

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	2
2. Rynek zbóż	Marcin Krzemiński	5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	22
6. Rynek warzyw	Grażyna Stępa Tomasz Smoleński	26
7. Rynek owoców	Bożena Nosecka Irena Strojewska	35
8. Rynek mleka	Zygmunt Smoleński Teresa Zdziarska	44
9. Rynek wołowiny	Danuta Rycombel	49
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski	52
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Mira Kobuszyńska Grzegorz Dybowski	56
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	62
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	66
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	72
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski	77
16. Rynek usług dla rolnictwa	Albin Klementowski Lucyna Mieszkowska	81
17. Stan ekonomiczno-finansowy przemysłu spożywczego w I połowie 2005 roku	Jadwiga Dróżdż	87

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Roman Urban (z-ca redaktora naczelnego), Krzysztof Hryszko (sekretarz redakcji),
Lech Goraj, Jan Małkowski, Bożena Nosecka, Leszek Ślipski (opracowanie graficzne i skład).
Prenumerata: Maria Serwińska - tel.: (022) 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, skrytka pocztowa 984, 00-950 Warszawa
tel.: (022) 505 46 66, faks: (022) 827 19 60
Druk: Dział Wydawnictw IERiGŻ – PIB
Nakład: 300 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

Koniunktura w rolnictwie

Jadwiga Seremak-Bulge

We wrześniu nieznacznie poprawiły się rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej w porównaniu z poprzednim miesiącem. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) wzrósł o 0,1 punktu procentowego (pp) tj. do 101,3 punktu. Prawie osiągnął poziom z roku poprzedniego i był najwyższy w ciągu ostatnich 6 miesięcy. Na poprawę koniunktury w rolnictwie wpłynął nieznaczny wzrost wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu, który zwiększył się do 102,8 punktu, tj. do poziomu sprzed roku. Zdecydował o tym przede wszystkim sezonowy wzrost indeksu produkcji przemysłu spożywczego, który wyniósł 104,2 i zrównał się z poziomem tego indeksu sprzed roku. Wyrównany wskaźnik nożyc cen utrzymał się we wrześniu na poziomie ubiegłego miesiąca. Wpłynęła na to niewielka obniżka wyrównanego wskaźnika zmian cen skupu, przy nieznacznym zmniejszeniu wyrównanego wskaźnika wzrostu cen środków produkcji.

W najbliższym czasie można spodziewać się utrzymania rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie na obecnym poziomie. Prawdopodobnie wskaźnik nożyc cen może wahać się w granicach 99-100 punktów procentowych. Oczekiwane sezonowe wyższe ceny skupu zbóż, rzepaku, czy mleka niwelowane będą spadkami cen żywca wieprzowego, a także ich wpływem na ceny pozostałych rodzajów żywca. Towarzyszyć temu będą słabnące tendencje wzrostowe cen środków produkcji.

Na rynku zbóż – mimo suszy i spadku zbiorów – ceny utrzymują się na niskim poziomie, na co duży wpływ mają wysokie zapasy zbóż oraz możliwość ich zakupu z sąsiednich państw po niskich cenach. W sumie podaż zbóż z krajowych zasobów pokrywa zapotrzebowanie krajowe zwłaszcza na zboża paszowe. Rosną obroty handlowe zarówno zbożami, jak i produktami przerobu zbóż (zarówno wstępnego jak i wtórnego przetwórstwa). Poprawia się bilans handlu zagranicznego branży zbożowej. W sierpniu ceny zbóż kształtowały się znacznie poniżej cen interwencyjnych (101,4 EUR/tonę). Przy utrzymaniu się niskich cen zbóż producenci wstrzymują się z ich sprzedażą, wobec oczekiwanego wzrostu cen i rozpoczęcia interwencyjnych zakupów w listopadzie.

Podobnie na rynku rzepaku, mimo spadku zbiorów utrzymuje się przewaga podaży w stosunku do popytu krajowego i niższe niż w roku ubiegłym ceny skupu. Na rynku cukru spadek zakupów cukru na spożycie bezpośrednio w gospodarstwach domowych jest głębszy niż zmniejszenie produkcji. Wpłynęły na to wysokie zapasy indywidualne zgromadzone w obawie przed znaczącymi podwyżkami cukru w 2004 r. Mimo większego zapotrzebowania przemysłu cukierniczego Polska będzie dysponowała nadwyżkami cukru, które prawdopodobnie zostaną wyeksportowane, a ceny cukru mogą utrzymywać się na niskim poziomie. Natomiast spadek zbiorów ziemniaków do około 11 mln ton spowoduje drastyczny wzrost ich cen. Można więc spodziewać się zwiększonego importu ziemniaków do Polski oraz trudności w wykorzystaniu kwoty produkcji skrobi ziemniaczanej.

Odwrócenie tendencji na rynku wieprzowiny i przejście do wzrostowej fazy podaży zapowiada znaczący spadek cen żywca wieprzowego oraz cen zbytu wieprzowiny w najbliższych miesiącach. Wpływie to istotnie na kształtowanie się cen w pozostałych segmentach rynku mięsnego, w tym zwłaszcza na rynku drobiu. Czynnikiem równoważącym rynek mięsa w znacznie większym stopniu niż dotychczas będzie handel zagraniczny, zwłaszcza, że ceny drobiu w Polsce należą do najniższych w UE. Różnice cen wieprzowiny między Polską, a największymi producentami wieprzowiny w UE-25 są mniejsze, a kierunki zmian cen zbieżne.

Sezonowy wzrost cen na rynku mleka w 2005 r. jest znacznie mniejszy niż w latach poprzednich. Wpływa na to utrzymywanie się wysokiej dynamiki skupu mleka, przy stabilizacji cen detalicznych na rynku krajowym oraz malejąca opłacalność eksportu. Spadek cen skupu mleka trwający od stycznia 2005 r., a także obniżka cen zbytu sprawiła, że ceny zbytu masła, serów i innych produktów eksportowanych z Polski należą do najniższych. Wyjątkiem jest mleko w proszku, którego ceny w sierpniu przekroczyły ich poziom w wielu krajach UE-15.

Mimo spadku cen żywności, która postępuje od czerwca (choć z coraz mniejszą dynamiką), nadal jest ona droższa dla krajowych konsumentów niż przed rokiem. Spadek siły nabywczej dochodów jaki nastąpił pod wpływem inflacji w 2004 r. podwyższył barierę popytu, która będzie ograniczać popyt na żywność co najmniej do końca 2005 r.

Maleje dynamika wzrostu cen detalicznych środków produkcji. Producenci i handlowcy bardzo elastycznie reagują na zmiany popytu, podtrzymując popyt brakiem podwyżek cen.

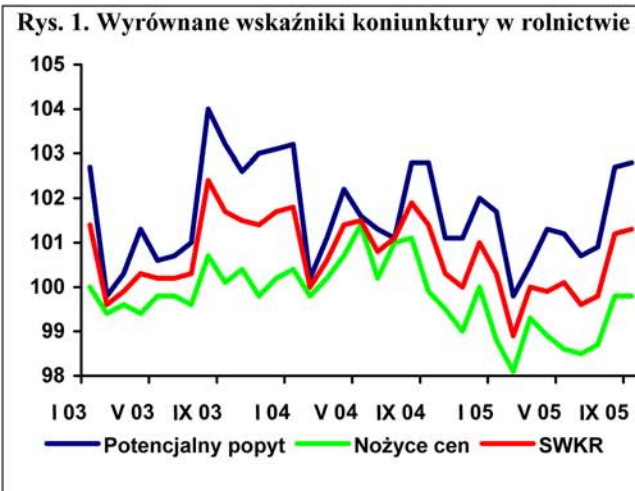
Tab. 1. Wskaźniki obrazujące zmiany koniunktury w rolnictwie

Wyszczególnienie	IX 05	VIII 05	VII 05	VI 05	V 05	IV 05	IX 04
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	101,3	101,2	99,8	99,6	99,9	100,0	101,4
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	102,8	102,7	100,9	100,7	101,2	101,1	102,8
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	99,8	99,8	98,7	98,5	98,6	98,9	99,9
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu ^a	100,0	100,1	99,0	98,8	98,8	99,2	102,2
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,2	100,3	100,3	100,3	100,2	100,3	102,3
Wyrównany indeks inflacji i cen żywności	100,4	100,3	100,1	99,9	99,9	99,8	99,8
Wyrównany indeks wynagrodzeń i cen żywności	100,8	101,1	98,7	99,4	100,6	100,2	99,7
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	104,2	103,1	101,5	100,5	100,4	100,9	104,2

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy, i drób, oraz mleko.

^a dane nieostateczne

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Rynek zbóż

Marcin Krzemiński

Według informacji GUS z 22 września 2005 (Przedwinkowy szacunek głównych ziemiopłodów rolnych i ogrodniczych) produkcja zbóż w sezonie 2004/05 jest niższa w sezonie poprzednim. Zbiory zbóż z mieszankami wyniosły ok. 26,3 mln ton, tj. o 11,3% mniej od ubiegłorocznych, w tym zbiory zbóż podstawowych z mieszankami ok. 24,3 mln ton, tj. o 10,8% mniej niż w 2004 r. Wysokość przeciętnych plonów oszacowano na 31,7 dt/ha. Są one o 10,5% niższe niż w poprzednim sezonie, ale większe niż średnie plony z lat 1996-2000.

Według danych International Grain Council (IGC) produkcja zbóż w Unii Europejskiej jest niższa o ok. 10% niż w sezonie 2004/05 i wynosi ok. 253,4 mln ton, a przeciętne plony obniżyły się o 5-10%.

W sierpniu 2005 r. skupiono 1288,3 tys. ton tj. o ok. 12% mniej niż w sierpniu 2004 r. Od początku 2005 r. skup zbóż wyniósł 3,21 mln ton, czyli o ok. 20% więcej niż w pierwszych ośmiu miesiącach 2004 r. Więcej skupiono pszenicy (2,35 mln ton od początku 2005 r.), zmalał natomiast skup żyta (0,35 mln ton od początku 2005 r.). W pierwszych dwóch miesiącach sezonu 2005/06 skupiono 1,54 mln ton zbóż, w tym 1,06 mln ton pszenicy. Wielkości te są minimalnie niższe od notowanych rok wcześniej. O ponad 20% spadł skup żyta. Przeciętna cena skupu pszenicy wynosiła w sierpniu 345,2 zł/tonę i była o 8% niższa niż w lipcu i o 18% w porównaniu z sierpniem 2004 r (423,4 zł/tonę). Cena skupu żyta w sierpniu wynosiła 268,0 zł/tonę i w porównaniu z lipcem była wyższa o 6%, a z sierpniem 2004 r. o ok. 13% niższa. W sierpniu 2005 r. wzrosły także ceny skupu kukurydzy i jęczmienia. Są one jednak niższe niż przed rokiem. Kilkuprocentowy wzrost cen miał także miejsce w handlu targowiskowym.

Praktycznie nie zmienia się przemysłowa produkcja wyrobów zbożowych, zmienia się jednak jej struktura. Produkcja mąki pszennej i pieczywa świeżego minimalnie obniżyła się w porównaniu z poprzednim sezonem. O prawie 19% wzrosła produkcja makaronów. Produkcja mąki żytniej jest wyższa o ok. 3% niż w pierwszych ośmiu miesiącach 2004 r. W lipcu wyniosła ona 10,6 tys. ton wobec 9,3 tys. ton przed rokiem. Produkcja mąki pszennej była w lipcu niższa o ok. 9% wobec lipca 2004 r.

Niskie ceny zbóż skłoniły producentów do obniżenia cen produktów zbożowych. Sprzedawcy detaliczni nie obniżyli swoich cen. W najbliższych miesiącach można oczekiwać wzrostu cen detalicznych wyrobów zbożowych (spowodowanego rosnącymi kosztami transportu).

Poprawia się saldo handlu zagranicznego zbożami. W lipcu 2005 r. wywieziono z Polski ponad 128 tys. ton zbóż wobec 1 tys. ton w lipcu 2004 r. Od początku 2005 r. polski eksport zbóż wyniósł prawie 359 tys. ton. Największe ożywienie obserwuje się w eksporcie żyta i kukurydzy. Od czerwca wzrosło znaczenie eksport pszenicy, a w lipcu wywieziono także 15,9 tys. ton jęczmienia. Głównym odbiorcą polskiego zboża są kraje Unii Europejskiej, z wyjątkiem pszenicy, która w 90% trafiła do Algierii. Wciąż wysoki jest import ziarna zbóż dostępnego w sąsiednich krajach po niższych cenach. W lipcu sprowadzono do Polski 27,6 tys. ton zbóż, z których większość stanowiły pszenica i jęczmień. Zboże sprowadzane do Polski pochodzi przede wszystkim z krajów UE, z wyjątkiem pszenicy durum, którą Polska eksportuje z rynków WNP.

Eksport produktów pierwotnego przetwórstwa w 2005 r. był znacznie wyższy niż w pierwszych siedmiu miesiącach 2004 r. Spadł jedynie eksport słodu. Eksport mąki pszennej wzrósł pięciokrotnie. Eksport ziarna obrobionego inaczej i pozostałych mąk jest wielokrotnie wyższy niż w całym 2004 r. Zwiększył się także import produktów pierwotnego przetwórstwa. Sprowadzono dwukrotnie więcej mąki, a o połowę wzrósł import kasz oraz ziarna obrobionego inaczej. Głównymi odbiorcami produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż są kraje UE i WNP. To drugie ugrupowanie jest największym importerem polskiego słodu. Polska sprowadza produkty pierwotnego przerobu z krajów UE.

Obroty produktami wtórnego przetwórstwa zbóż w pierwszych 7 miesiącach 2005 r. zwiększyły się łącznie o 36% w porównaniu z takim samym okresem 2004 r. Najbardziej, bo o ponad 80%, wzrósł import wyrobów ze spęczniania i prażenia zbóż. Ok. 35% wzrost obrotów miał miejsce na rynku pieczywa, a ciasta makaronowego o 31%. Saldo obrotów wyrobów ze spęczniania i prażenia zbóż i pieczywa jest dodatnie; na rynku ciasta makaronowego obserwuje się przewagę importu nad eksportem.

Spadek cen detalicznych niektórych pasz przemysłowych w pierwszych miesiącach sezonu 2005/06 został zahamowany. Poziom cen pasz w porównaniu z cenami skupu zbóż jest nadal wysoki, ale kształtuje się 15-17% poniżej poziomu ubiegłorocznego. Ponieważ podaż zbóż paszowych na rynku krajowym, pomimo słabszych zbiorów, nie zmniejszy się, nie należy oczekiwać znaczących zmian cen pasz. Wahania cen mogą występować w przypadku importowanych śrut oleistych.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Wyszczególnienie	Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień paszowy	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies
	Skup				Targowiska			
Lata kalendarzowe								
2003 I-XII	455,1	353,5	466,8	441,4	533,3	404,6	472,1	409,0
2004 I-XII	481,5	363,4	459,8	485,0	590,8	444,0	510,7	439,9
Sezony (lipiec-czerwiec)								
2003/04	487,3	367,4	b.d.	b.d.	600,3	453,5	520,2	450,3
2004/05	415,0	312,2	b.d.	b.d.	509,0	384,6	460,2	391,7
Miesiące								
2004 VIII	423,4	309,6	656,8	381,6	535,4	397,2	461,2	398,9
IX	423,8	319,6	548,4	379,1	505,2	379,6	437,7	375,7
X	425,9	317,7	363,2	404,5	514,9	389,2	449,1	385,1
XI	417,5	318,7	340,0	404,7	501,4	380,1	439,8	376,9
XII	416,8	314,9	352,7	399,9	495,6	373,8	435,3	368,0
2005 I	412,2	306,1	395,1	395,5	500,9	381,3	474,1	392,7
II	405,9	302,8	394,4	398,7	499,1	380,1	472,5	395,1
III	396,1	301,5	393,8	385,5	496,9	381,6	463,6	392,6
IV	382,8	293,0	386,0	367,8	487,1	369,5	464,1	387,2
V	382,1	288,3	390,0	359,7	467,1	351,3	440,9	376,5
VI	367,0	281,2	373,4	344,7	451,7	340,8	420,9	370,0
VII	375,4	253,0	385,3	339,2	417,3	318,2	388,7	351,5
VIII	345,2	268,0	408,8	365,0	427,8	324,9	399,3	360,5

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Wyszczególnienie	Pszenica	Żyto	Zboża ogółem
2003 I-XII	4 214,7	691,1	5 365,6
2004 I-XII	3 497,6	707,1	4 898,7
VII 2003 – VI 2004	3 790,5	605,8	4 920,8
VII 2004 – VI 2005	4 003,0	715,2	5 460,4
2004 VIII	1 012,7	221,6	1 460,9
IX	852,5	152,3	1 123,4
X	366,3	71,7	494,6
XI	227,9	58,7	347,6
XII	190,0	31,6	262,2
2005 I	182,3	25,9	240,9
II	187,6	19,8	234,6
III	213,4	21,8	268,3
IV	228,5	34,5	299,1
V	250,7	29,3	319,7
VI	231,9	34,8	306,7
VII	179,7	25,4	260,0
VIII	879,9	159,6	1 288,3

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Wyszczególnienie	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony
2004 I-XII	1 617,5	125,4	653,2	83,0
2004 I-VI	776,4	63,3	325,5	41,1
2005 I-VI	765,8	66,9	322,9	50,3
2004 VIII	138,5	12,3	53,6	5,6
IX	143,8	11,1	54,2	7,2
X	146,0	9,7	55,6	7,1
XI	143,5	10,8	53,1	6,9
XII	131,7	9,0	56,1	7,1
2005 I	131,8	11,5	52,3	7,3
II	122,8	10,8	50,3	7,8
III	137,0	11,6	55,5	9,2
IV	123,1	11,5	55,2	8,2
V	119,1	9,6	54,5	8,0
VI	132,5	11,9	55,1	9,8
VII	124,9	10,6	55,2	7,6
VIII	138,0	10,1		7,4

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Kuku-rydza	Pszennyto	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Kuku-rydza	Pszennyto
2004 I-XII	190,3	78,5	0,1	9,5	4,1	249,3	15,5	196,2	264,9	6,6
2004 I-VI	1,3	1,3	0,1	3,1	0,4	97,6	12,7	141,8	251,4	3,0
2005 I-VI	31,4	102,7	5,5	45,9	9,2	135,4	0,8	52,3	15,9	3,9
2004 VII	0,5	0,5	0,0	0,0	0,0	48,2	1,6	26,6	2,9	1,0
VIII	32,4	32,4	0,0	0,1	0,1	44,2	0,8	15,5	1,0	0,9
IX	68,3	68,3	0,0	0,8	3,3	8,6	0,3	6,2	1,6	0,2
X	80,1	80,1	0,0	0,0	0,3	28,9	0,0	1,6	1,9	0,2
XI	6,4	6,4	0,0	1,6	0,0	13,0	0,1	2,4	2,5	0,8
XII	1,3	1,3	0,0	3,9	0,0	8,6	0,0	2,2	3,6	0,6
2005 I	0,3	26,3	0,0	3,7	0,5	10,4	0,0	3,7	3,5	0,6
II	0,3	7,0	0,3	3,5	0,3	23,1	0,0	9,2	3,9	0,9
III	0,5	8,5	0,7	7,0	0,1	29,0	0,1	10,7	2,0	1,0
IV	3,4	20,9	0,5	8,8	3,1	23,2	0,5	9,2	2,6	0,8
V	1,2	19,6	1,2	10,9	3,7	19,0	0,0	11,1	1,5	0,5
VI	28,6	39,7	5,2	18,3	6,2	14,7	0,2	14,5	0,8	0,4
VII	47,7	25,2	15,9	33,4	6,1	13,4	0,4	12,2	1,2	0,4

Źródło: Dane MF i GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	Mąka pszenna	Pozostałe mąki	Kasze gryszki granulki	Ziarno obrobione inaczej	Słód	Mąka pszenna	Pozostałe mąki	Kasze gryszki granulki	Ziarno obrobione inaczej	Słód
2004 I-XII	6,8	0,2	2,3	0,1	38,0	19,9	9,6	35,1	17,3	187,4
2004 I-VI	1,0	0,0	0,9	0,0	12,2	7,7	5,2	14,0	8,8	83,4
2005 I-VI	5,7	0,5	1,9	0,7	17,7	18,3	8,8	24,0	14,8	93,3
2004 VII	0,5	0,0	0,5	0,0	7,6	1,7	0,5	4,5	2,4	22,1
VIII	0,3	0,0	0,1	0,0	2,2	1,7	0,5	4,3	0,8	22,7
IX	2,0	0,0	0,1	0,0	1,5	2,1	1,0	3,3	0,6	15,2
X	0,5	0,0	0,2	0,0	0,0	2,3	0,6	2,4	1,2	18,1
XI	1,1	0,1	0,2	0,0	4,8	2,5	1,0	3,0	2,4	9,3
XII	1,4	0,0	0,3	0,0	9,8	2,1	0,7	3,5	1,0	16,7
2005 I	0,9	0,0	0,2	1,2	3,9	3,2	1,4	4,5	0,9	12,0
II	0,5	0,0	0,3	0,0	2,4	3,2	1,7	3,6	0,9	13,8
III	0,9	0,0	0,3	2,2	4,5	3,4	1,5	4,2	1,4	16,9
IV	1,0	0,1	0,3	0,1	2,3	2,8	1,7	3,4	5,0	15,0
V	1,7	0,3	0,5	2,4	3,2	3,1	1,5	4,1	3,9	15,0
VI	1,4	0,1	0,3	0,1	1,4	2,8	1,6	4,2	2,7	21,4
VII	1,2	0,1	0,4	0,1	0,0	2,8	1,4	4,2	3,4	17,2

Źródło: Dane MF i GUS.

Tab. 6. Eksport i import produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Miesiące	Eksport			Import		
	Ciasto makaronowe	Wyroby spożywcze ^a	Chleb, pieczywo cukiernicze	Ciasto makaronowe	Wyroby spożywcze ^a	Chleb, pieczywo cukiernicze
2004 I-XII	8,1	22,6	123,9	23,8	3,2	38,9
2004 I-VI	3,4	11,2	52,5	11,1	1,7	17,0
2005 I-VI	4,0	15,5	72,2	14,1	2,9	22,7
2004 VII	0,6	2,2	10,8	1,8	0,2	2,9
VIII	0,5	1,5	10,4	1,9	0,1	3,1
IX	1,5	2,1	12,8	2,1	0,2	4,2
X	0,9	1,9	13,5	2,4	0,2	4,5
XI	0,9	1,9	12,8	2,4	0,3	4,0
XII	0,4	1,6	11,3	2,1	0,5	3,3
2005 I	0,6	2,0	10,0	2,1	0,4	3,1
II	0,8	2,4	13,6	2,2	0,5	3,4
III	0,7	3,3	12,8	2,4	0,6	3,8
IV	0,6	2,7	10,9	2,7	0,4	4,2
V	0,7	2,6	12,5	2,5	0,3	3,8
VI	0,7	2,5	13,3	2,6	0,7	4,6
VII	0,7	2,9	12,4	2,8	0,6	4,0

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Dane MF i GUS.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Miesiące	Mąka poznańska			Kasza jęczmienna „Mazurska”			Chleb mieszany zwykły		
	Cena producenta	Cena detaliczna	Premia detaliczna	Cena producenta	Cena detaliczna	Premia detaliczna	Cena producenta	Cena detaliczna	Premia detaliczna
2004 VIII	0,97	1,75	0,78	1,22	2,36	1,14	2,28	2,78	0,50
IX	0,87	1,73	0,86	1,22	2,36	1,14	2,28	2,78	0,50
X	0,83	1,70	0,87	1,20	2,38	1,18	2,28	2,78	0,50
XI	0,80	1,67	0,87	1,20	2,38	1,18	2,28	2,76	0,48
XII	0,79	1,64	0,85	1,22	2,38	1,16	2,28	2,74	0,46
2005 I	0,75	1,62	0,87	1,24	2,40	1,16	2,30	2,74	0,44
II	0,74	1,60	0,86	1,19	2,38	1,19	2,29	2,72	0,43
III	0,72	1,59	0,87	1,18	2,38	1,20	2,29	2,70	0,41
IV	0,70	1,57	0,87	1,17	2,38	1,21	2,28	2,70	0,42
V	0,68	1,56	0,88	1,17	2,38	1,21	2,28	2,70	0,42
VI	0,66	1,54	0,88	1,06	2,38	1,32	2,28	2,70	0,42
VII	0,66	1,50	0,84	1,03	2,40	1,37	2,28	2,68	0,40
VIII	0,67	1,49	0,82	1,02	2,40	1,38	2,28	2,68	0,40

Źródło: Dane GUS, obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Miesiące	Mieszanka „B” sypka dla bydła dorosłego	Mieszanka „L” sypka dla loch	Mieszanka „P” sypka dla prosiąt	Mieszanka „T2” sypka dla tuczników	Mieszanka „DKA – Starter” sypka dla kurcząt	Mieszanka „DJ-1” sypka dla kur niosek	Koncentrat „Provit” sypki dla tuczników
2004 VIII	916	1095	1626	988	1351	1180	1812
IX	878	1052	1592	975	1319	1154	1763
X	865	1043	1572	938	1299	1137	1735
XI	848	1027	1550	923	1281	1116	1716
XII	838	1009	1541	904	1262	1099	1695
2005 I	836	999	1531	879	1247	1085	1682
II	825	983	1515	860	1226	1064	1669
III	811	965	1500	847	1195	1046	1642
IV	805	959	1499	837	1171	1034	1632
V	803	953	1503	828	1161	1036	1630
VI	798	939	1493	821	1144	1030	1623
VII	800	934	1473	814	1138	1024	1621
VIII	815	926	1471	812	1163	1017	1624

Źródło: GUS.

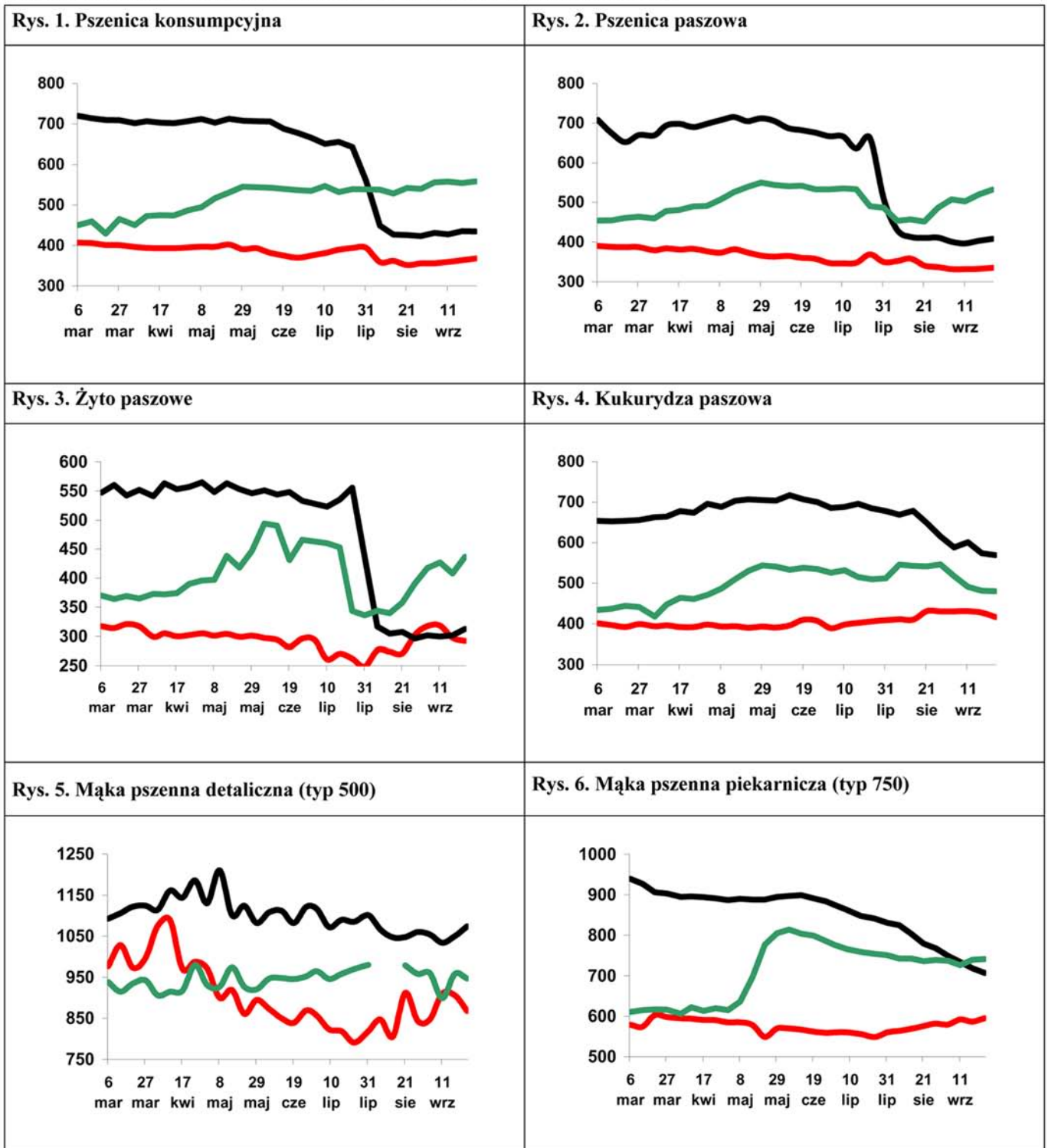
Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka

Miesiące	Mieszanka „T2” sypka dla tuczników / ceny targowiskowe żyta	Mieszanka „DKA – Starter” sypka dla kurcząt / ceny targowiskowe pszenicy	Koncentrat „Provit” sypki dla trzody/ceny targowiskowe żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka „B” sypka dla bydła	Ceny skupu trzody / koncentrat „Provit” sypki dla tuczników	Ceny skupu trzody / mieszanka „T2” sypka dla tuczników	Ceny skupu drobiu / mieszanka „DKA – Starter” sypka dla kurcząt
2004 VIII	2,49	2,52	4,56	0,96	2,57	4,71	2,59
IX	2,57	2,61	4,64	1,01	2,81	5,08	2,64
X	2,41	2,52	4,46	1,07	2,68	4,96	2,65
XI	2,43	2,55	4,51	1,13	2,65	4,93	2,63
XII	2,42	2,55	4,53	1,17	2,60	4,88	2,55
2005 I	2,31	2,49	4,41	1,16	2,29	4,39	2,42
II	2,26	2,46	4,39	1,17	2,37	4,59	2,46
III	2,22	2,40	4,30	1,17	2,41	4,66	2,54
IV	2,27	2,40	4,42	1,16	2,21	4,30	2,56
V	2,36	2,49	4,64	1,13	2,20	4,32	2,80
VI	2,41	2,53	4,76	1,14	2,27	4,48	2,93
VII	2,56	2,73	5,09	1,12	2,46	4,89	3,03
VIII	2,50	2,72	5,00	1,10	2,58	5,16	3,01

Źródło: GUS

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

Legenda:

2005 ——— (red line)
 2004 ——— (black line)
 2003 ——— (green line)

Źródło: Biuletyn „Rynek zbóż” nr 1-17/2005, 2004, 2003; ZSRIR, MRiRW.

Rynek cukru

Piotr Szajner

W sezonie cukrowniczym 2004/05 produkcja cukru wyniosła 2002 tys. ton i była o 330 tys. ton większa od sumy kwot produkcyjnych: A – 1580 tys. ton i B – 91,9 tys. ton. Nadwyżki (cukier C) muszą być wyeksportowane bez dopłat poza obszar UE do 31 grudnia 2005 roku.

W rozpoczynającym się sezonie 2005/06 obowiązuje dotychczasowy system regulacji rynku cukru w zakresie kwot produkcyjnych jak i cen urzędowych. Uwzględniając te uwarunkowania oraz postępującą koncentrację i modernizację technologii produkcji buraków ocenia się, że areal zasiewów zmniejszy się do ok. 270 tys. ha, a zbiory wniosą ok. 11,6 mln ton. Przyjmując średnią wydajność cukru z ostatnich lat (15,5%) szacuje się, że produkcja cukru wyniesie ok. 1850 tys. ton, tj. o 150 tys. ton mniej niż w sezonie poprzednim.

W 2005 r. ceny skupu buraków wyznaczone są na podstawie cen minimalnych, które wynoszą: buraki kwoty A – 46,72 EUR/tonę i buraki kwoty B – 32,42 EUR/tonę oraz z uwzględnieniem zawartości cukru w korzeniach. Uwzględniając kurs euro z lipca br. (4,1 zł) oraz średnią zawartość cukru z ostatnich lat wynosząca ok. 17% przewiduje się, że średnia cena skupu buraków A wyniesie ok. 190 zł/tonę, a buraków B – ok. 130 zł/tonę.

W pierwszym półroczu br. spożycie cukru w gospodarstwach domowych zmniejszyło się w porównaniu z analogicznym okresem 2004 r. o 9% do 8,4 kg na osobę. Powodem zmniejszenia konsumpcji był wzrost cen cukru wynikający z wprowadzenia unijnych cen instytucjonalnych. W największym stopniu (o ok. 10%) spożycie zmniejszyło się w rodzinach rolniczych (11,7 kg), emerytów i rencistów (10,9 kg) oraz osób bezrobotnych (7,8 kg), które charakteryzowały się relatywnie wysokim poziomem konsumpcji. W gospodarstwach domowych pracowników spożycie cukru zmniejszyło się o 2,5% tj. do ok. 7 kg na osobę. W rodzinach osób pracujących na własny rachunek, a dysponującymi najwyższymi dochodami, spożycie cukru utrzymało się na niezmiennym poziomie 6,45 kg na osobę. W skali całego roku łączne spożycie cukru w gospo-

darstwach domowych oraz placówkach żywienia zbiorowego zmniejszy się do ok. 675 tys. ton.

W okresie siedmiu miesięcy br. w dużych i średnich zakładach przemysłu spożywczego zwiększono produkcję czekolady, wyrobów ciastkarskich oraz dżemów i marmolady. Produkcja pozostałych artykułów spożywczych zawierających cukier uległa zmniejszeniu. Uwzględniając zmiany w poziomie produkcji oraz zawartość cukru w produktach poszczególnych grup towarowych ocenia się, że przemysłowe zużycie cukru wzrośnie o ok. 5% do 860 tys. ton. Całkowite zużycie cukru w kraju zmniejszy się zatem do ok. 1 590 tys. ton, głównie z powodu ograniczenia zakupów w gospodarstwach domowych¹.

W sierpniu obniżyły się ceny zbytu o 1,2-1,5 % i ceny detaliczne cukru o 1,6%. Duży wpływ na poziom cen ma aprecjacja waluty krajowej względem euro. W sierpniu w porównaniu z lipcem złoty wzmocnił się w relacji do waluty unijnej o 1,3%. Cena interwencyjna cukru wyrażona w walucie krajowej obniżyła się do 2,56 zł/kg. Tendencje te utrzymały się również we wrześniu. Wg danych NBP kurs wymiany euro obniżył się do 3,9247 zł, tj. ok. 3% w porównaniu do sierpnia.

W okresie siedmiu miesięcy 2005 eksportowano 382,3 tys. ton, wobec 230,3 tys. ton przed rokiem. Cukier sprzedany był przede wszystkim poza obszar UE, w tym do krajów WNP (172,9 tys. ton) i państw Europy Środkowo-Wschodniej (51,6 tys. ton). Na rynek unijny wyeksportowano 81,7 tys. ton. W związku ze wzrostem cen na rynku światowym w lipcu odnotowano wzrost cen transakcyjnych w eksporcie. Import cukru jest niewielki i w ciągu siedmiu miesięcy wyniósł 29,1 tys. ton, w tym z krajów UE – 17,9 tys. ton.

Ceny cukru na rynku światowym utrzymują się na wysokim poziomie. We wrześniu br. ceny cukru białego na giełdzie w Londynie wynosiły ok. 330 USD/tonę, a cukru surowego ok. 250 USD/tonę i były zbliżone do cen notowanych we wrześniu.

¹ Wiele rodzin zwłaszcza dysponujących najniższymi dochodami zgromadziło znaczne zapasy w 2004 r. spodziewając się wzrostu cen.

Tab. 1. Produkcja wybranych artykułów spożywczych zawierających cukier (tys. ton, mln hl)

Miesiące	Czekolada	Wyroby czekoladowane	Cukierki	Marmolada dżemy i powidła	Wyroby ciastkarskie	Słodzone napoje bezalkoholowe	
2004	I-XII	139,8	77,6	57,3	72,0	117,7	28,1
	VII	8,5	3,8	4,5	5,8	9,	2,9
	VIII	12,4	5,8	4,6	4,5	10,0	3,0
	IX	15,1	8,0	4,7	5,4	10,2	1,9
	X	15,8	8,8	4,4	5,8	10,3	1,5
	XI	15,5	8,2	4,6	5,5	9,8	1,8
	XII	13,0	6,9	4,1	5,3	9,8	2,2
2005	I	12,3	6,7	3,9	5,6	10,0	1,5
	II	11,2	6,2	4,1	6,3	10,4	1,5
	III	11,5	6,4	4,5	6,9	11,3	2,2
	IV	10,1	5,3	4,1	6,8	10,3	2,9
	V	9,7	4,5	4,7	6,8	10,0	2,5
	VI	10,8	4,6	5,7	6,7	11,1	2,6
	VII	8,7	3,2	4,1	7,2	10,9	2,9
I-VI 2004	67,9	39,9	34,9	45,7	67,5	17,8	
I-VI 2005	74,3	36,8	31,1	46,3	74,0	15,9	
$\frac{I-VI 2005}{I-VI 2004} \cdot 100$	109,4	92,0	89,1	101,5	109,6	89,4	

Źródło: Obliczenia IERiGŻ – PIB, dane GUS z przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 50 pracowników.

Tab. 2. Ceny w handlu zagranicznym cukrem i melasą (EUR/tonę)

Miesiące	Eksport			Import			
	Ogółem	UE-25	Kraje trzecie	Ogółem	UE-25	Kraje trzecie	
2004	I-XII	376,54	571,04	192,81	458,66	462,63	390,71
	VII	616,89	688,13	228,91	573,16	580,26	418,53
	VIII	520,72	629,42	224,97	460,17	466,21	375,06
	IX	430,35	637,15	219,28	372,18	367,65	396,05
	X	397,29	645,37	214,94	630,53	628,03	-
	XI	412,53	762,65	193,68	546,58	571,54	408,60
	XII	336,96	677,55	174,68	578,79	593,21	310,54
2005	I	252,52	277,11	191,69	520,34	603,23	293,33
	II	284,00	598,13	190,24	525,24	600,01	312,20
	III	270,80	648,00	190,38	532,39	595,12	408,00
	IV	251,94	649,49	188,19	542,00	598,12	457,06
	V	242,22	641,95	187,07	554,92	615,43	371,56
	VI	263,49	621,87	197,26	454,21	574,96	515,46
	VII	293,69	634,08	211,72	572,80	654,25	463,58

Źródło: Obliczenia IERiGŻ – PIB, dane CIHZ, MRiRW.

Tab. 3. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

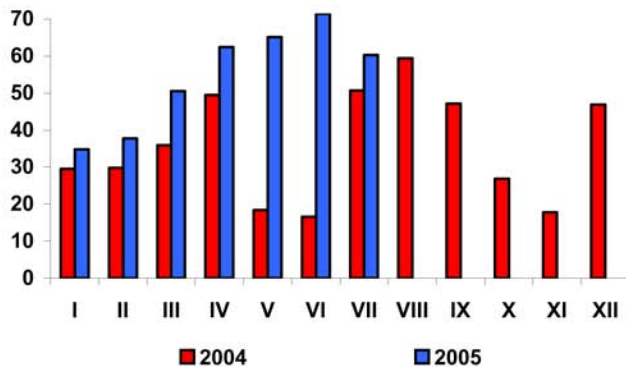
Miesiące	Ceny zbytu		Cena interwencyjna ^a	Cena detaliczna	
	workowany	paczkowany			
2004	I-XII	-	-	3,14	
	VII	3,02	3,20	2,82	3,59
	VIII	2,95	3,05	2,80	3,62
	IX	2,91	2,98	2,77	3,58
	X	2,95	2,99	2,73	3,54
	XI	2,87	2,95	2,69	3,52
	XII	2,80	2,87	2,62	3,47
2005	I	2,69	2,77	2,58	3,41
	II	2,58	2,65	2,52	3,31
	III	2,58	2,65	2,54	3,18
	IV	2,63	2,73	2,62	3,14
	V	2,53	2,59	2,64	3,14
	VI	2,58	2,68	2,57	3,07
	VII	2,56	2,59	2,59	3,09
	VIII	2,53	2,55	2,56	3,04

^a cenę interwencyjną 631,9 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP

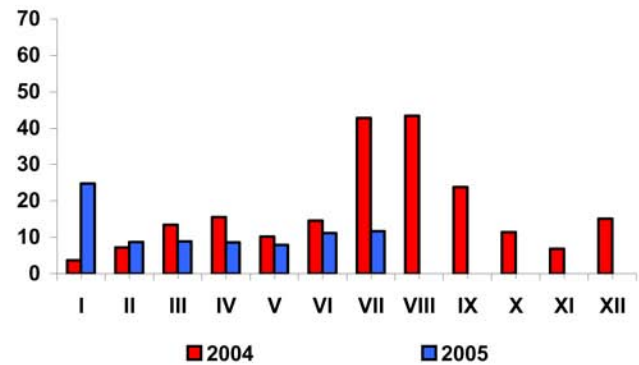
Źródło: Dane GUS.

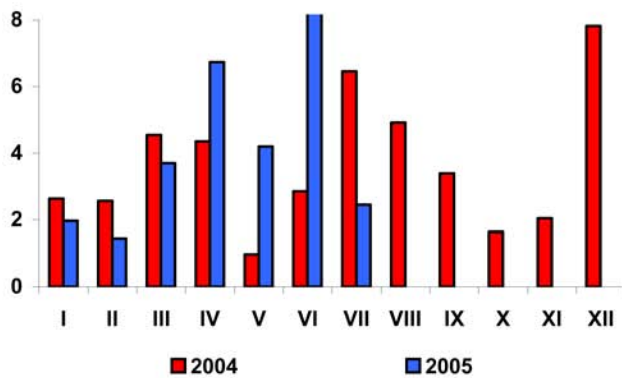
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

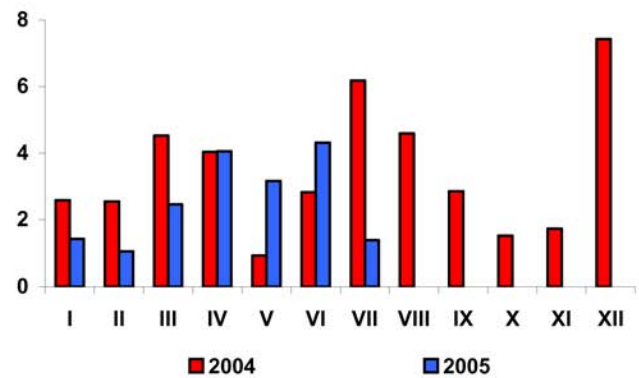
Rys. 2. Eksport do UE-25 (tys. ton)

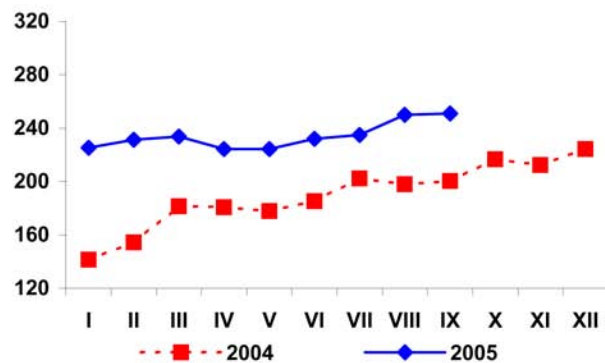
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

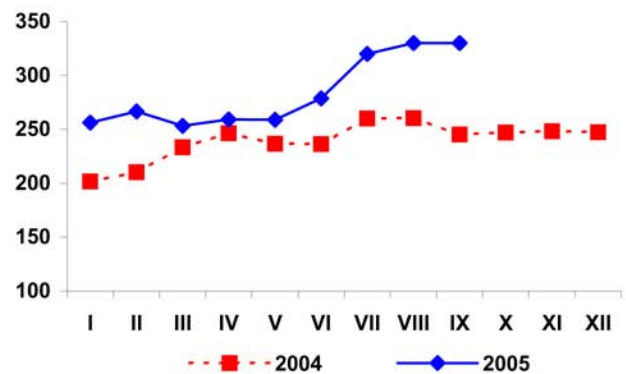
Rys. 4. Import z UE-25 (tys. ton)

Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ – PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's „International Sugar and Sweetener Report”.

Rynek rzepaku

Ewa Rosiak

Tegoroczne zbiory rzepaku i rzepiku, według najnowszej oceny GUS wyniosły 1434,0 tys. ton i były o 12,2% mniejsze w porównaniu z bardzo wysokimi zbiorami ubiegłorocznymi. O ich spadku zadecydował spadek plonów (o 13,2% do 26,3 dt/ha), który wynikał głównie z mniej korzystnych, niż przed rokiem, warunków agrometeorologicznych występujących w okresie wegetacji rzepaku. Powierzchnia uprawy rzepaku była o 1,2% większa niż w 2004 r. (544,5 tys. ha).

Przy wysokiej, choć niższej niż przed rokiem, produkcji i zapasach rzepaku na rynku, wystąpiła niewielka przewaga podaży nad popytem. Dlatego też ceny skupu rzepaku spadły. Do spadku cen rzepaku przyczyniła się także niewielka ich obniżka na rynku europejskim oraz wzmocnienie waluty krajowej. Najwięksi krajowi odbiorcy wyznaczają minimalną cenę skupu rzepaku w oparciu o zmieniające się notowania paryskiej giełdy Matif i aktualny kurs złotego względem euro.

Szacuje się, iż w III kwartale br. skupiono ok. 1 mln ton rzepaku (ok. 70% zbiorów), tj. o 14% mniej niż w tym samym czasie roku poprzedniego. Przeciętna cena skupu wyniosła ok. 780 zł/tonę i była o ok. 11% niższa niż przed rokiem. W czasie tegorocznych małych żniw ceny skupu systematycznie wzrastały. We wrześniu płacono za rzepak ok. 810 zł/tonę, wobec ok. 780 zł/tonę w sierpniu i ok. 770 zł/tonę w lipcu. W sierpniu, tj. w okresie podejmowania decyzji produkcyjnych o zasiewach rzepaku ozimego pod przyszłoroczne zbiory, relacja cen rzepak – pszenica, była korzystna dla producentów rzepaku.

W pierwszych siedmiu miesiącach 2005 r. krajowy przerób rzepaku i w ślad za tym produkcja oleju rzepakowego i śruty rzepakowej była znacznie większa niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Zakłady przemysłu tłuszczowego (zatrudniające co najmniej 50 osób stałej załogi) przerobiły ponad 600 tys. ton rzepaku, tj. o 75% więcej niż w tym samym czasie 2004 roku. Produkcja oleju rzepakowego surowego wyniosła ok. 250 tys. ton, z tego rafinowano ok. 200 tys. ton, tj. o 24% więcej niż w pierwszych siedmiu miesiącach 2004 roku. Znacząco zmalała natomiast produkcja olejów rafinowanych: sojowego

(o 66% do 6,3 tys. ton) i słonecznikowego (o 46% do 13,1 tys. ton). Niższa też była produkcja margaryn (o 4,4% do 191,9 tys. ton).

Wyniki handlu zagranicznego w sektorze oleistych poprawiły się. W pierwszych siedmiu miesiącach 2005 r., w porównaniu z tym samym okresem roku poprzedniego, skala wzrostu eksportu surowców i produktów oleistych była znacznie większa niż skala wzrostu ich importu. Wpływy z eksportu oleistych (62 mln EUR) wzrosły ponad dwukrotnie, a wydatki na ich import (ponad 330 mln EUR), przy niższych cenach zakupu śruty sojowej, zmalały o ok. 5%. Deficyt w handlu oleistymi wyniósł ok. 270 mln EUR i był o ponad 50 mln EUR niższy niż w pierwszych siedmiu miesiącach 2004 roku.

We wrześniu, w porównaniu z miesiącem poprzednim, odnotowano niewielki wzrost cen zbytu oleju rzepakowego rafinowanego niekonfekcjonowanego. Na rynku śruty rzepakowej nastąpiły dalsze obniżki cen. We wrześniu olej rzepakowy rafinowany niekonfekcjonowany i śruta rzepakowa były u producenta odpowiednio o ok. 11 i 19% tańsze niż przed rokiem.

W sierpniu, w porównaniu z miesiącem poprzednim, odnotowano spadek cen zbytu olejów roślinnych konfekcjonowanych. Nie zmieniły się ceny zbytu większości margaryn. W okresie od grudnia 2004 r. do sierpnia 2005 r. dynamika spadku cen zbytu olejów konfekcjonowanych była większa niż cen detalicznych tych produktów. Na rynku margaryn podobna zależność nie zawsze występowała.

W pierwszych ośmiu miesiącach 2005 r., (w relacji rok do roku), przeciętny wzrost cen detalicznych tłuszczów roślinnych (0,6%) był wyraźnie niższy niż całej żywności łącznie z napojami bezalkoholowymi (3,2%), a zwłaszcza niż tłuszczów zwierzęcych (9,5%). W porównywanych okresach potaniały zarówno oleje roślinne (spadek cen o 0,3%) względem „pozostałych tłuszczów zwierzęcych” (słonina, smalec) (wzrost cen o 21,7%), jak i „margaryny i inne tłuszcze roślinne” (wzrost cen o 0,9%) względem masła (wzrost cen o 6,8%).

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				Ogółem	Na 1 mieszkańca		
2003 I-XII	317 637	224 761	974	541 424	14,18	0,3	58,7
2004 I-XII	392 679	266 530	34 409	624 800	16,36	8,8	62,8
2004 VII	11 709	26 470	467	37 712	0,99	4,0	31,0
VIII	34 893	27 363	4 931	57 325	1,50	14,1	60,9
IX	32 277	26 870	5 235	53 912	1,41	16,2	59,9
X	37 958	19 318	5 271	52 005	1,36	13,9	73,0
XI	43 312	29 791	6 305	66 798	1,75	14,6	64,8
XII	45 326	23 030	7 039	61 317	1,61	15,5	73,9
2005 I	33 247	21 921	4 943	50 225	1,32	14,9	66,2
II	38 031	18 713	4 544	52 200	1,37	11,9	72,9
III	38 389	21 597	7 780	52 206	1,37	20,3	73,5
IV	36 643	20 227	8 613	48 257	1,26	23,5	75,9
V	31 859	22 197	7 737	46 319	1,21	24,3	68,8
VI	36 170	16 624	11 635	41 159	1,08	32,2	87,9
VII	31 807	21 279	4 105	48 981	1,28	12,9	64,9
Wskaźnik zmian w %							
VII 2005 / VI 2005	87,9	128,0	35,3	119,0	119,0	x	x
VII 2005 / VII 2004	271,6	80,4	879,4	129,9	129,9	x	x
VII 2005 / XII 2004	70,2	92,4	58,3	79,9	79,9	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				Ogółem	Na 1 mieszkańca		
2003 I-XII	317 637	3 892	821	320 708	8,40	0,3	99,0
2004 I-XII	392 679	18 956	33 431	378 204	9,91	8,5	103,8
2004 VII	11 709	1 730	300	13 139	0,34	2,6	89,1
VIII	34 893	1 953	4 864	31 982	0,84	13,9	109,1
IX	32 277	1 508	5 148	28 637	0,75	15,9	112,7
X	37 958	1 085	5 155	33 888	0,89	13,6	112,0
XI	43 312	1 089	6 150	38 251	1,00	14,2	113,2
XII	45 326	1 653	6 901	40 078	1,05	15,2	113,1
2005 I	33 247	879	4 908	29 218	0,77	14,8	113,8
II	38 031	1 364	4 514	34 881	0,91	11,9	109,0
III	38 389	2 452	7 759	33 082	0,87	20,2	116,0
IV	36 643	1 227	8 517	29 353	0,77	23,2	124,8
V	31 859	640	7 592	24 907	0,65	23,8	127,9
VI	36 170	480	11 047	25 603	0,67	30,5	141,3
VII	31 807	597	3 697	28 707	0,75	31 807	597
Wskaźnik zmian w %							
VII 2005 / VI 2005	87,9	124,4	33,5	112,1	112,1	x	x
VII 2005 / VII 2004	271,6	34,5	1232,3	218,5	218,5	x	x
VII 2005 / XII 2004	70,2	36,1	53,6	71,6	71,6	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2003 I-XII	476 456	1 605 462	157 523	1 924 395	33,1	24,8
2004 I-XII	589 019	1 642 467	140 784	2 090 702	23,9	28,2
2004 VII	17 564	140 159	1 950	155 773	11,1	11,3
VIII	52 340	94 256	11 785	134 811	22,5	38,8
IX	48 416	90 230	12 722	125 924	26,3	38,4
X	56 937	167 465	11 053	213 349	19,4	26,7
XI	64 968	163 649	31 376	197 241	48,3	32,9
XII	67 989	155 511	25 014	198 486	36,8	34,3
2005 I	49 871	140 870	32 164	158 577	64,5	31,4
II	57 047	142 030	28 068	171 009	49,2	33,4
III	57 584	164 497	33 054	189 027	57,4	30,5
IV	54 965	188 833	30 527	213 271	55,5	25,8
V	47 789	167 469	18 718	196 540	39,2	24,3
VI	54 255	166 837	21 690	199 402	40,0	27,2
VII	47 711	129 581	16 075	161 217	33,7	29,6
Wskaźnik zmian w %						
<u>VII 2005</u> <u>VI 2005</u>	87,9	77,7	74,1	80,8	x	x
<u>VII 2005</u> <u>VII 2004</u>	271,6	92,5	824,4	103,5	x	x
<u>VII 2005</u> <u>XII 2004</u>	70,2	83,3	64,3	81,2	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ – PIB, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 4. Krajowy bilans śruty rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2003 I-XII	476 456	3 304	157 488	322 272	33,1	147,8
2004 I-XII	589 019	3 761	139 966	452 814	23,8	130,1
2004 VII	17 564	98	1 850	15 812	10,5	111,1
VIII	52 340	321	11 784	40 877	22,5	128,0
IX	48 416	712	12 722	36 406	26,3	133,0
X	56 937	520	10 848	46 609	19,1	122,2
XI	64 968	1 053	31 376	34 645	48,3	187,5
XII	67 989	185	25 014	43 160	36,8	157,5
2005 I	49 871	130	32 128	17 873	64,4	279,0
II	57 047	81	28 068	29 060	49,2	196,3
III	57 584	25	32 982	24 627	57,3	233,8
IV	54 965	230	30 491	24 704	55,5	222,5
V	47 789	184	18 681	29 292	39,1	163,1
VI	54 255	151	21 423	32 983	39,5	164,5
VII	47 711	285	15 900	32 096	33,3	148,7
Wskaźnik zmian w %						
<u>VII 2005</u> <u>VI 2005</u>	87,9	188,7	74,2	97,3	x	x
<u>VII 2005</u> <u>VII 2004</u>	271,6	290,8	859,5	203,0	x	x
<u>VII 2005</u> <u>XII 2004</u>	70,2	154,1	63,6	74,4	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ – PIB, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				Ogółem	Na 1 mieszkańca		
2003 I-XII	351 337	4 128	18 953	336 512	9,20	5,4	104,4
2004 I-XII	348 164	12 473	19 635	341 002	8,93	5,6	102,1
2004 VII	33 676	1 147	1 355	33 468	0,88	4,0	100,6
VIII	25 984	1 298	1 678	25 604	0,67	6,5	101,5
IX	30 105	1 251	2 359	28 997	0,76	7,8	103,8
X	31 758	1 735	1 866	31 627	0,83	5,9	100,4
XI	31 749	2 392	1 869	32 272	0,85	5,9	98,4
XII	27 922	1 523	1 688	27 757	0,73	6,0	100,6
2005 I	25 635	1 793	1 798	25 630	0,67	7,0	100,0
II	28 227	2 296	2 243	28 280	0,74	7,9	99,8
III	31 143	1 820	2 324	30 639	0,80	7,5	101,6
IV	26 142	1 168	2 134	25 176	0,66	8,2	103,8
V	27 482	1 134	1 922	26 694	0,70	7,0	103,0
VI	28 877	1 445	2 234	28 088	0,74	7,7	102,8
VII	24 379	1 004	2 677	22 706	0,59	11,0	107,4
Wskaźnik zmian w %							
<u>VII 2005</u> VI 2005	84,4	69,5	119,8	80,8	80,8	x	x
<u>VII 2005</u> VII 2004	72,4	87,5	197,6	67,8	67,8	x	x
<u>VII 2005</u> XII 2004	87,3	65,9	158,6	81,8	81,8	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenvica	Relacja cen
2003 I-XII	1 016,6	455,1	2,23
2004 I-XII	864,7	481,5	1,80
2004 VIII	861,0	423,4	2,03
IX	902,0	423,8	2,13
X	903,5	425,9	2,12
XI	921,0	417,5	2,21
XII	922,8	416,8	2,21
2005 I	916,3	412,2	2,22
II	989,1	405,9	2,44
III	869,8	396,1	2,20
IV	867,8	382,8	2,27
V	840,2	382,1	2,20
VI	814,6	367,0	2,22
VII	769,5	375,4	2,05
VIII	783,2 ^b	345,2	2,27
Wskaźnik zmian w %			
<u>VIII 2005</u> VII 2005	101,8	92,0	x
<u>VIII 2005</u> VIII 2004	91,0	81,5	x
<u>VIII 2005</u> XII 2004	84,9	82,8	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII i IX – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW, ^b dane MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 7. Ceny zbytu śrut oleistych (zł/tonę)^a

Okres	Śruta sojowa	Śruta rzepakowa	Relacja cen
2003 I-XII	1035	556	1,86
2004 I-XII	1148	533	2,15
2004 VIII	980	437	2,24
IX	940	432	2,18
X	920	412	2,23
XI	890	393	2,26
XII	850	378	2,25
2005 I	845	369	2,29
II	850	370	2,30
III	965	377	2,56
IV	945	397	2,38
V	910	386	2,36
VI	940	369	2,55
VII	930	391	2,38
VIII	915	369	2,48
Wskaźnik zmian w %			
<u>VIII 2005</u> <u>VII 2005</u>	98,4	94,4	x
<u>VIII 2005</u> <u>VIII 2004</u>	93,4	84,4	x
<u>VIII 2005</u> <u>XII 2004</u>	107,6	97,6	x

^a śruta sojowa (cena giełdowa) – szacunki IERiGŻ - PIB w oparciu o notowania giełdy Rol-petrol,
śruta rzepakowa (cena producenta) – dane MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS, MRiRW i giełdy Rol-petrol.

Tab. 8. Ceny olejów roślinnych konfekcjonowanych (zł/litr)

Okres	Ceny zbytu			Ceny detaliczne		
	Olej sojowy	Olej rzepakowy	Olej słonecznikowy	Olej sojowy	Olej rzepakowy	Olej słonecznikowy
2003 I-XII	3,93	3,22	4,44	5,01	4,45	6,24
2004 I-XII	4,16	3,38	4,34	5,39	4,78	6,07
2004 VIII	4,27	3,37	4,32	5,46	4,83	6,08
IX	4,18	3,38	4,35	5,48	4,84	6,05
X	4,11	3,36	4,27	5,48	4,83	6,03
XI	4,09	3,40	4,30	5,49	4,81	6,02
XII	4,04	3,46	4,49	5,49	4,75	6,01
2005 I	4,02	3,30	4,38	5,49	4,76	5,99
II	3,93	3,24	4,32	5,47	4,78	5,99
III	3,99	3,21	4,36	5,46	4,76	5,97
IV	3,98	3,17	4,33	5,44	4,74	5,94
V	3,93	3,11	4,30	5,42	4,74	5,92
VI	3,88	3,25	4,26	5,42	4,74	5,90
VII	3,88	3,29	4,35	5,41	4,73	5,87
VIII	3,87	3,21	4,18	5,39	4,72	5,86
Wskaźnik zmian w %						
<u>VIII 2005</u> <u>VII 2005</u>	99,7	97,6	96,1	99,6	99,8	99,8
<u>VIII 2005</u> <u>VIII 2004</u>	90,6	95,3	96,8	98,7	97,7	96,4
<u>VIII 2005</u> <u>XII 2004</u>	95,8	92,8	93,1	98,2	99,4	97,5

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS.

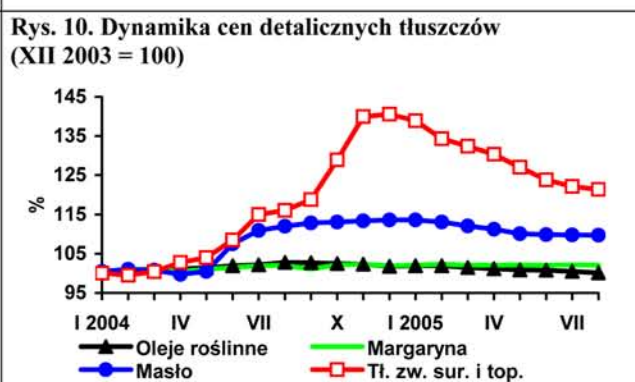
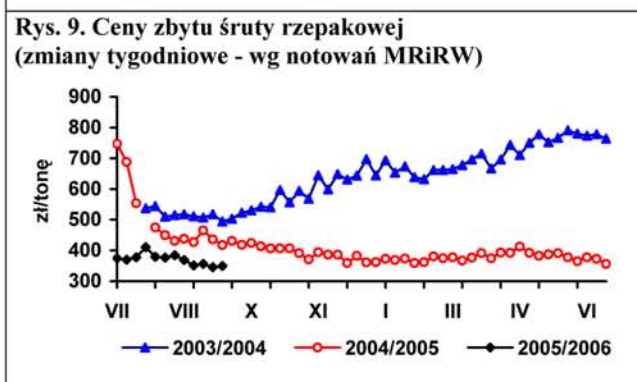
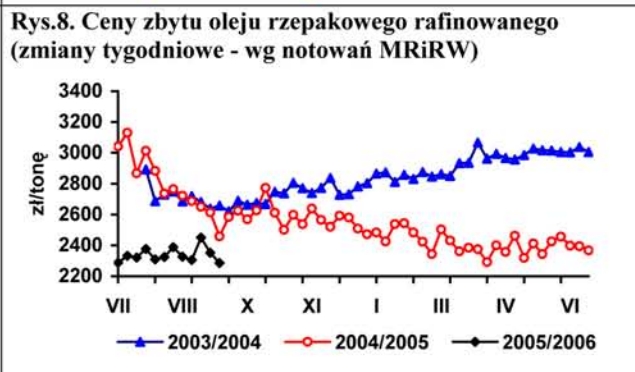
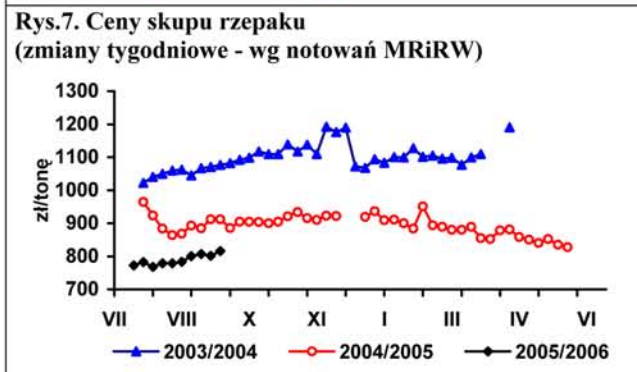
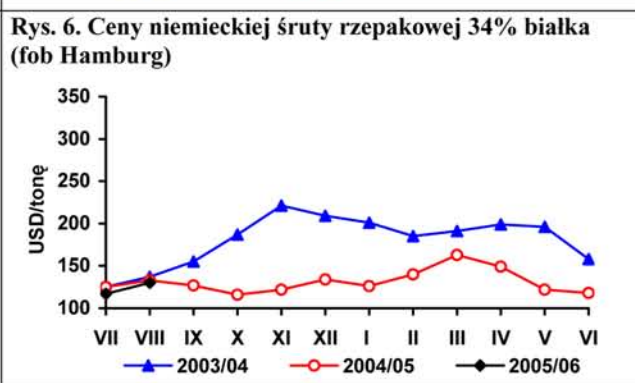
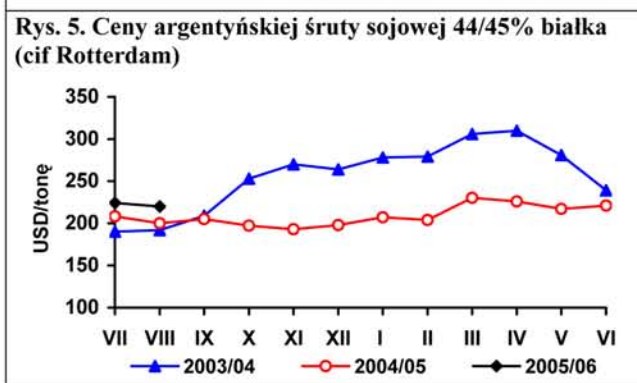
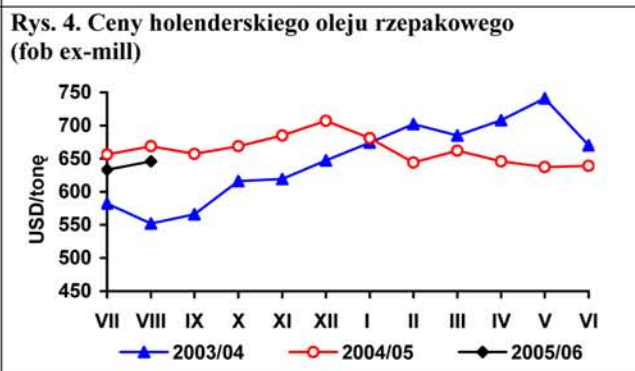
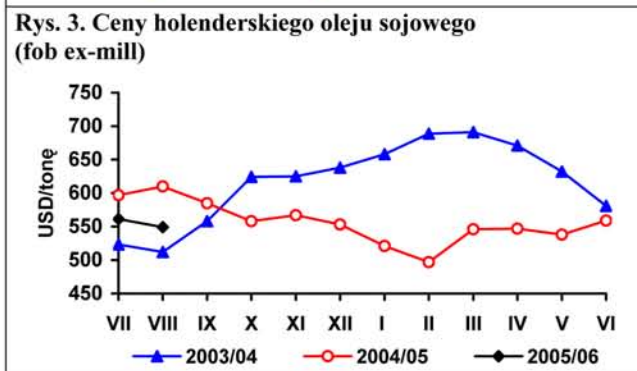
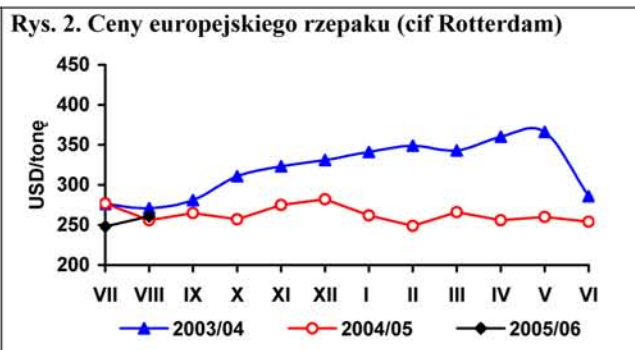
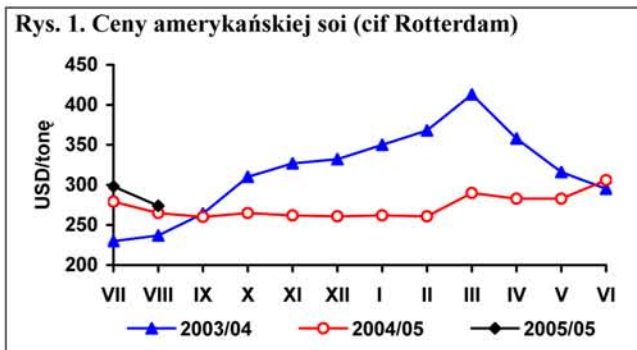
Tab. 9. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/kg)

Okres	Ceny zbytu					Ceny detaliczne				
	Marga-ryna Palma w op. 250 g	Masło roślinne w op. 250 g	Masmix za 1 kg	Masło w op. 200 g ^a	Smalec w op. 250 g	Marga-ryna Palma w op. 250 g	Masło roślinne w op. 500 g	Masmix w op. 400 g	Masło w op. 200 g ^b	Smalec w op. 250 g
2003 I-XII	3,40	4,12	7,72	9,72	2,86	4,84	6,04	12,38	12,92	4,28
2004 I-XII	3,60	4,24	7,39	12,09	3,47	5,04	6,40	12,68	15,80	4,72
2204 VIII	3,60	4,28	7,35	12,87	3,37	5,08	6,44	12,75	16,64	4,56
IX	3,72	4,32	7,28	12,89	3,58	5,08	6,46	12,75	16,80	4,72
X	3,72	4,24	7,42	12,89	4,35	5,08	6,48	12,78	16,84	5,24
XI	3,72	4,24	7,55	12,87	4,62	5,08	6,52	12,78	16,92	5,76
XII	3,72	4,24	7,58	12,90	4,69	5,04	6,50	12,73	16,92	6,12
2005 I	3,68	4,36	7,44	12,38	4,30	5,04	6,50	12,73	16,35	6,16
II	3,64	4,48	7,30	12,23	4,20	5,04	6,50	12,68	16,15	6,08
III	3,68	4,52	7,26	12,00	4,12	5,00	6,48	12,63	15,95	6,00
IV	3,68	4,56	7,18	11,87	3,89	5,00	6,48	12,58	15,80	5,88
V	3,68	4,72	7,23	11,87	3,76	4,96	6,50	12,53	15,70	5,72
VI	3,68	4,76	7,09	11,88	3,65	4,96	6,46	12,45	15,70	5,60
VII	3,68	4,76	7,06	11,99	3,54	4,96	6,46	12,48	15,60	5,48
VIII	3,72	4,76	7,06	11,99	3,54	4,92	6,42	12,43	15,60	5,28
Wskaźnik zmian w %										
VIII 2005 VII 2005	101,1	100,0	100,0	100,0	100,0	99,2	99,4	99,6	100,0	96,4
VIII 2005 VIII 2004	103,3	111,2	96,1	95,9	105,0	96,9	99,7	97,5	96,9	115,8
VIII 2005 XII 2004	100,0	112,3	93,1	94,9	75,5	97,6	98,8	97,6	95,7	86,3

^a masło świeże i chłodnicze o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych Oil World, GUS i MRiRW.

Rynek ziemniaków

Wiesław Dzwonkowski

W 2005 r. znacząco obniżyła się produkcja ziemniaków w Polsce. Według danych GUS powierzchnia uprawy ziemniaków wynosi ok. 0,6 mln ha i jest mniejsza od ubiegłorocznej o 16,7%. Niskie temperatury powietrza i gleby utrzymujące się na przeważającym obszarze kraju w okresie wczesnej wiosny wydłużyły sadzenie i opóźniły wschody ziemniaków, a brak dostatecznego uwilgotnienia gleby od III dekadę czerwca do połowy lipca oraz do połowy sierpnia i w I dekadzie września spowodował słaby przyrost masy bulw i przedwczesne zasychanie naci. Spowodowało to obniżenie plonów, które wynoszą 185 dt/ha i są o 11 dt/ha (o 5,6%) niższe od ubiegłorocznych. Zbiory ziemniaków, na skutek spadku powierzchni ich uprawy i plonów obniżyły się w porównaniu z 2004 r. o blisko 3 mln ton (o 21,4%) i wynoszą zaledwie 11,0 mln ton.

Największy spadek produkcji, bo o 35-40 %, wystąpił w województwach: opolskim, kujawsko-pomorskim oraz świętokrzyskim i warmińsko-mazurskim. W tych też rejonach ceny ziemniaków są najwyższe. Sezon 2005/06 będzie prawdopodobnie sezonem rekordowo wysokich cen. W sierpniu średnia cena ziemniaków na targowiskach wynosiła ok. 700 zł/tonę i było to o prawie 50% więcej niż przed rokiem. W następnych miesiącach ceny te obniżą się, ale i tak będą zdecydowanie wyższe niż przed rokiem.

Nadal utrzymuje się wysoki import produktów skrobiowych, chociaż w lipcu był on dużo niższy niż w poprzednich miesiącach. Wzrost tego importu prawdopodobnie nastąpi wraz z pojawieniem się na rynku UE skrobi i produktów skrobiowych z kampanii 2005/06. W bieżącym sezonie

można spodziewać się znacznie wyższego importu ziemniaków nieprzetworzonych. Mimo, iż w krajach Unii również się obniżyły zbiory, to jednak ceny ziemniaków na tamtych rynkach mogą być konkurencyjne w porównaniu z cenami w Polsce. Dotyczy to m.in. importu z Czech, ewentualnie z Niemiec i Holandii.

Utrzymują się korzystne tendencje w eksporcie skrobi i mąki ziemniaczanej, jak też pozostałych przetworów spożywczych z ziemniaków. W ciągu pierwszych siedmiu miesięcy br. eksport frytek wyniósł ponad 41 tys. ton, a chipsów przekroczył 9 tys. ton i był dużo wyższy niż przed rokiem. Spadek zbiorów ziemniaków nie powinien mieć większego wpływu na wielkość produkcji krajowej przetworów spożywczych z ziemniaków, a także na ich sprzedaż na rynki zagraniczne. Nieco inaczej kształtuje się sytuacja na rynku skrobi ziemniaczanej, gdzie zakłady skrobiowe mogą mieć kłopoty z pozyskaniem wystarczającej ilości surowca do przerobu, w związku z czym jej produkcja może się obniżyć. Nie doprowadzi to jednak do wzrostu cen mąki i skrobi ziemniaczanej, gdyż stabilizująco będzie działać zarówno system regulacji rynku skrobi, jak też i duża podaż skrobi pozostałych.

W związku z wysokimi cenami na rynku krajowym, również w bieżącym sezonie Polska nie będzie mogła wykorzystać swoich dużych potencjalnych możliwości zwiększenia sprzedaży ziemniaków na rynki UE i krajów trzecich. Według wstępnych ocen w najlepszym przypadku sprzedaż na rynki zagraniczne zrównoważy ich przywóz.

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków			Produkcja skrobi ziemniaczanej
	2003	2004	2005	2004
I	.	.	.	185
II	.	.	.	-
III	99 000	.	.	109
IV	39 000	43 300	38 600	-
V	36 500	30 000	29 100	486
VI	18 300	25 100	24 900	-
VII	17 100	29 400	25 800	-
VIII	108 000	76 700	44 500	7 935
IX	358 100	311 000		44 078
X	368 900	336 600		48 752
XI	209 900	178 100		34 566
XII	44 600	34 100		1 454
RAZEM	1 180 600 ^a	1 104 000 ^b	-	137 565

^a okres VII-XI 2003, ^b okres VII-XII 2004

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	Wczesne	sadzeniaki	pozostałe	Skrobia ziemn.	Skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2003 I-XII	1 330	1 350	150 386	50 513	9	136	3 688	72 052	11 653	5 549
2004 I-XII	2 913	742	60 663	65 750	13	11 983	13 681	74 388	12 347	6 345
2004 VII	150	17	3 653	2 192	0	1 482	556	5 828	561	629
VIII	1	0	809	1 938	5	1 377	716	5 565	479	578
IX	1	0	1 708	4 645	1	1 047	896	5 550	995	575
X	1	0	5 799	6 942	0	1 604	401	6 765	1 109	582
XI	19	192	1 835	6 248	1	2 562	879	6 614	2 167	518
XII	84	0	1 718	6 965	0	2 589	8 006	7 447	1 477	597
2005 I	4	0	769	2 725	1	3 242	685	6 378	1 487	667
II	4	0	2 248	3 122	0	2 966	677	6 535	1 250	708
III	105	0	2 927	4 648	0	3 077	1 140	7 474	1 587	765
IV	119	301	4 755	4 822	0	4 316	705	6 545	1 838	768
V	93	360	1 272	3 954	0	3 243	907	6 979	1 437	739
VI	491	0	878	6 462	15	2 798	638	7 202	1 407	884
VII	446	0	4 114	6 026	29	3 781	629	8 113	1 197	543

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2003 I-XII	17 810	6 160	4 279	143	4 641	6 580	76 425	2 643	446	572
2004 I-XII	21 193	9 119	8 341	1 594	13 899	45 401	83 454	7 352	428	1 303
2004 VII	238	241	564	443	1 275	7 286	7 494	934	19	167
VIII	136	265	75	209	1 625	4 718	7 787	1 145	56	165
IX	136	241	8	140	1 526	4 171	7 847	1 342	64	223
X	182	241	172	291	1 291	5 200	7 887	930	41	146
XI	151	241	19	254	2 011	5 590	8 260	677	44	212
XII	202	402	165	139	3 081	6 903	5 825	649	40	120
2005 I	117	162	1 311	303	2 965	3 995	4 906	738	82	177
II	503	0	2 378	256	2 377	5 561	5 869	721	137	204
III	1 257	558	4 159	238	3 105	6 233	5 926	885	74	156
IV	5 098	6 150	7 785	207	2 089	7 723	6 751	1 571	128	55
V	19 051	210	10 435	1 076	1 800	9 404	7 095	3 466	177	125
VI	14 802	222	10 756	1 092	2 146	9 772	6 069	2 353	113	136
VII	643	0	1 781	381	612	6 777	4 554	1 308	131	71

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

Wyszczególnienie	Rodzaj ceny	VII	V	VI	VII	Wskaźnik zmian cen	
		2004	2005	2005	2005	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	Skupu	25,5	43,6	39,6	32,4	127,1	81,8
	Targowiskowa	47,1	51,9	73,0	70,0	148,6	95,9
	Detaliczna	0,65	0,75	0,94	0,85	130,8	90,4
	Importowa	185,2	84,0	87,8	.	66,4	104,6
	Eksportowa	54,2	45,7	48,8	.	109,7	106,9
Relacje cen	Skup / targowisko	0,54	0,84	0,54	0,46	-	-
	Targowisko / detal	0,72	0,69	0,78	0,82	-	-
	Skup / detal	0,39	0,58	0,42	0,38	-	-
Ziemniaki skrobiowe ^a	Skupu (zł/t)	167,6	153,4	154,8	152,8	91,2	98,7
Skrobia ziemniaczana	Zbytu (zł/kg)	1,93	1,60	1,53	1,49	77,2	97,4
Skrobia ziemniaczana	Detaliczna (zł/kg)	2,98	3,00	2,97	2,96	99,3	99,7
Frytki	Detaliczna (zł/kg)	7,98	7,84	7,86	7,86	98,5	100,0
Chipsy	Detaliczna (zł/kg)	33,70	32,00	32,10	32,00	95,0	99,7
Pyzy ziemniaczane	Detaliczna (zł/kg)	6,34	6,36	6,36	6,36	100,3	100,0
Kopytka	Detaliczna (zł/kg)	6,96	7,08	7,10	7,10	102,0	100,0

^a cena minimalna gwarantowana za ziemniaki o zawartości skrobi 18% w przelicz. wg aktualnego kursu NBP

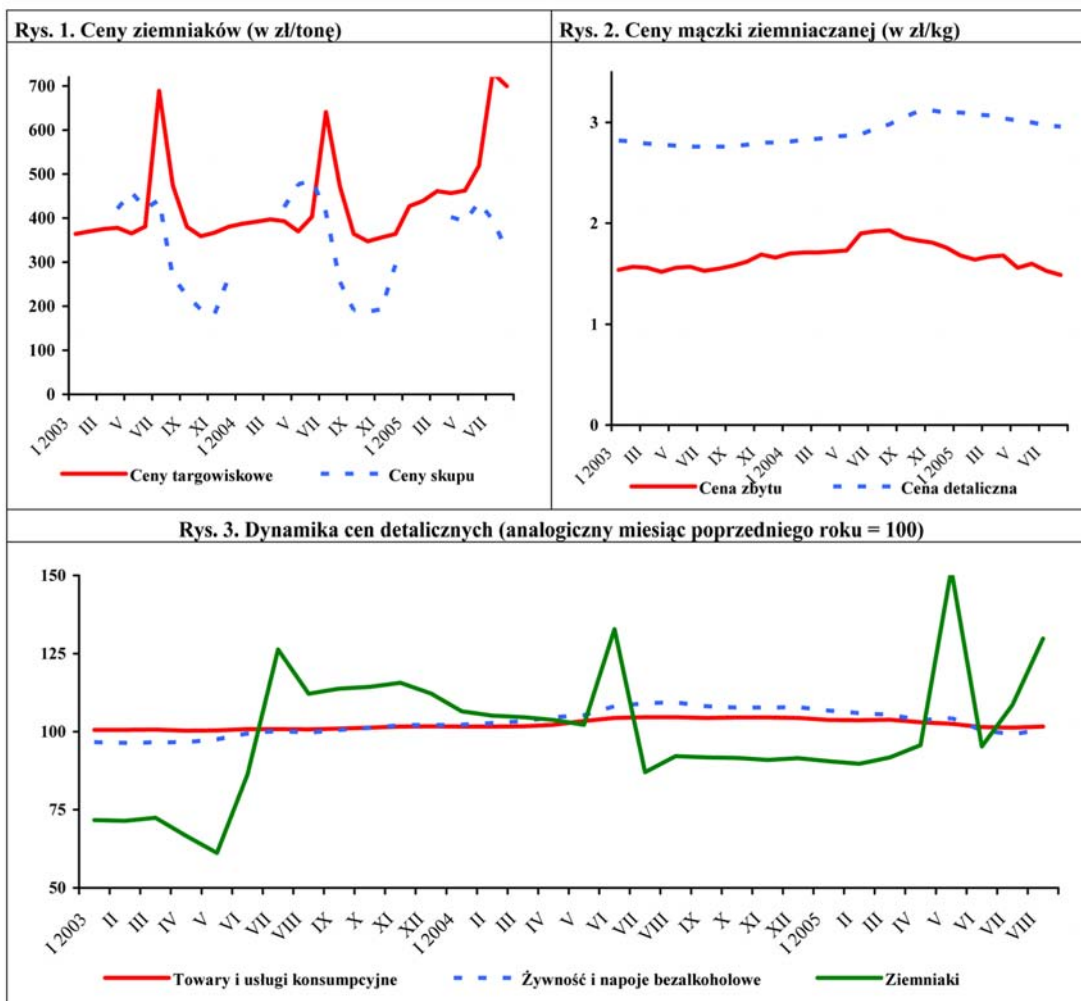
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Województwa		sierpień	czerwiec	lipiec	sierpień	Wsk. zmian cen	
		2004	2005	2005	2005	roczny	miesięczny
		zł/tonę	zł/tonę	zł/tonę	zł/tonę	%	%
1	Dolnośląskie	44,9	59,0	60,2	55,4	123,5	92,1
2	Kujawsko-pomorskie	46,8	52,3	74,5	73,9	158,0	99,2
3	Lubelskie	48,7	38,7	79,4	79,9	163,9	100,6
4	Lubuskie	48,7	59,8	67,9	61,5	126,4	90,6
5	Łódzkie	41,3	49,9	66,8	63,7	154,3	95,4
6	Małopolskie	46,4	54,6	71,4	63,0	135,9	88,2
7	Mazowieckie	49,3	46,8	83,0	86,4	175,1	104,1
8	Opolskie	46,9	68,0	72,1	65,0	138,7	90,2
9	Podkarpackie	46,9	61,3	76,7	72,7	155,0	94,7
10	Podlaskie	50,7	37,1	80,7	82,2	162,1	101,9
11	Pomorskie	46,9	37,1	75,2	73,1	155,7	97,2
12	Śląskie	44,6	54,3	68,4	65,2	146,2	95,2
13	Świętokrzyskie	48,5	59,2	74,3	71,4	147,0	96,0
14	Warmińsko-mazurskie	43,1	37,6	81,1	84,0	194,9	103,5
15	Wielkopolskie	43,9	52,7	69,3	62,7	142,7	90,4
16	Zachodniopomorskie	45,8	53,5	69,6	66,0	144,0	94,8
maksimum		50,7	74,7	68,0	83,0	x	
minimum		41,3	52,1	37,1	60,2		
różnica w %		18,6	30,3	83,3	37,9		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: GUS

Rynek warzyw

Grażyna Stępka
Tomasz Smoleński

W lipcu br. w stosunku do czerwca obniżyła się produkcja soku pomidorowego i innych soków warzywnych, warzyw mrożonych oraz gotowych dań mrożonych w firmach średnich i dużych. Trzykrotnie zwiększyła się produkcja konserw warzywnych i sześciokrotnie warzyw marynowanych. W porównaniu do lipca 2004 r. mniej wyprodukowano soku pomidorowego, warzyw mrożonych, konserw warzywnych, mrożonych dań gotowych, natomiast sześciokrotnie więcej pozostałych soków warzywnych i o 64% więcej warzyw marynowanych.

W lipcu br. wyeksportowano 30,3 tys. ton warzyw świeżych o wartości 14,3 mln EUR, co oznacza wzrost w stosunku do lipca 2004 r. o 17 i 62%. Eksport przetworów warzywnych wyniósł 24,2 tys. ton (wzrost o 15% w stosunku do lipca 2004 r.), a wartość ich sprzedaży 12,3 mln EUR (wzrost o 11%). Spośród warzyw świeżych wzrósł eksport ogórków, cebuli, pomidorów, kapusty i kalafiorów. O 42% zmniejszył się eksport marchwi. Wśród przetworów najbardziej zwiększył się wolumen i wartość eksportu warzyw marynowanych i mrożonek. Natomiast zmniejszyła się sprzedaż konserw warzywnych (w tym kapusty kwaszonej) oraz suszy.

W lipcu 2005 r. wolumen importu warzyw świeżych (11,7 tys. ton) i jego wartość (5,9 mln EUR) wzrosła o 31% w stosunku do lipca ubiegłego roku. Najbardziej wzrósł import marchwi (pięciokrotnie), kapusty, papryki i pomidorów. Mniej zakupiono ogórków, czosnku i cebuli. Zaimportowano o 31% więcej przetworów warzywnych (8,1 tys. ton), a wartość przywozu wzrosła o 28% (do 6,3 mln EUR). Większy niż w lipcu ub. roku był import mrożonek warzywnych i konserw (w tym kukurydzy konserwowej). Mniej zakupiono marynat oraz suszy.

W sierpniu 2005 r. w porównaniu z lipcem znacznie wzrosły ceny detaliczne pieczarek (o 10%). Staniały pomidory gruntowe, marchew, buraki ćwikłowe, ogórki gruntowe, selery oraz cebula. Ceny detaliczne przetworów warzywnych prawie się nie zmieniły. W porównaniu z sierpniem 2004 r. znacznie wzrosły ceny detaliczne kalafiorów (o 54%), marchwi, pomido-

rów gruntowych, buraków i selerów. Natomiast o 22% staniały ogórki gruntowe, których podaż w tym roku była wyższa. Wśród przetworów najbardziej zdrożały ogórki konserwowe (o 18%) i koncentrat pomidorowy, a ceny detaliczne innych przetworów zmieniły się nieznacznie lub pozostały niezmiennie.

We wrześniu zwiększyła się podaż warzyw do przechowywania, co spowodowało obniżkę ich cen w skupie. Zmniejszyła się podaż warzyw sezonowych, jak ogórki gruntowe, ale ceny tych warzyw do bezpośredniego spożycia nie obniżyły się. W spółdzielniach ogrodniczych we wrześniu w porównaniu z sierpniem najbardziej zmalały ceny skupu kapusty białej, pomidorów spod osłon, gruntowych kalafiorów, marchwi, cebuli, buraków i pieczarek. Zdrożały ogórki do konserwowania. W porównaniu z wrześniem 2004 r. znacznie zdrożała kapusta biała, marchew, buraki ćwikłowe i kalafior. Mniej niż rok temu oferowano za pomidory szklarniowe, ogórki, cebulę i pieczarki.

W zakładach przetwórczych we wrześniu br. z powodu zmniejszającej się podaży wzrosły ceny skupu: kalafiorów różyczkowanych, ogórków do konserwowania, pomidorów do mrożenia, brokułów różyczkowanych i fasoli szparagowej. Mniej płacono za kapustę białą, cebulę obieraną oraz pomidory do tłoczenia. W stosunku do września ubiegłego roku znacznie wyższa była cena skupu kapusty białej (o 68%), brokułów różyczkowanych (o 45%), kalafiorów różyczkowanych i cebuli obieranej. Staniały natomiast: ogórki do konserwowania, buraki, pomidory do mrożenia i tłoczenia oraz marchew.

We wrześniu br. firmy eksportowe więcej niż we wrześniu 2004 r. płaciły za pomidory, kapustę pekińską i białą. Nie zmieniła się w stosunku do sierpnia br. cena pomidorów.

We wrześniu w stosunku do sierpnia większość warzyw na rynkach hurtowych była niższa (oprócz ogórków gruntowych). W porównaniu z wrześniem ub. r. droższa była marchew, cebula, buraki i pomidory, a najbardziej staniały pomidory i ogórki.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania	Ogórki do kwaszenia	Pomidory gruntowe	Pomidory szklarniowe	Kalafioły gruntowe (szt.)	Pieczarki
2003 I-XII	0,77	1,14	0,50	0,66	0,54	0,80	0,47	0,72	3,82	1,23	4,37
2004 VIII	0,79	1,43	-	0,51	0,39	1,57	1,03	1,25	1,53	1,02	4,68
IX	0,56	1,09	0,20	0,44	0,37	1,48	0,94	1,17	2,19	1,03	4,95
X	0,42	0,84	0,20	0,42	0,38	-	-	-	2,05	1,15	4,57
XI	0,38	0,77	0,19	0,40	0,35	-	-	-	3,57	-	4,42
XII	0,31	0,73	0,18	0,39	0,34	-	-	-	5,51	-	4,89
2004 I-XII	0,80	1,21	0,21	0,50	0,42	1,52	1,07	1,20	4,09	1,05	4,34
2005 I	0,27	0,71	0,20	0,43	0,36	-	-	-	5,67	-	4,22
II	0,26	0,70	0,20	0,45	0,36	-	-	-	-	-	4,09
III	0,22	0,70	0,27	0,40	0,37	-	-	-	6,97	-	4,24
IV	0,23	0,68	0,37	0,48	0,44	-	-	-	6,53	-	4,14
V	0,32	0,70	0,58	0,85	0,59	-	-	-	4,74	-	4,00
VI	0,40	0,92	1,04 ^c	1,14	0,72	-	-	-	3,80	-	4,22
VII	0,92	1,39	1,50 ^c	1,43	0,74	1,14	0,65	3,33	2,63	-	4,52
VIII	0,72	1,31	1,00	0,77	0,53	1,04	0,82	1,36	2,02	1,48	4,82
IX	0,61	1,13	0,54	0,63	0,48	1,12	0,82	1,12	1,37	1,19	4,56
Wskaźnik zmian w %											
IX 2005 VIII 2005	85	86	54	82	91	108	100	82	68	80	95
IX 2005 IX 2004	85	104	270	143	130	76	87	96	63	116	92

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSIR MRiRW, ^c ceny za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Pietruszka	Fasola szparag.	Brokuły różyczk.	Kalafioły różyczk.	Ogórki do konserw.	Pomidory do mrożenia	Pomidory do tłoczenia
2003 I-XII	0,76	0,30	0,34	0,20	0,68	0,67	1,12	0,70	0,62	0,48	0,33
2004 VIII	0,60	0,25	0,18	-	-	0,70	1,02	0,66	1,48	0,45	0,25
IX	0,55	0,25	0,21	0,27	-	0,76	1,00	0,82	1,60	0,57	0,25
X	0,52	0,23	0,22	0,24	0,66	0,80	1,00	0,79	-	0,58	0,26
XI	0,47	0,20	0,22	0,21	0,63	-	1,00	0,82	-	-	-
XII	0,44	0,22	0,20	0,21	0,61	-	-	-	-	-	-
2004 I-XII	0,81	0,26	0,21	0,21	0,63	0,71	1,01	0,75	1,45	0,51	0,25
2005 I	0,44	0,23	0,21	0,22	-	-	-	-	-	-	-
II	0,45	0,24	0,21	0,22	-	-	-	-	-	-	-
III	0,37	0,26	0,19	0,23	0,80	-	-	-	-	-	-
IV	0,36	0,36	0,20	0,27	-	-	-	-	-	-	-
V	0,35	0,39	-	0,25	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,37	0,55	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VII	-	-	-	-	-	0,69	-	-	0,93	-	-
VIII	0,70	0,53	0,20	-	-	0,70	1,32	0,85	0,87	0,44	0,25
IX	0,65	0,42	0,20	0,21	-	0,75	1,45	1,02	1,00	0,49	0,24
Wskaźnik zmian w %											
IX 2005 VIII 2005	93	79	100	x	x	107	110	120	115	111	96
IX 2005 IX 2004	118	168	95	78	x	99	145	124	63	86	96

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemniaki
2004 VIII	1,56	1,17	0,58	0,25	0,47	2,62	0,45	2,50	-	0,60	1,15	-	0,29
IX	1,12	1,50	0,48	0,21	0,48	2,20	0,42	1,30	-	0,26	1,03	-	0,25
X	1,74	3,45	0,51	0,21	0,43	2,37	0,39	0,93	0,87	0,23	-	0,34	0,26
XI	2,53		0,46	0,19	0,37	2,34	0,35	0,93	0,81	0,19	-	0,34	0,24
XII	-	-	0,44	0,18	0,35	-	0,31	0,69	0,67	0,17	-	0,30	0,22
2004 I-XII	2,34	2,20	1,27	0,20	0,50	2,38	0,46	1,50	1,12	0,68	1,21	0,38	0,38
2005 I	-	-	0,55	0,15	0,35	-	0,27	0,69	0,66	0,12	0,75	0,28	0,22
II	-	-	0,79	0,14	0,35	-	0,29	0,70	0,69	0,11	0,72	0,28	0,22
III	-	-	1,44	0,29	0,37	-	0,38	0,83	0,72	0,11	0,87	0,30	0,23
IV	-	-	1,80	0,32	0,33	-	0,39	0,92	0,69	0,10	0,95	0,34	0,31
V	3,58	-	1,95	0,71	0,38	-	0,84	-	-	0,15	1,80	0,58	-
VI	3,63	1,83	1,52	0,46	2,00 ^a	-	0,90	-	1,00 ^a	0,20	1,00 ^a	0,95	0,32
VII	2,69	1,01	1,21	0,74	1,31 ^a	-	1,52	-	3,00	0,83	0,75 ^a	0,74	0,38
VIII	2,27	0,94	1,30	0,80	1,42 ^a	2,98	0,66	-	1,54	0,63	1,80	0,49	0,43
IX	2,27	0,89	1,01	0,47	0,90 ^a	2,23	0,51	1,58	1,12	0,41	1,45	0,45	0,53
Wskaźnik zmian w %													
<u>IX 2005</u> <u>VIII 2005</u>	100	95	78	59	x	75	77	x	73	65	81	92	123
<u>IX 2005</u> <u>IX 2004</u>	203	59	210	224	x	101	121	122	x	158	141	x	212

^a cena za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Soki warzywne pozostałe	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne	Dania mrożone gotowe	Marynaty
2004 VI	2 663	441	14 562	3 902	325	2 001
VII	2 297	152	24 941	11 723	811	5 036
VIII	2 883	631	31 533	13 191	682	11 865
IX	4 827	891	53 242	16 638	815	8 419
X	2 225	698	50 087	6 197	1 556	5 462
XI	2 541	857	42 082	5 743	1 291	5 106
XII	2 437	680	34 969	4 963	1 274	4 041
2004 I-XII	35 034	8 339	384 977	84 156	12 125	53 375
2005 I	2 413	921	33 662	4 307	1 625	2 606
II	2 732	1 083	32 191	4 716	2 359	3 042
III	2 855	1 383	30 392	4 779	1 401	3 567
IV	3 074	1 261	30 028	3 244	1 104	2 527
V	3 310	1 359	23 263	2 286	779	1 669
VI	2 414	1 021	18 417	3 737	849	1 329
VII	1 992	960	14 883	11 605	547	8 247
Wskaźnik zmian w %						
<u>VII 2005</u> <u>VII 2004</u>	87	632	60	99	67	164

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2003												2004												2005												VII.2005 VII.2004 (%)	
	I-XII						I-XII						I-XII						I-XII																			
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII															
Warzywa ogółem	386459	20082	23151	25882	29476	37559	43014	31167	32891	366292	28143	41682	57243	57629	40759	37275	30328	117																				
Cebula	169355	8086	6692	6653	6986	13065	21564	17252	16143	175113	15495	18744	15532	15097	14271	13980	7607	114																				
Kapusta	72617	3514	3501	1619	1064	1669	2588	2007	1803	32425	2681	12361	24107	26935	9523	4251	1702	105																				
Marchew	13447	1212	1306	1364	724	508	703	748	1147	14994	1136	2096	3804	5198	3768	1668	791	58																				
Ogórki	15273	1008	1758	2442	6075	3541	826	209	676	16934	125	60	367	781	1703	3249	5283	216																				
Pomidory	41253	2084	3690	7946	7843	9810	9209	2704	2688	46069	164	191	208	711	4793	7496	9058	114																				
Kalafiory	12205	423	2459	2338	2728	3120	2169	1101	312	14862	123	89	103	74	215	2667	2376	102																				
Przetwory ogółem	359321	34131	29503	20926	24908	37594	48975	40486	35958	420019	41049	41240	46718	45026	33919	31307	24161	115																				
Susze	11380	945	926	1262	1203	1056	1507	1374	1275	14271	1352	1006	1251	1400	1058	1016	1010	80																				
Marynaty	23464	1699	1176	1376	1719	2862	3139	2360	2630	25262	1982	2160	3099	2910	2184	2211	1752	127																				
Konserwy	34469	2222	2974	2087	2522	3750	4923	4753	3900	41257	2791	2827	3257	3131	2514	2435	1873	90																				
-kapusta kwasz.	19181	1088	1198	895	829	1014	1550	1112	1478	15892	1214	1215	1553	1040	1293	1251	695	78																				
Mrożonki	279826	27718	23412	15162	18649	28500	38232	30577	26423	324756	33605	33368	36864	35711	26355	24033	17791	117																				
Pieczarki i ich przetwory	99835	12185	9635	7707	7648	8972	11897	12420	11810	128428	12912	11992	15043	14308	12221	9335	7652	99																				
Warzywa ogółem	84626	7491	8304	8805	9804	11145	12346	7212	9907	96760	6065	6987	9993	9480	13524	13706	14291	162																				
Cebula	27462	2034	1847	1796	1779	2769	3928	3040	3453	34828	3181	2969	2268	2190	2037	2206	1719	96																				
Kapusta	7869	330	365	151	119	146	203	173	168	2633	174	959	2030	2518	1115	715	327	217																				
Marchew	1586	126	127	199	124	87	105	138	190	1723	155	258	448	653	592	352	237	119																				
Ogórki	5007	732	704	1000	2405	1225	439	125	403	7284	78	97	394	683	1157	1478	1990	199																				
Pomidory	21690	1250	1969	3339	3096	4369	5086	1533	1636	22367	156	175	138	1069	5568	5710	7869	236																				
Kalafiory	2599	186	527	377	435	684	591	285	145	3285	44	28	28	20	68	820	707	188																				
Przetwory ogółem	172727	14340	13923	11119	12636	19035	21971	20391	17605	199908	20583	20871	23292	23032	16418	15604	12316	111																				
Susze	18971	1512	1560	1849	1855	1752	2462	2244	2037	23084	2257	1994	2237	2341	1860	1794	1676	91																				
Marynaty	15179	1064	751	887	1166	1988	2214	1632	1763	16436	1538	1651	2379	2218	1703	1557	1319	149																				
Konserwy	13204	1181	2114	1480	1794	2594	3283	3084	1899	22700	1525	1538	1771	1901	1327	1284	1055	71																				
-kapusta kwasz.	4520	259	318	221	264	282	503	397	491	4257	410	397	511	361	354	338	201	91																				
Mrożonki	119910	9830	8742	6174	7230	11812	13440	12566	10997	128867	14454	14604	15521	15276	10309	9747	7048	114																				
Pieczarki i ich przetwory	124138	15387	12448	10045	9913	11244	14356	14879	13624	154851	15413	13784	18403	17321	15589	11822	10319	103																				

Źródło: Opracowanie IERIGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2003			2004												2005							VII 2005 /VII 2004 (%)	
	I-XII	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII							
Warzywa ogółem	181098	33931	26438	8973	6006	5161	8823	13330	17316	197597	18249	15695	22273	22951	16483	19925	11710		131					
Cebula	56393	14590	12871	3340	1473	1007	3190	649	978	53706	1048	1186	841	801	653	3338	2954		88					
Kapusta	1239	66	22	20	21	18	23	20	26	805	8	17	105	417	1283	211	58		290					
Marchew	20472	5707	4493	328	186	363	193	239	310	15452	464	1351	2642	2505	3991	4895	1724		526					
Ogórki	7552	226	158	534	110	118	505	2760	3351	11997	3360	1415	1159	1387	611	178	113		21					
Pomidory	36535	7790	5163	2205	1912	812	1126	4530	6838	54896	7020	5636	8726	8750	2581	7564	3469		157					
Papryka	17556	1724	1341	1244	514	1001	1042	1579	2146	17522	1647	1765	2331	1983	1939	1863	2006		161					
Czosnek	16156	97	376	407	991	773	1022	805	483	8260	974	546	780	513	698	238	324		80					
Przetwory ogółem	71297	8863	8772	6163	7944	8232	8209	9445	8999	83608	8060	9518	9928	10949	8067	12337	8094		131					
Mrożonki	12186	1592	1235	458	897	1178	1368	1299	1361	11968	1146	1617	2304	3203	1804	1653	1437		314					
Susze	8181	749	1181	679	833	497	396	463	635	7642	508	533	896	931	977	977	575		85					
Marynaty	6008	881	632	577	475	598	850	866	650	7123	730	712	747	680	324	536	391		68					
Konserwy	20805	2227	2475	1515	2185	3419	2719	3734	2855	26456	2029	2930	2389	2074	1585	2097	1831		121					
-kukurydza konserw.	14651	1137	810	650	1152	2077	1089	2083	1933	13931	280	1744	1542	1260	521	417	1043		160					
Koncentrat pomid.	15560	2534	2276	2374	3064	1875	2106	2437	2768	22424	3239	3134	2696	3103	2529	6239	3111		131					
Warzywa ogółem	88416	12367	7991	4540	2969	3278	4760	10563	17224	110836	18828	16642	22813	18643	11033	10638	5935		131					
Cebula	4429	1343	1158	479	185	112	268	169	217	5204	234	214	224	211	66	127	140		29					
Kapusta	266	25	15	15	15	15	19	17	19	285	5	9	54	172	269	39	15		100					
Marchew	2731	635	514	119	89	122	111	150	131	2340	102	184	556	533	1040	1596	505		424					
Ogórki	6513	155	116	225	73	106	400	1583	2098	8477	3403	2232	1167	791	465	116	104		46					
Pomidory	26736	5252	2828	1201	784	758	890	3713	8000	39749	8279	6596	11119	9874	2868	5126	2432		202					
Papryka	27880	3096	1996	1601	645	974	1092	2218	3860	29015	2798	3198	3959	2692	3085	2208	1661		104					
Czosnek	5878	142	348	286	655	617	713	731	511	5426	555	481	732	421	522	256	377		132					
Przetwory ogółem	61055	6583	6899	4904	5879	6629	6725	7746	6876	68144	6388	7037	7935	8532	6440	7892	6266		128					
Mrożonki	8216	1091	795	382	569	768	958	999	1008	8412	1076	1305	1598	2134	1355	1218	1193		312					
Susze	12338	688	1159	874	1069	780	685	742	806	10813	773	706	1305	1338	1312	1433	879		101					
Marynaty	3974	528	379	364	282	378	597	561	422	4545	435	469	456	460	248	367	272		75					
Konserwy	19155	1853	2328	1487	2021	3017	2599	3372	2503	24312	1870	2463	2318	2034	1563	2067	1761		118					
-kukurydza konserw.	10865	760	562	420	769	1460	743	1429	1317	9525	187	1157	1155	908	332	254	744		177					
Koncentrat pomid.	12004	1748	1572	1404	1574	1162	1320	1499	1615	14077	1876	1686	1568	1888	1395	2224	1672		119					

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafioiry	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2003 I-XII	0,16	0,11	0,12	0,33	0,53	0,21	1,14	0,58	0,24	0,46
2004 VI	0,28	0,10	0,10	0,40	0,53	0,21	1,23	0,56	0,27	0,49
VII	0,27	0,09	0,15	0,41	0,42	0,16	1,30	0,60	0,25	0,47
VIII	0,25	0,11	0,17	0,40	0,39	0,16	1,30	0,64	0,32	0,42
IX	0,21	0,09	0,17	0,35	0,45	0,22	1,22	0,65	0,28	0,45
X	0,18	0,08	0,15	0,53	0,55	0,27	1,13	0,66	0,32	0,46
XI	0,18	0,09	0,18	0,60	0,57	0,26	1,12	0,69	0,36	0,45
XII	0,21	0,09	0,17	0,60	0,61	0,47	1,14	0,70	0,33	0,44
2004 I-XII	0,20	0,08	0,11	0,43	0,49	0,22	1,16	0,60	0,27	0,44
2005 I	0,21	0,06	0,14	0,62	0,95	0,36	1,25	0,68	0,34	0,43
II	0,16	0,08	0,12	1,62	0,92	0,32	1,20	0,67	0,33	0,44
III	0,15	0,08	0,12	1,07	0,66	0,28	1,25	0,70	0,33	0,44
IV	0,15	0,09	0,13	0,87	1,50	0,27	1,23	0,67	0,35	0,46
V	0,14	0,12	0,16	0,68	1,16	0,31	1,29	0,70	0,27	0,48
VI	0,16	0,17	0,21	0,45	0,76	0,31	1,28	0,65	0,27	0,47
VII	0,23	0,19	0,30	0,38	0,84	0,30	1,41	0,67	0,29	0,47
Wskaźnik zmian w %										
<u>VII 2005</u> <u>VI 2005</u>	144	112	143	84	111	97	110	103	107	100
<u>VII 2005</u> <u>VII 2004</u>	85	211	200	93	200	188	108	112	116	100

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafioiry gruntowe
2003 I-XII	0,86	0,74	0,72	0,46	1,86	0,87	6,21	4,62	1,47
2004 VIII	0,73	0,57	0,31	0,51	1,74	0,86	1,53	1,48	1,19
IX	0,56	0,55	0,35	0,54	1,88	1,00	1,79	1,81	1,42
X	0,42	0,53	0,28	0,48	2,81	1,15	3,25	2,30	1,65
XI	0,34	0,54	0,24	0,45	-	-	5,00	3,57	1,80
XII	0,30	0,56	0,21	0,46	-	-	7,50	4,27	-
2004 I-XII	0,75	0,59	0,26	0,53	2,11	1,00	4,75	5,46	1,53
2005 I	0,35	0,26	0,61	0,45	-	-	9,10	5,25	-
II	0,32	0,31	0,65	0,48	-	-	10,00	7,40	-
III	0,30	0,34	0,68	0,49	-	-	5,46	12,33	-
IV	0,27	0,42	0,73	0,45	-	-	3,80	7,46	-
V	0,28	0,56	1,02	0,52	-	-	3,67	6,00	-
VI	0,41	1,10 ^a	1,67	0,74	2,65	-	2,65	3,76	1,49
VII	0,69	1,17 ^a	1,13	0,62	1,22	-	1,22	3,11	2,05
VIII	0,92	2,02 ^a	0,96	0,61	1,07	1,43	1,53	2,03	2,00
IX	0,74	1,51 ^a	0,75	0,57	1,29	0,63	1,49	1,65	1,52
Wskaźnik zmian w %									
<u>IX 2005</u> <u>VIII 2005</u>	80	75	78	93	121	44	97	81	76
<u>IX 2005</u> <u>IX 2004</u>	132	.	212	106	69	63	83	91	107

^a ceny za sztukę

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2004 VII	2,49	8,32	2,67	2,88	2,51	5,37	2,00
VIII	2,53	8,39	2,64	2,90	2,53	5,46	2,01
IX	2,72	8,40	2,67	2,92	2,55	5,52	2,04
X	2,82	8,74	2,65	2,97	2,60	5,52	2,07
XI	2,86	8,52	2,63	2,98	2,67	5,75	2,11
XII	2,97	8,50	2,63	2,94	2,63	5,85	2,10
2004 I-XII	2,61	8,08	2,66	2,89	2,62	5,22	2,00
2005 I	2,99	8,29	2,61	2,88	2,59	5,79	2,12
II	2,97	8,07	2,63	2,87	2,59	5,73	2,16
III	2,99	8,21	2,69	2,83	2,60	5,78	2,19
IV	3,06	8,20	2,69	2,86	2,60	5,81	2,23
V	3,06	8,22	2,69	2,80	2,57	5,82	2,30
VI	3,06	8,10	2,79	2,81	2,55	5,82	2,36
VII	3,06	8,34	2,71	2,75	2,52	5,82	2,34
VIII	3,01	8,23	2,70	2,84	2,59	5,82	2,32
Wskaźnik zmian w %							
<u>VIII 2005</u> <u>VII 2005</u>	98	99	100	103	103	100	99
<u>VIII 2005</u> <u>VIII 2004</u>	119	98	102	98	102	107	115

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory gruntowe	Ogórki gruntowe	Kalafiory	Pieczarki
2003 I-XII	1,52	1,01	1,53	1,28	3,12	4,78	10,36	2,38	2,11	4,02	6,02
2004 VII	2,26	-	1,72	1,49	4,72		10,64	3,32	2,80	2,07	6,11
VIII	1,83	-	1,37	1,22	4,00	4,11	4,75	2,43	2,21	1,91	6,46
IX	1,48	0,59	1,21	1,10	3,16	3,50	3,58	2,09	2,24	1,96	6,45
X	1,21	0,55	1,14	1,04	2,77	3,11	3,86	2,50	3,19	2,19	6,04
XI	1,12	0,53	1,12	1,02	2,62	3,00	6,34	-	-	2,49	5,91
XII	1,07	0,53	1,12	1,01	2,54	2,88	12,64	-	-	3,84	6,10
2004 I-XII	1,65	0,61	1,35	1,16	3,19	3,63	12,08	2,61	2,63	4,05	5,93
2005 I	1,04	0,53	1,12	1,01	2,50	2,92	13,20	-	-	6,15	6,00
II	1,01	0,54	1,11	1,01	2,48	3,16	14,18	-	-	6,48	5,86
III	1,00	0,58	1,16	1,03	2,56	3,79	13,55	-	-	6,95	5,80
IV	0,99	0,73	1,26	1,05	2,74	4,48	12,07	-	-	6,17	5,71
V	1,00	0,88	1,53	1,11	2,98	4,41	12,31	-	-	5,09	5,72
VI	1,31	1,28	2,63	1,59	3,92	4,33	11,70	-	3,67	2,61	5,71
VII	1,84	2,37 ^a	2,65	1,89	4,80	1,37 ^a	7,30	4,17	2,13	2,92	6,11
VIII	1,74	2,86 ^a	1,89	1,45	4,51	3,87		2,94	1,72	2,94	6,73
Wskaźnik zmian w %											
<u>VIII 2005</u> <u>VII 2005</u>	95	x	71	77	94	x	x	71	81	101	110
<u>VIII 2005</u> <u>VIII 2004</u>	95	x	138	119	113	94	x	121	78	154	104

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy	Fasola szparag. mrożona	Szpinak mrożony	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Kecup	Sok pomidorowy	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny
2003 I-XII	3,79	13,86	6,66	4,92	7,10	5,58	8,30	3,69	5,30	7,89	3,78
2004 VII	3,67	14,43	6,34	5,04	6,88	5,44	8,35	3,62	5,35	7,91	3,76
VIII	3,73	14,43	6,34	5,06	6,86	5,42	8,35	3,60	5,35	7,89	3,75
IX	3,82	14,57	6,30	5,10	6,82	5,40	8,35	3,60	5,35	7,94	3,75
X	3,96	14,57	6,30	5,10	6,82	5,40	8,35	3,59	5,35	7,91	3,74
XI	4,14	14,57	6,30	5,12	6,84	5,42	8,40	3,59	5,38	7,83	3,74
XII	4,18	14,71	6,26	5,12	6,80	5,38	8,45	3,57	5,30	7,69	3,73
2004 I-XII	3,78	14,41	6,38	5,04	6,90	5,43	8,34	3,61	5,32	7,86	3,75
2005 I	4,26	14,57	6,22	5,10	6,78	5,38	8,40	3,57	5,18	7,77	3,72
II	4,34	14,71	6,20	5,08	6,76	5,38	8,40	3,58	5,18	7,77	3,73
III	4,34	14,86	6,18	5,08	6,74	5,34	8,45	3,57	5,20	7,75	3,72
IV	4,36	15,00	6,16	5,08	7,44	5,22	8,45	3,56	5,23	7,74	3,74
V	4,38	15,00	6,14	5,06	6,70	5,30	8,50	3,57	5,23	7,77	3,74
VI	4,38	15,14	6,12	5,06	6,68	5,28	8,50	3,56	5,25	7,83	3,73
VII	4,39	15,14	6,10	5,06	6,70	5,30	8,55	3,57	5,25	7,86	3,74
VIII	4,41	15,29	6,12	5,06	6,72	5,30	8,55	3,57	5,28	7,94	3,74
Wskaźnik zmian w %											
<u>VIII 2005</u> <u>VII 2005</u>	100	101	100	100	100	100	100	100	100	101	100
<u>VIII 2005</u> <u>VIII 2004</u>	118	106	97	100	98	98	102	99	99	101	100

Źródło: Dane GUS.

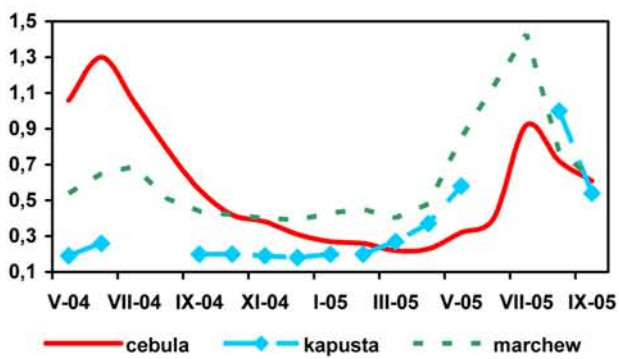
Tab. 12. Relacje cen hurtowych i cen detalicznych warzyw w Polsce i w Niemczech (%)

Miesiące	Ceny hurtowe						Ceny detaliczne						
	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafioły	Cebula	Kapusta biała	Kapusta pekińska	Marchew	Buraki	Pory	Kalafior
2003 I-XII	69	53	41	22	54	43	42	31	46	47	46	65	64
2004 VII	-	61	18	37	42	63	56	-	59	55	37	-	52
VIII	73	62	21	24	46	59	56	-	55	49	-	57	57
IX	68	65	26	26	51	46	51	20	45	45	-	57	48
X	59	63	23	24	-	-	44	21	48	45	54	59	51
XI	50	72	20	23	-	-	42	21	50	45	43	62	53
XII	41	74	16	24	-	-	42	22	51	45	32	60	53
2004 I-XII	59	57	16	26	48	57	46	20	57	43	33	55	71
2005 I	53	32	48	24	-	-	111	24	55	49	-	62	112
II	47	42	50	27	-	-	60	24	45	46	33	68	106
III	45	41	50	27	-	-	54	27	42	44	33	59	115
IV	42	46	44	24	-	-	34	29	-	41	47	70	133
V	-	58	57	27	-	-	28	33	-	43	72	66	92
VI	41	56	62	25	-	-	36	-	-	67	101	53	73
VII	44	55	60	26	-	-	49	-	-	73	118	-	89
VIII	43	43	59	25	43	54	62	-	-	67	94	56	84
IX	46	63	56	24	45	49	-	-	-	-	-	-	-

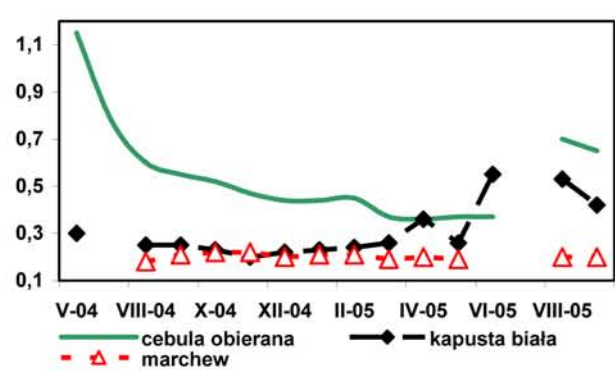
Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i ZMP der Markt Obst und Gemüse i dla Niemiec ceny detaliczne na podstawie "Fruit and Vegetable Markets" z poszczególnych miesięcy.

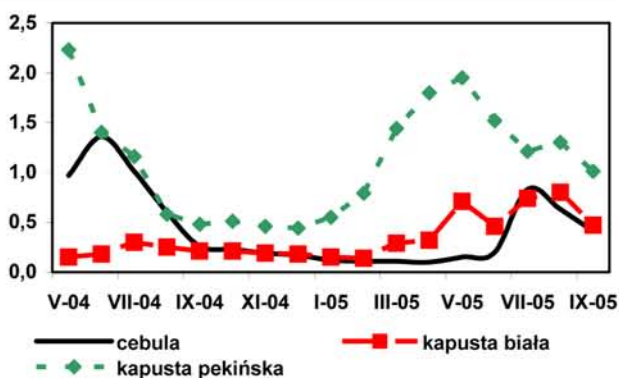
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

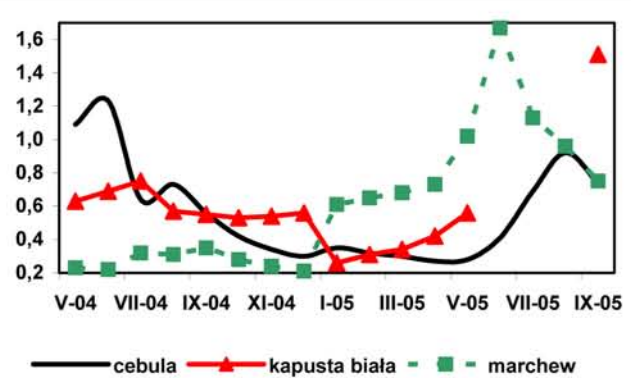
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

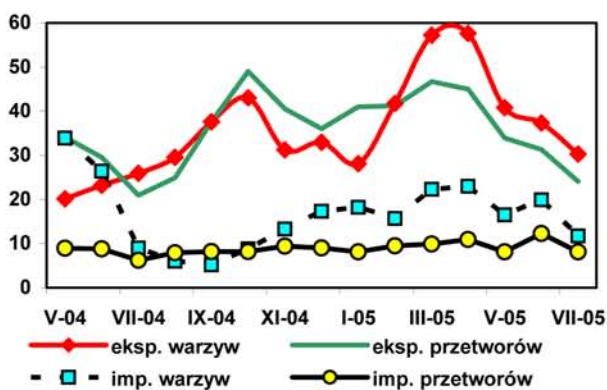
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

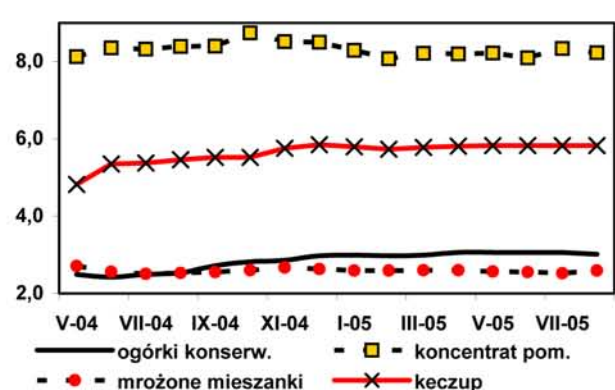
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

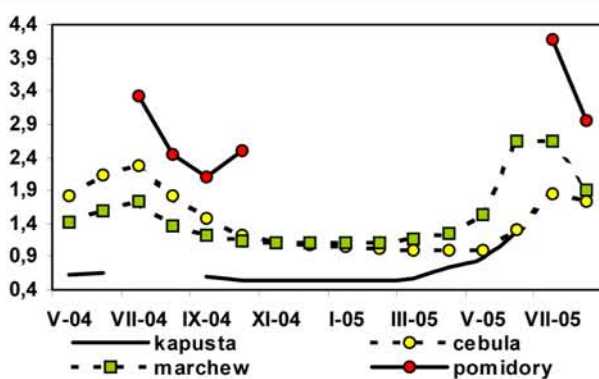
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

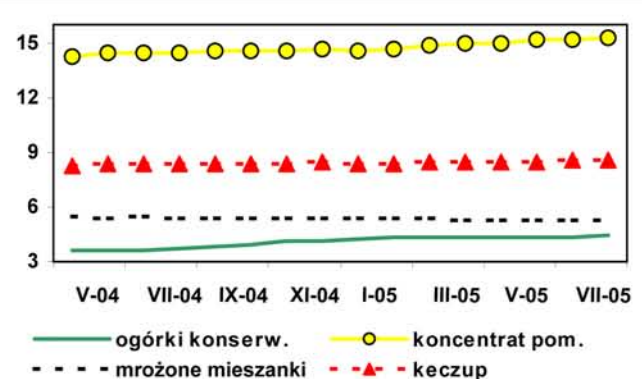
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Rynek owoców

Bożena Nosecka
Irena Strojewska

W lipcu 2005 r. niższa niż w lipcu roku poprzedniego była produkcja owoców mrożonych (z powodu niższej podaży owoców miękkich), kompotów i soków zagęszczonych, a wyższa dżemów i soków pitnych (głównie soku jabłkowego)¹. Łączna produkcja tych przetworów spadła ze 156 do 140 tys. ton. W okresie I-VII 2005 r. produkcja wyniosła 572 tys. ton, wobec 600 tys. ton w analogicznym okresie roku poprzedniego. Produkcja mrozonek owocowych obniżyła się o 13%, a soków pitnych o 3%. Nie zmieniła się produkcja dżemów, a soków zagęszczonych wzrosła o 22%.

Znacznie niższy był w lipcu 2005 r. w porównaniu z lipcem roku poprzedniego eksport owoców miękkich i ich przetworów (mrozonek, owoców w puszkach, soków zagęszczonych). Zmniejszenie zagranicznej sprzedaży truskawek, malin, wiśni czy czereśni spowodowało spadek łącznych rozmiarów eksportu owoców świeżych o 16% (51,4 tys. ton). Natomiast z powodu wyższego eksportu zagęszczonego soku jabłkowego (sprzedaż zapasów z sezonu 2004/05 r.) rozmiary eksportu owoców przetworzonych były większe o 28% i wyniosły 67,9 tys. ton. Wyższe ceny transakcyjne większości owoców zadecydowały o spadku wpływów z eksportu owoców świeżych zaledwie o 3%. Mniej niż rozmiary eksportu zwiększyła się wartość sprzedaży owoców przetworzonych (o 3%), a decydujący był tu spadek cen zagęszczonego soku jabłkowego (z 0,82 do 0,66 EUR/kg). Średnie ceny owoców mrożonych nie odbiegały od notowanych w lipcu 2004 r. Łączne wpływy z eksportu owoców i ich przetworów zwiększyły się z 63,3 do 87,5 mln EUR. W lipcu 2005 r. znacznie wyższe niż w lipcu roku poprzedniego były rozmiary i wartość importu większości owoców przetworzonych, a najbardziej wzrósł przywóz soków zagęszczonych, mrozonek i suszy. Spośród owoców świeżych zwiększył się jedynie import winogron i arbuźów. Z powodu wyższych cen większości owoców i ich przetworów wydatki na ich import zwiększyły się bardziej niż rozmiary przywozu i wyniosły łącznie 72,3 mln EUR wobec 53,5 mln EUR w lipcu 2004 r. W okresie styczeń-lipiec 2005 r. łączne rozmiary eksportu owoców świeżych zwiększyły się w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego o 12%

i wyniosły 493,2 tys. ton. Eksport przetworów zwiększył się z 313,8 do 392,2 tys. ton. Wpływy z eksportu owoców i ich przetworów wyniosły 459,8 mln EUR, wobec 404,9 mln EUR w okresie styczeń-lipiec 2004 r. Wydatki na import tej grupy towarowej wzrosły o 29% do 455,4 mln EUR. Dodatkowo saldo obrotów spadło z 49,4 do zaledwie 4,4 mln EUR.

W sierpniu niższe niż w sierpniu roku poprzedniego były ceny detaliczne większości przetworów owocowych (o 2% zwiększyły się tylko ceny dżemów), a także ceny jabłek, gruszek, winogron i pomarańczy. Podrożały tylko banany, cytryny, a także śliwki. W relacji do lipca 2005 r. zwiększyły się w sierpniu tylko ceny detaliczne dżemów i soków pomarańczowych (o 1%), cytryn (o 3%), bananów (o 34%) i śliwek (o 37%). W okresie styczeń-sierpień 2005r. w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego owoce świeże potaniały o 1,9%, a przetwory owocowe o 2,6%. W sierpniu 2005 r. wyższe niż w sierpniu roku poprzedniego były ceny zbytu dżemów (za wyjątkiem dżemu śliwkowego) i soków pitnych. W okresie styczeń-sierpień 2005 r. w relacji do tego samego okresu w 2004 r. ceny zbytu dżemów nie zmieniły się, a soków pitnych wzrosły o 8%.

We wrześniu 2005 r. niższe niż przed miesiącem były ceny skupu jabłek i gruszek, a także śliwek deserytowych. Jednocześnie wzrosły ceny hurtowe gruszek i śliwek, a nie zmieniły się ceny jabłek. We wrześniu znacznie zwiększyły się w porównaniu z miesiącem poprzednim ceny oferowane przez zakłady przetwórcze. Ceny jabłek wzrosły o 38%, a śliwek o 27%. We wrześniu 2005 r. ceny skupu i hurtowe wszystkich owoców zdecydowanie przekraczały poziom z września roku poprzedniego, a najbardziej bo ponad dwukrotnie podrożały śliwki. Wyższe niż we wrześniu 2004 r. były też ceny hurtowe bananów i mandarynek, a niższe pomarańczy i winogron. Banany, mandarynki oraz pomarańcze podrożały na rynkach hurtowych również w porównaniu do sierpnia 2005 roku.

¹ W firmach średnich i dużych

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Jablka	Gruszki	Porzeczki czerwone	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2003 I-XII	1,06	2,28	2,65^a	1,87^a	2,27	-	1,67^a
2004 VIII	1,39	1,71	0,75	1,42	1,60	1,76	1,24
IX	1,00	1,46	-	-	-	1,16	0,74
X	0,94	1,38	-	-	-	0,87	0,86
XI	0,90	1,65	-	-	-	-	-
XII	0,83	1,74	-	-	-	-	-
2004 I-XII	1,03	1,85	0,92^a	1,43^a	1,77	1,57	1,08^a
2005 I	0,83	1,73	-	-	-	-	-
II	0,81	1,67	-	-	-	-	-
III	0,84	2,23	-	-	-	-	-
IV	1,01	-	-	-	-	-	-
V	1,11	-	-	-	-	-	-
VI	1,13	-	-	-	-	-	-
VII	1,36	-	0,84	2,44	3,88	2,74	2,37
VIII	1,19	1,94	1,00	2,44	4,77	2,50	1,82
IX	1,06	1,69	-	-	-	1,77	1,66
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>IX 2005</u> <u>VIII 2005</u>	89	87	x	x	x	71	91
<u>IX 2005</u> <u>IX 2004</u>	106	116	x	x	x	153	224

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Jablka przemysłowe	Jeżyny	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2003 I-XII	0,30	-	2,82^a	1,23^a	2,82^a	0,48	1,89^a	1,45^a	0,94^a
2004 VIII	0,19	2,34	0,87	0,45	1,98	0,52	1,03	0,72	0,46
IX	0,23	-	-	-	-	0,47	-	-	0,42
X	0,23	-	-	-	-	-	-	-	0,46
XI	0,23	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,26	-	-	-	-	-	-	-	-
2004 I-XII	0,23	2,34^a	1,03^a	0,48^a	1,72^a	0,50	1,06^a	0,61^a	0,44^a
2005 I	0,27	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,27	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,26	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,26	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,26	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,26	-	-	-	-	-	-	-	-
VII	0,27	-	0,79	0,61	1,82	-	1,99	1,29	-
VIII	0,26	2,54	0,70	0,65	2,08	0,58	2,77	2,11	0,81
IX	0,36	3,33	-	-	2,31	0,82	-	-	1,03
Wskaźniki zmian cen (%)									
<u>IX 2005</u> <u>VIII 2005</u>	138	131	x	x	111	141	x	x	127
<u>IX 2005</u> <u>IX 2004</u>	157	x	x	x	x	174	x	x	245

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka Konferencja	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czeresnie	Maliny	Śliwki
2004 VIII	1,04	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,62	0,96
IX	0,66	-	-	-	-	-	-	0,95	1,15	-	-	1,75	0,42
X	0,75	0,95	1,09	0,58	0,79	0,83	0,62	1,14	1,30	-	-	-	0,68
XI	0,69	1,03	1,05	0,65	0,68	0,69	0,61	1,10	1,16	-	-	-	-
XII	0,65	1,19	0,95	0,59	0,62	0,62	0,59	1,68	1,22	-	-	-	-
2004 I-XII	0,91	1,34	1,50	0,88	0,92	0,96	0,88	1,22	1,41	3,41	3,32	3,12	0,78
2005 I	0,70	1,24	1,07	0,58	0,61	0,66	0,59	-	1,29	-	-	-	-
II	0,68	1,06	1,10	0,61	0,60	0,66	0,59	-	1,45	-	-	-	-
III	0,79	1,50 ^a	1,75 ^a	0,83	0,77	0,76	0,71	-	-	-	-	-	-
IV	1,06	1,63 ^a	1,70 ^a	0,97	0,90	0,93	0,91	-	-	-	-	-	-
V ^a	1,06	1,33	1,70	1,13	1,06	1,11	1,09	-	-	-	-	-	-
VI ^a	0,96	1,27	1,50	0,86	0,85	0,85	0,86	-	-	1,73	3,52	-	-
VII ^a	0,71	0,88	1,50	0,65	0,71	0,68	0,68	-	-	2,57	3,14	3,78	-
VIII ^a	0,73	-	-	0,61	0,69	0,66	0,65	-	-	-	-	4,60	1,74
IX	0,76	0,88	-	-	-	-	0,74	-	1,50	-	-	4,08	1,37
Wskaźniki zmian cen (%)													
<u>IX 2005</u> VIII 2005	104	x	x	x	x	x	114	x	x	x	x	89	79
<u>IX 2005</u> IX 2004	115	x	x	x	x	x	x	x	130	x	x	233	326

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne owocowe i owocowo-warzywne	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty
2004 VI	10 425	15 249	15 081	4 566	52 606	6 933	254
VII	9 078	12 153	10 187	12 951	104 197	5 845	1 853
VIII	14 002	13 659	14 450	26 967	61 447	4 460	3 779
IX	22 285	13 237	16 910	45 038	26 052	5 364	1 235
X	29 272	10 908	16 850	66 267	15 428	5 775	430
XI	10 585	15 603	19 715	38 543	15 318	5 507	312
XII	12 346	19 795	18 939	11 056	10 852	5 250	792
2004 I-XII	172 224	181 500	206 040	220 284	337 080	72 012	9 576
2005 I	9 617	14 569	12 055	6 772	10 052	5 645	440
II	8 457	15 703	12 089	2 789	10 604	6 269	351
III	10 895	18 589	20 166	4 188	16 823	6 892	60
IV	12 159	19 028	19 740	2 559	11 087	6 748	79
V	12 681	17 671	19 416	1 840	10 827	6 817	73
VI	11 868	15 600	14 098	9 560	39 592	6 740	187
VII	12 472	15 285	9 419	11 898	82 022	7 233	1 814
Wskaźniki zmian (%)							
<u>VII 2005</u> VI 2005	105	98	67	124	207	107	970
<u>VII 2005</u> VII 2004	137	126	92	92	79	124	98

^a produkcja ogółem

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2004												2005							VII 2005 VII 2004 (%)
	2004												2005							
	2004												2005							
2003 I-XII	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII				
Owoce świeże	459 691	45 950	61 141	34 072	43 734	40 669	36 085	641 548	48 416	76 087	90 618	86 480	73 159	62 685	52 773	51 383	84			
Jabłka	352 644	39 363	20 883	4 083	11 386	17 789	19 309	426 138	26 803	62 776	73 611	79 488	64 802	52 218	29 145	9 418	231			
Gruszki	3 825	68	23	46	639	2 782	3 668	14 304	3 742	2 283	1 033	65	48	56	22	110	239			
Truskawki	13 627	720	11 797	6 177	1 059	716	594	22 049	457	4	4	5	4	103	15 686	4 431	72			
Sliwki	13 377	85	353	269	2 311	10 392	6 342	325	120	1	0	7	8	0	12	109	41			
Maliny	23 589	199	485	19 959	2 871	6 285	1 705	32 089	300	225	42	63	0	0	10	9 687	49			
Wiśnie	14 873	376	1 625	11 164	4 629	296	284	19 206	455	0	0	4	0	7	96	1 138	10			
Przetwory owocowe	557 292	50 206	45 387	62 818	57 146	67 610	60 673	607 263	45 256	41 415	44 992	59 949	59 757	59 894	58 266	67 936	115			
Zagęszczony sok jabłkowy	224 491	22 370	16 946	16 151	19 802	35 606	27 970	220 831	15 911	11 411	14 057	14 306	18 548	16 547	18 786	15 702	128			
Truskawki w puszkach	2 598	177	247	638	234	310	222	2 923	190	345	297	382	395	352	370	548	86			
Wiśnie w puszkach	1 859	437	442	875	590	691	577	7 016	489	738	664	1 024	613	945	617	676	77			
Dzemy	25 598	2 476	2 216	3 068	2 041	2 131	2 040	26 747	2 173	1 299	1 645	1 752	1 798	1 800	1 491	1 945	63			
Mrożonki	218 992	18 020	17 309	30 554	32 267	24 045	20 362	241 078	14 862	20 554	19 541	31 711	27 341	25 863	22 946	30 650	100			
Owoce świeże	134 955	12 694	18 921	27 767	18 615	14 060	14 073	203 751	24 691	22 230	27 002	22 668	20 168	21 437	21 674	26 915	97			
Jabłka	62 403	8 146	5 764	1 257	2 016	3 341	3 769	81 585	5 392	12 827	14 730	17 175	14 385	11 846	7 185	2 268	180			
Gruszki	1 119	20	13	31	201	753	1 004	4 945	2 022	1 015	524	28	21	18	17	73	236			
Truskawki	14 780	776	6 988	2 951	1 049	844	722	14 488	501	3	4	5	5	185	8 391	2 139	72			
Sliwki	3 623	23	99	80	2 299	1 520	96	4 776	39	1	0	3	10	0	3	43	54			
Maliny	22 912	265	592	9 828	1 960	3 788	1 222	18 410	364	289	50	72	0	0	14	5 661	58			
Wiśnie	7 587	220	919	6 184	1 788	203	200	10 056	305	0	0	1	0	3	64	859	14			
Przetwory owocowe	559 009	38 767	44 447	57 552	47 773	55 160	47 293	528 559	34 245	34 620	33 965	38 125	45 124	41 729	43 536	60 595	105			
Zagęszczony sok jabłkowy	169 644	12 275	13 761	10 083	12 950	25 125	19 477	160 435	11 354	7 653	9 028	9 325	12 376	10 519	12 264	10 349	103			
Truskawki w puszkach	3 459	225	322	621	335	390	295	3 472	227	430	361	457	517	433	434	621	100			
Wiśnie w puszkach	1 639	430	476	857	1 301	722	593	6 915	528	719	620	989	669	883	574	672	78			
Dzemy	31 479	2 904	2 855	3 669	2 146	2 507	2 454	32 820	2 680	1 483	1 769	1 976	1 969	1 975	1 657	2 302	63			
Mrożonki	257 308	16 578	15 958	24 193	23 972	19 325	16 416	216 495	12 112	17 357	14 964	17 058	19 725	17 630	15 355	23 957	99			

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2003												2004												2005							VII 2005 VII 2004 (%)
	I-XII												I-XII												I-VII							
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	I	II	III	IV	V	VI	VII	I	II	III	IV	V	VI	VII		
Owoce świeże	918 009	72 805	60 393	102 737	112 011	86 295	78 219	90 862	97 794	1 006 287	85 672	92 598	84 001	65 193	63 307	55 223	96 822	94														
Banany	260 522	13 704	12 287	20 215	19 814	24 277	25 297	23 234	23 723	257 380	23 027	26 403	20 806	26 287	22 957	12 927	17 677	87														
Owoce cytrusowe	360 265	20 994	14 164	14 435	12 146	14 726	23 272	43 554	56 639	369 934	51 081	54 356	45 809	20 616	18 665	9 771	10 960	76														
Brzoskwinie i nekt.	30 191	1 035	4 572	21 225	13 487	2 007	265	529	64 404	97	77	95	76	967	6 500	19 029	90															
Winogrona	85 454	6 033	2 368	3 423	15 704	18 622	17 562	14 198	6 721	98 105	2 739	3 222	5 531	6 598	5 992	4 663	136															
Arbuzy	111 101	23 837	20 981	32 359	36 468	10 604	1 798	1 625	1 856	130 518	324	392	679	985	5 399	33 890	105															
Jabłka	14 061	1 525	1 486	1 636	251	216	986	155	72	7 015	172	243	290	1 231	1 306	844	1 220	75														
Przetwory razem	141 824	12 975	11 085	12 277	14 547	14 171	15 549	18 591	22 386	169 807	12 798	14 193	21 518	19 736	20 605	20 129	23 067	188														
Soki zagęszczone	57 390	4 335	5 167	4 573	5 626	6 426	6 477	7 167	9 085	73 827	6 061	5 955	8 858	10 026	11 806	10 941	11 393	249														
-sok pomarańczowy	32 557	2 286	2 698	1 882	3 078	2 550	2 273	3 626	4 188	35 872	3 466	3 277	4 616	4 471	5 667	4 618	4 648	247														
Mrożonki	15 854	777	588	2 852	2 795	1 749	1 551	1 037	875	15 265	896	729	941	730	1 157	930	5 155	181														
Susze	5 833	543	574	291	456	545	841	1 726	1 437	8 235	580	711	974	699	355	712	889	305														
Dżemy	1 791	301	346	189	253	201	340	172	367	2 668	222	179	316	438	526	639	353	187														
Przetwory puszkow.	59 653	6 818	4 376	4 327	5 386	5 186	6 253	8 345	10 482	68 546	4 909	6 425	10 345	7 776	6 731	6 895	5 263	122														
-ananas	16 421	1 944	1 069	1 398	1 200	849	1 614	2 410	3 384	18 679	999	1 824	2 810	1 626	1 592	1 558	1 428	102														
-brzoskwinie	23 400	2 558	1 303	1 040	1 534	1 831	1 891	3 115	3 781	22 310	1 353	2 218	3 885	2 236	2 044	2 093	1 251	120														
Owoce świeże	489 494	34 778	28 340	41 337	43 068	41 521	45 461	51 691	56 076	514 068	47 538	52 490	58 738	48 997	44 961	33 712	47 262	114														
Banany	98 271	5 905	4 948	7 205	5 296	7 948	7 865	9 037	10 736	98 995	10 090	12 410	12 960	15 925	11 738	8 448	6 989	97														
Owoce cytrusowe	202 182	12 639	8 102	7 709	6 496	8 422	12 319	19 851	30 473	199 365	25 204	27 114	26 765	12 180	11 148	6 635	7 475	97														
Brzoskwinie i nekt.	27 274	987	3 420	9 919	9 987	6 513	824	219	406	32 323	61	55	94	64	963	4 827	10 831	109														
Winogrona	75 868	6 197	2 662	3 451	10 417	11 042	13 186	10 812	5 336	75 963	3 636	3 884	6 989	8 845	7 294	2 245	4 908	142														
Arbuzy	18 466	2 244	3 200	4 789	4 116	1 147	480	484	511	17 483	107	133	235	486	2 604	3 942	5 729	120														
Jabłka	5 853	1 067	984	1 131	187	124	202	76	58	4 308	147	160	216	920	930	557	627	55														
Przetwory razem	130 628	12 766	10 397	12 199	13 154	13 032	14 227	16 749	17 312	151 747	12 634	12 794	18 938	17 786	17 548	16 980	25 047	205														
Soki zagęszczone	55 975	4 315	4 684	3 718	4 394	5 036	5 103	5 251	6 261	60 335	4 577	4 655	6 976	7 293	8 353	7 931	9 090	244														
-sok pomarańczowy	31 615	1 954	2 155	1 520	2 360	2 117	1 744	2 360	2 849	28 102	2 365	2 381	3 144	3 184	4 034	3 088	3 769	248														
Mrożonki	18 824	1 071	717	3 348	3 280	2 236	1 725	1 204	1 046	18 193	895	750	902	762	1 081	711	8 640	258														
Susze	8 098	656	758	448	661	934	1 451	3 152	1 874	12 817	893	1 095	1 431	982	580	843	944	211														
Dżemy	2 350	385	459	257	308	265	526	266	521	3 720	404	248	605	584	800	836	368	143														
Przetwory puszkow	44 014	6 162	3 686	4 357	4 462	4 471	5 237	6 663	7 419	55 214	5 753	5 927	8 942	8 054	6 686	6 621	5 963	137														
-ananas	8 668	1 378	619	726	682	523	960	1 381	1 977	10 584	541	1 056	1 593	902	879	890	819	113														
-brzoskwinie	15 280	2 373	932	754	993	1 115	1 155	1 843	2 191	15 098	789	1 215	2 073	969	1 145	1 106	829	110														

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2004 VI	0,28	0,56	0,59	0,28	1,22	0,57	1,05	0,94	0,81	1,30	1,08
VII	0,31	0,68	0,48	0,30	0,49	0,55	0,78	0,71	0,82	0,97	0,98
VIII	0,25	0,31	0,99	0,26	0,68	0,39	0,79	0,64	0,80	1,23	0,87
IX	0,18	0,28	1,18	0,22	0,60	0,69	0,80	0,67	0,72	1,36	1,01
X	0,19	0,27	1,22	0,24	0,72	0,70	0,83	0,73	0,71	1,26	1,04
XI	0,20	0,27	1,22	0,30	1,37	0,63	0,78	0,71	0,70	1,33	1,03
XII	0,20	0,54	1,10	0,33	1,21	0,67	0,79	0,69	0,71	1,19	1,08
2004 I-XII	0,19	0,35	0,66	0,24	0,57	0,52	1,18	0,77	0,73	1,19	0,99
2005 I	0,20	0,44	0,96		1,28	1,73	0,68	0,71	0,72	1,24	0,97
II	0,20	0,51	0,93	0,45	1,21	0,25	0,71	0,80	0,73	1,22	0,93
III	0,22	0,44	1,03	0,31	1,15	0,32	0,66	0,80	0,74	1,20	0,97
IV	0,22	0,44	1,07	.	1,10	0,65	0,66	0,78	0,75	1,31	1,09
V	0,23	0,33	1,79	0,37	.	0,47	0,61	0,79	0,74	1,23	0,94
VI	0,25	0,77	0,53	0,54	1,35	0,67	0,60	0,70	0,72	1,18	0,93
VII	0,24	0,67	0,48	0,29	0,58	0,76	0,69	0,97	0,77	1,13	1,00
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>VII 2005</u> <u>VI 2005</u>	96	87	91	54	43	113	115	139	107	96	108
<u>VII 2005</u> <u>VII 2004</u>	77	99	100	97	118	138	88	137	94	116	102

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czeresnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2003 I-XII	1,34	1,23	1,41	1,18	1,43	2,77	3,85	2,78	3,25	1,61	2,38	3,87	5,64	3,69	9,68
2004 VIII	1,48	-	-	-	-	2,10	-	-	-	1,60	2,67	3,26	5,40	4,40	4,79
IX	1,18	0,93	-	1,55	1,34	1,87	-	-	-	1,50	2,68	3,54	5,36	4,20	4,68
X	1,10	1,10	1,30	1,07	1,30	2,01	-	-	-	-	2,64	4,10	5,25	4,37	5,27
XI	1,15	1,11	1,31	1,02	1,03	2,06	-	-	-	-	3,00	3,27	4,90	4,25	4,79
XII	1,11	1,14	1,29	0,97	0,98	2,17	-	-	-	-	3,46	3,40	4,75	4,06	5,45
2004 I-XII	1,32	1,23	1,40	1,27	1,40	3,15	3,70	2,25	3,50	1,87	2,96	3,59	5,14	4,09	8,34
2005 I	1,19	1,24	1,25	0,87	0,97	2,26	-	-	-	-	3,67	3,25	3,74	3,54	9,96
II	1,16	1,25	1,25	0,88	0,98	2,57	-	-	-	-	3,62	3,20	3,85	3,41	9,77
III	1,19	1,26	1,26	0,89	1,02	3,24	-	-	-	-	4,24	3,55	4,12	3,34	8,79
IV	1,32	1,23	1,20	1,21	1,36	3,20	-	-	-	-	4,19	3,69	4,13	3,39	7,33
V	1,33	1,42	1,29	1,40	1,32	2,82	7,18 ^a	-	.	-	4,51	3,98	4,07	3,48	8,70
VI	1,33	1,43	1,32	1,41	1,32	2,98	3,44	-	3,69	-	4,94	4,02	4,08	3,53	6,53
VII	1,31	1,40	1,31	1,40	1,31	1,83	4,50		3,84	4,03	3,53	3,81	4,67	3,59	8,13
VIII	1,37	-	-	-	-	2,24	4,75	4,10	6,00	2,10	3,90	3,64	5,15	3,51	4,84
IX	1,33	1,34	-	1,31	1,49	2,60	5,42	-	-	2,24	4,17	3,53	6,13	3,66	3,89
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>IX 2005</u> <u>VIII 2005</u>	97	x	x	x	x	116	114	x	x	107	107	97	119	104	80
<u>IX 2005</u> <u>IX 2004</u>	113	144	x	85	111	139	x	x	x	149	156	100	114	87	83

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem śliwkowy	Dżem truskawkowy	Sok z czarnej porzeczki	Sok jabłkowy	Sok Pomarańczowy
2004 VIII	7,67	8,07	7,77	2,39	1,54	1,83
IX	7,70	8,10	7,80	2,41	1,58	1,84
X	7,70	7,97	7,83	2,55	1,62	1,86
XI	7,70	8,07	7,70	2,54	1,60	1,86
XII	7,67	8,03	7,63	2,51	1,60	1,83
2004 I-XII	7,68	8,08	7,75	2,36	1,48	1,84
2005 I	7,67	7,97	7,77	2,48	1,59	1,82
II	7,67	8,03	7,87	2,57	1,60	1,82
III	7,83	8,07	8,00	2,59	1,61	1,85
IV	7,80	8,07	7,97	2,48	1,63	1,85
V	7,80	8,13	8,00	2,48	1,63	1,85
VI	7,87	7,13	8,03	2,60	1,60	1,84
VII	7,90	6,97	8,07	2,58	1,60	1,83
VIII	7,90	6,97	8,20	2,61	1,60	1,81
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>VIII 2005</u> <u>VII 2005</u>	100	100	102	101	100	99
<u>VIII 2005</u> <u>VIII 2004</u>	103	86	106	109	104	99

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czereśnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2004 VIII	2,74	4,97	2,68	-	-	9,34	7,75	3,59	5,78	4,96	6,94
IX	2,06	3,25	1,88	-	-	8,54	5,73	3,45	5,68	4,71	7,01
X	1,82	3,21	1,92	-	-	-	5,76	3,49	5,59	4,56	6,85
XI	1,78	3,3	-	-	-	-	5,98	3,89	5,47	4,55	5,03
XII	1,79	3,53	-	-	-	-	6,62	4,62	5,05	4,64	4,68
2004 I-XII	2,16	4,99	2,71	5,15	4,81	9,02	11,17	3,86	5,46	4,94	6,27
2005 I	1,79	3,71	-	-	-	-	12,30	4,65	4,83	4,71	4,70
II	1,79	4,01	-	-	-	-	13,97	4,77	4,66	4,52	4,64
III	1,82	4,61	-	-	-	-	12,80	5,05	4,62	4,76	4,75
IV	1,97	5,00	-	-	-	-	12,07	5,39	4,80	4,96	5,23
V	2,13	5,34	-	-	12,73	-	11,71	5,67	4,91	5,24	5,35
VI	2,26	5,66	-	6,44	4,62	-	10,92	6,16	5,01	5,40	5,58
VII	2,35	5,59	5,22	4,92	3,64	9,26	10,79	5,05	5,05	5,28	5,95
VIII	2,36	4,60	3,66	-	-	9,48	6,43	4,82	5,03	5,11	6,17
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>VIII 2005</u> <u>VII 2005</u>	100	82	70	x	x	102	60	95	100	97	104
<u>VIII 2005</u> <u>VIII 2004</u>	86	93	137	x	x	101	83	134	87	103	89

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok z czarnej porzeczki	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2004 VIII	10,75	4,23	2,88	3,50	12,80	6,80	7,33
IX	10,81	4,23	2,88	3,50	12,62	6,76	7,15
X	10,81	4,20	2,87	3,50	12,36	6,74	7,09
XI	10,81	4,19	2,88	3,49	12,16	6,64	6,91
XII	10,81	4,16	2,85	3,45	11,86	6,50	6,51
2004 I-XII	10,65	4,23	2,88	3,50	12,48	6,77	7,17
2005 I	10,78	4,13	2,84	3,46	11,66	6,50	6,33
II	10,81	4,13	2,84	3,44	11,24	6,40	6,09
III	10,81	4,12	2,84	3,43	10,66	6,26	5,85
IV	10,81	4,13	2,83	3,43	10,30	6,18	5,65
V	10,83	4,14	2,84	3,43	10,00	6,08	5,54
VI	10,86	4,13	2,85	3,40	9,82	5,98	5,42
VII	10,86	4,12	2,84	3,39	9,74	5,88	5,31
VIII	10,92	4,10	2,85	3,41	9,64	5,88	5,24
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>VIII 2005</u> <u>VII 2005</u>	101	100	100	101	99	100	99
<u>VIII 2005</u> <u>VIII 2004</u>	102	97	99	97	75	86	71

Źródło: Dane GUS.

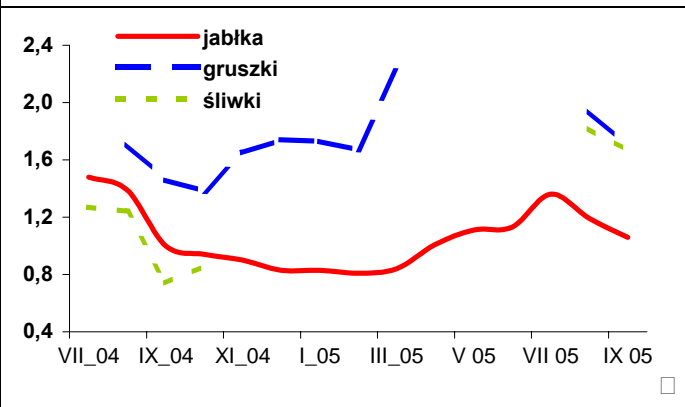
Tab. 12. Relacje cen hurtowych i cen detalicznych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

Miesiące	Ceny hurtowe				Ceny detaliczne					
	Jabłka odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2004 VIII	-	50	-	-	33	72	-	53	115	32
IX	35	64	-	-	26	48	-	53	117	19
X	42	75	-	-	25	46	-	57	112	23
XI	48	86	-	-	25	48	-	80	108	-
XII	48	93	-	-	25	49	-	108	90	-
2004 I-XII	46	99	-	-	28	63	28	68	98	27
2005 I	56	97	-	-	34	53	-	97	143	-
II	58	114	-	-	35	60	-	89	130	-
III	62	131	-	-	34	76	-	92	108	-
IV	53	-	-	-	34	77	-	92	102	-
V	57	-	34	-	36	77	126	95	102	-
VI	58	-	32	-	37	80	43	100	100	-
VII	57	-	39	-	39	101	34	104	98	97
VIII	58	45	-	-	41	107	-	105	100	77
IX	-	72	-	-	-	-	-	-	-	-

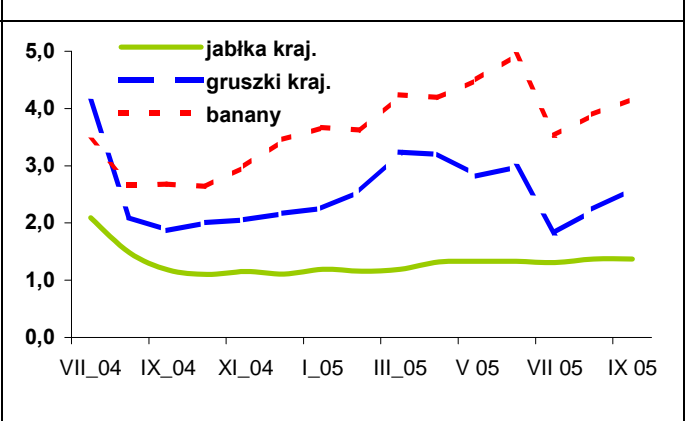
Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i ZMP der Markt Obst und Gemüse „Fruit and Vegetable Markets” z poszczególnych miesięcy.

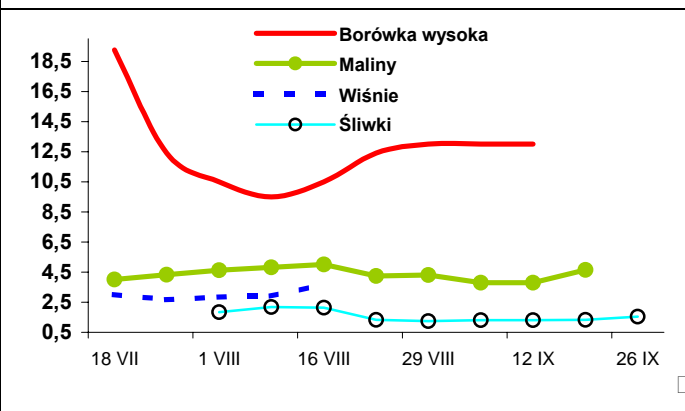
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w 2004 i w 2005 r. (zł/kg)

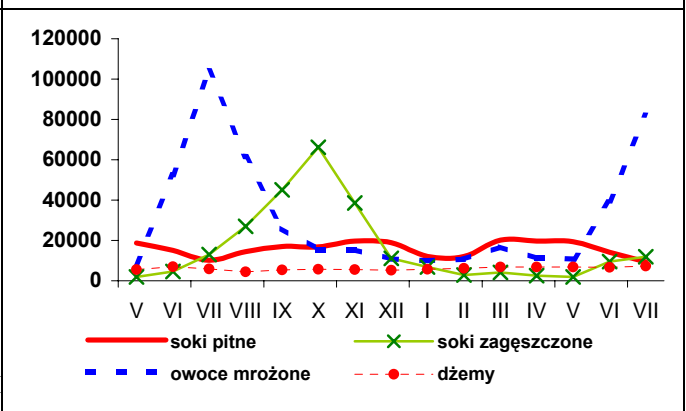
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w 2004 i w 2005 r. (zł/kg)

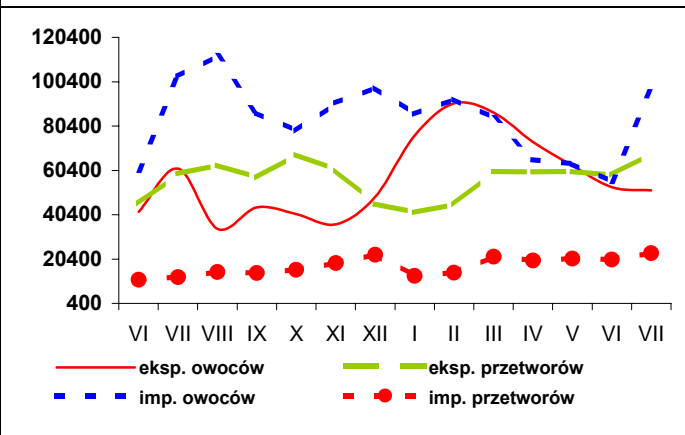
Rys. 3. Ceny skupu owoców deserowych przeznaczonych na eksport w 2005 r. (zł/kg)

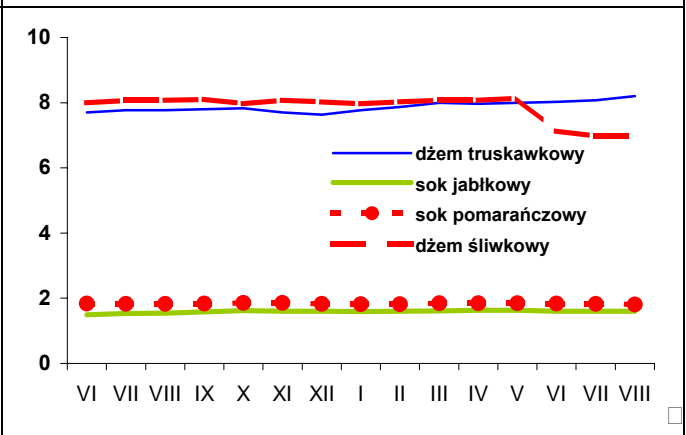
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w 2004 i w 2005 r. (tony)

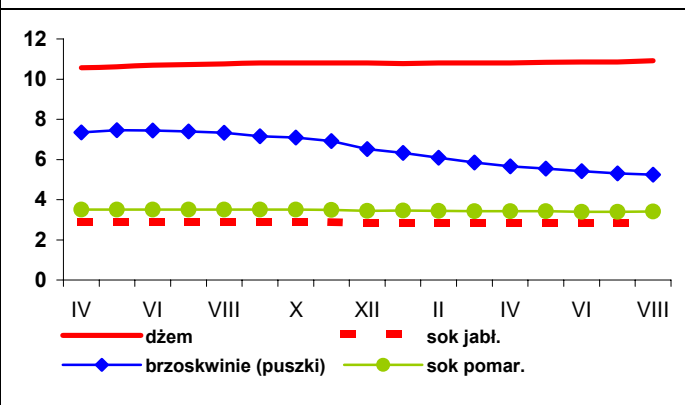
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2004 i 2005 r. (tony)

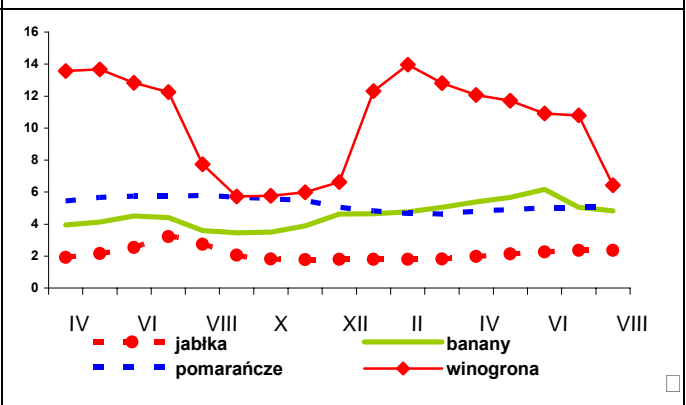
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2004 i 2005 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2004 i 2005 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2004 i 2005 r. (zł/kg)

Rynek mleka

Zygmunt Smoleński
Teresa Zdziarska

Stabilizacja popytu krajowego i malejąca opłacalność wywozu spowodowała, że we wrześniu br. obserwowano dalsze obniżanie lub stagnację cen zbytu. Na przykład ceny masła w blokach obniżyły się z 1004 zł/100 kg w połowie września do 983 zł/100 kg w pierwszych dniach października br., tj. o 2,1%, a masło konfekcjonowane minimalnie zdrożało, odpowiednio z 1064 do 1069 zł/100 kg, tj. o 0,5%. Obniżyły się także o 1% ceny mleka w proszku: pełnego z 909 do 885 zł/100 kg oraz odtłuszczonego z 759 do 750 zł/100 kg. Nieznacznie wzrosły ceny jogurtu naturalnego: z 278 do 279 zł/100 kg (o 0,4%), śmietany (10-29% tł.) z 416 do 423 zł/100 kg (o 1,8%) oraz sera Gouda z 1111 do 1116 zł/100 kg (o 0,4%)¹.

Stabilizacja cen zbytu artykułów mleczarskich, przy równoczesnej relatywnie wysokiej podaży surowca mlecznego, przyczynia się do ograniczania sezonowego, jesiennego wzrostu cen skupu. Przez całe lato utrzymywały się tendencje spadkowe. W sierpniu przeciętna cena skupu zmalała o 0,6%, tj. do 89,34 zł/100 l, ale była o 2,7% wyższa niż przed rokiem. We wrześniu ceny skupu prawdopodobnie nie przekroczyły poziomu z czerwca br. i wynosiły średnio 90,0-90,5 zł/100 kg.

Postępująca od stycznia obniżka cen skupu spowodowało zwiększenie konkurencyjności polskiego mleczarstwa wobec innych krajów Wspólnoty Europejskiej. W lutym br. w Polsce płacono przeciętnie 25,60 EUR/100 kg mleka surowego, podczas gdy w Słowacji 25,15 EUR/100 kg, a w Niemczech i we Francji 28,30-28,36 EUR/100 kg. W sierpniu w Polsce płacono już 23,84 EUR/100 kg, w Słowacji 24,30 EUR/100 kg, a we Francji 30,95 EUR/100 kg. Prawdopodobnie jesienny wzrost cen skupu mleka w Polsce będzie niższy niż przed rokiem.

Na rynku Unii Europejskiej w trzeciej dekadzie września br. ceny trwałych produktów mleczarskich kształtowały się następująco:

- ceny masła w blokach utrzymały się na poziomie sprzed miesiąca: w Belgii 2746 EUR/tonę, we Francji 2735 EUR/tonę, w Niemczech 2720 EUR/tonę, w Wielkiej Brytanii 2837 EUR/tonę, we Włoszech 2900 EUR/tonę oraz w Polsce 2577 EUR/tonę, tj. rozpiętość cen kształtowała się w granicach 10%;

- ceny sera Edam nieznacznie wzrosły i notowano w Niemczech 2860-3000 EUR/tonę, a w Polsce 2642 EUR/tonę;

- ceny mleka pełnego w proszku w zasadzie utrzymały się na poziomie sprzed miesiąca i wynosiły w Belgii 2460 EUR/tonę, we Francji 2450 EUR/tonę, w Holandii 2380 EUR/tonę, w Niemczech 2425 EUR/tonę, w Polsce 2239 EUR/tonę;

- ceny mleka odtłuszczonego w proszku również były zbliżone do notowanych przed miesiącem i wynosiły: w Belgii 2059 EUR/tonę, we Francji 1910 EUR/tonę, w Holandii 1920 EUR/tonę, w Niemczech 1940 EUR/tonę oraz w Polsce 1948 EUR/tonę.

Ceny detaliczne produktów mleczarskich praktycznie nie zmieniły się w ciągu miesiąca. Wyjątkiem jest masło konfekcjonowane, które zdrożało o 0,8%. W porównaniu z sierpniem 2004 r., w sierpniu 2005 r. zdrożały produkty świeże (mleko spożywcze, śmietana, twaróg półtłusty), natomiast masło, sery dojrzewające, mleko w proszku i jogurty owocowe wyraźnie staniały.

¹ Dane pochodzą ze Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka zł/100 litrów		
		średnio	kl. ekstra	kl. I
2003 I-XII	7 315,8	71,9	.	.
2004 I-XII	7 682,5	86,7	.	.
2004 VII	731,8	86,1	98,2	62,7
VIII	703,5	87,5	98,5	68,0
IX	651,1	89,0	99,8	63,8
X	632,5	92,3	101,3	66,8
XI	570,0	95,8	105,1	66,8
XII	590,0	98,3	105,6	74,3
2005 I	610,2	97,2	104,4	70,8
II	568,0	96,3	104,3	71,3
III	651,4	95,3	101,8	67,0
IV	687,9	93,6	99,5	65,2
V	757,1	91,1	99,1	64,8
VI	801,3	90,7	97,3	64,7
VII	805,8	89,8	96,5	62,3
VIII	796,5	89,3	96,4	64,4
Wskaźnik zmian w %				
<u>VIII 2005</u> <u>VII 2005</u>	98,8	99,4	99,9	103,4
<u>VIII 2005</u> <u>VIII 2004</u>	113,2	102,1	97,9	94,7

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2003 I-XII	1 992,3	148,7	26,8	241,2	214,8	167,0	286,5	195,2
2004 I-XII	2 080,1	138,6	33,6	255,0	269,6	177,2	295,6	218,7
2004 VI	172,6	16,3	3,0	21,3	18,9	14,6	21,5	19,9
VII	179,5	16,5	3,7	19,9	26,9	15,6	21,6	19,3
VIII	171,1	13,9	2,9	21,7	25,4	14,1	22,9	19,1
IX	168,9	13,2	2,9	18,7	22,0	14,3	22,7	20,2
X	165,8	11,1	2,7	20,3	21,5	14,5	23,3	18,7
XI	157,3	10,4	2,5	19,4	19,2	12,4	22,6	17,9
XII	166,3	7,6	2,4	17,8	20,7	13,2	23,6	17,3
2005 I	165,0	7,6	2,2	20,8	19,0	12,5	23,3	16,8
II	155,2	6,7	1,6	19,9	18,3	12,0	22,4	16,5
III	178,7	8,8	1,9	21,5	21,8	14,1	27,3	17,6
IV	173,9	12,2	2,1	23,1	24,3	14,1	23,8	17,5
V	188,3	15,2	2,6	21,7	28,8	15,7	24,7	20,0
VI	192,8	17,9	3,0	21,5	32,0	15,0	22,7	20,0
VII	194,3	17,6	3,0	19,8	28,4	16,0	22,5	20,7
Wskaźnik zmian w %								
<u>VII 2005</u> <u>VI 2005</u>	100,8	98,3	100,0	92,1	88,7	106,7	99,1	103,5
<u>VII 2005</u> <u>VII 2004</u>	108,2	106,7	81,1	99,5	105,6	102,6	104,2	107,3

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii 2-2,5% tł.	UHT 1-2,5% tł.	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2004 VII	1,13	1,56	8,84	10,79	12,09	12,95	0,81	4,40	6,85	12,29
VIII	1,14	1,57	8,87	10,89	12,21	12,87	0,81	4,45	6,88	12,39
IX	1,14	1,58	8,85	10,81	12,27	12,89	0,81	4,46	6,91	12,72
X	1,16	1,60	8,96	11,04	12,48	12,89	0,81	4,50	6,98	13,04
XI	1,17	1,61	9,03	11,16	12,56	12,87	0,80	4,54	7,04	13,32
XII	1,19	1,63	9,07	11,18	12,72	12,90	0,81	4,61	7,13	13,35
2005 I	1,27	1,76	7,43	9,20	10,63	10,69	0,79	4,35	7,33	11,59
II	1,27	1,77	7,62	9,36	10,22	10,76	0,77	4,30	7,32	11,28
III	1,21	1,70	8,24	10,61	10,71	11,12	0,76	4,63	7,13	12,64
IV	1,21	1,65	8,13	10,41	10,48	10,81	0,76	4,63	7,15	12,29
V	1,21	1,65	8,12	10,40	10,53	10,72	0,76	4,61	7,13	11,99
VI	1,21	1,65	8,21	10,33	10,75	10,85	0,76	4,59	7,10	11,68
VII	1,21	1,65	8,24	10,36	11,07	11,10	0,74	4,59	7,12	11,60
VIII	1,21	1,64	8,30	10,29	11,05	11,19	0,74	4,60	7,11	11,60
IX ^a	1,30	1,76	7,50	8,85	9,83	10,69	.	4,23	7,60	10,74
Wskaźnik zmian w %										
VIII 2005 / VII 2005	100,0	99,4	100,7	99,3	99,8	100,8	100,0	100,2	99,9	100,0
VIII 2005 / VIII 2004	106,1	104,5	93,6	94,5	90,5	86,9	91,4	103,4	103,3	93,6

^a ceny wg ZSRIR za okres 26.IX.-02.X.2005 r.

Źródło: GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (411 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii	UHT								
2004 VII	1,35	2,36	7,70	2,94	3,18	0,62	1,01	1,29	9,02	15,97
VIII	1,36	2,36	8,14	2,98	3,22	0,62	1,00	1,29	9,06	16,14
IX	1,37	2,35	8,33	3,01	3,24	0,63	1,01	1,30	9,11	16,33
X	1,38	2,36	8,50	3,03	3,26	0,63	1,02	1,31	9,17	16,70
XI	1,40	2,36	8,71	3,05	3,26	0,64	1,02	1,32	9,23	16,90
XII	1,42	2,39	8,78	3,06	3,26	0,64	1,02	1,34	9,28	17,07
2005 I	1,44	2,41	10,13	3,07	3,27	0,64	1,03	1,34	9,33	17,24
II	1,44	2,42	10,22	3,08	3,23	0,63	1,03	1,34	9,39	17,36
III	1,45	2,42	10,24	3,07	3,19	0,63	1,03	1,35	9,41	17,19
IV	1,45	2,43	10,33	3,07	3,16	0,63	1,02	1,35	9,41	17,05
V	1,46	2,43	10,46	3,08	3,14	0,63	1,03	1,35	9,42	16,78
VI	1,46	2,42	10,59	3,07	3,14	0,63	1,03	1,35	9,41	16,48
VII	1,46	2,42	10,61	3,07	3,12	0,63	1,03	1,35	9,41	16,19
VIII	1,46	2,42	10,69	3,07	3,12	0,63	1,02	1,35	9,42	15,96
Wskaźnik zmian w %										
VIII 2005 / VII 2005	100,0	100,0	100,8	100,0	100,0	100,0	99,0	100,0	100,1	98,6
VIII 2005 / VIII 2004	107,4	102,5	131,3	103,0	96,9	101,6	102,0	104,7	104,0	98,9

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne
2003 I-XII	107,6	52,0	9,2	0,4	20,0	8,3	5,7	5,3	6,4	1,2
2004 I-XII	129,0	81,2	27,6	52,9	43,7	5,9	8,6	4,1	3,7	1,9
2004 VI	22,2	7,2	5,6	5,0	3,7	0,4	0,5	0,2	1,1	0,2
VII	9,9	8,1	3,4	6,5	4,0	0,5	0,7	0,3	0,4	0,09
VIII	15,2	8,9	2,4	7,5	3,9	0,5	0,8	0,5	0,2	0,1
IX	15,1	8,1	2,2	7,6	4,5	0,6	0,9	0,2	0,1	0,1
X	9,8	6,8	1,9	7,4	4,2	0,6	0,8	0,2	0,3	.
XI	14,2	6,7	1,2	7,1	4,0	0,6	1,3	0,4	0,2	0,1
XII	6,4	5,5	1,2	9,9	4,1	0,9	1,3	0,3	0,3	0,1
2005 I	4,8	5,4	2,1	5,8	5,7	1,0	0,8	0,6	0,2	0,1
II	5,1	6,4	2,4	6,2	7,0	0,7	0,8	0,2	0,2	0,1
III	11,0	7,7	3,1	8,3	7,9	0,9	1,3	0,2	0,2	0,3
IV	12,6	8,1	4,2	10,5	6,4	0,9	1,1	0,4	0,2	0,3
V	15,5	9,0	4,6	17,6	7,4	0,7	1,2	0,4	0,2	0,3
VI	28,2	9,9	4,1	22,8	6,4	0,9	1,2	0,1	0,3	0,6
VII	12,9	9,7	3,2	22,9	5,7	1,0	1,0	0,1	0,3	0,2
Wskaźnik zmian w %										
$\frac{VII\ 2005}{VI\ 2005}$	45,7	98,0	78,0	100,4	89,1	111,1	83,3	100,0	100,0	33,3
$\frac{VII\ 2005}{VII\ 2004}$	130,3	119,8	94,1	352,3	142,5	200,0	142,9	33,3	75,0	222,2

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie wstępnych danych CIHZ, MRiRW i MF.

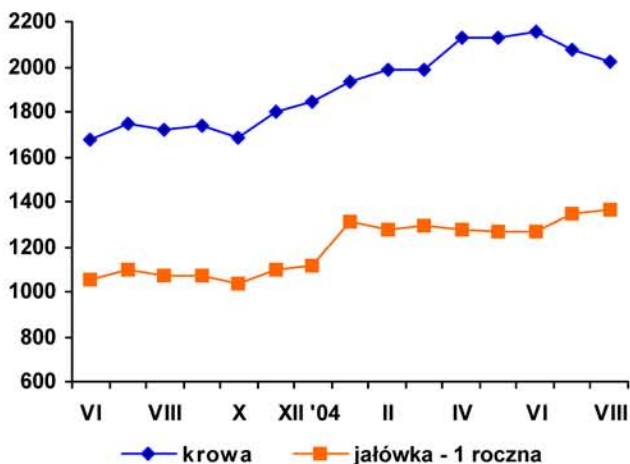
Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tone)

Miesiące	Eksport					Import				
	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne
2003 I-XII	1 367	2 275	2 065	750	880	1 518	3 246	1 736	797	833
2004 I-XII	1 606	2 352	2 397	547	822	1 704	3 232	2 222	1 432	801
2004 VI	1 600	2 332	2 607	890	804	2 104	2 987	2 442	1 255	824
VII	1 796	2 296	2 596	531	835	1 740	2 996	2 557	1 427	1 077
VIII	1 627	2 325	2 546	550	830	1 630	3 098	3 005	1 536	1 036
IX	1 840	2 453	2 398	564	849	2 002	3 178	3 050	1 281	1 014
X	1 817	2 664	2 716	508	826	1 976	3 177	2 946	1 772	.
XI	1 418	2 937	2 790	562	889	1 807	3 676	2 359	1 663	1 233
XII	1 674	2 683	2 406	295	892	1 178	2 996	3 025	1 696	1 043
2005 I	1 742	2 801	2 538	639	900	1 666	3 261	2 618	1 402	1 414
II	1 797	2 522	2 217	654	872	1 889	3 195	3 273	1 572	1 030
III	1 727	2 633	2 493	675	899	1 951	3 293	3 884	1 638	1 183
IV	1 777	2 636	2 275	685	920	1 968	3 142	2 305	1 519	1 188
V	1 515	2 644	2 386	557	905	1 902	3 042	2 234	1 528	1 321
VI	1 803	2 458	2 223	456	891	1 683	3 030	3 630	2 141	1 083
VII	1 919	2 592	2 531	499	929	1 725	3 251	3 688	1 612	1 329
Wskaźnik zmian w %										
$\frac{VII\ 2005}{VI\ 2005}$	106,4	105,5	113,9	109,4	104,3	102,5	107,3	101,6	75,3	122,7
$\frac{VII\ 2005}{VII\ 2004}$	106,8	112,9	97,5	94,0	111,3	99,1	108,5	144,2	113,0	123,4

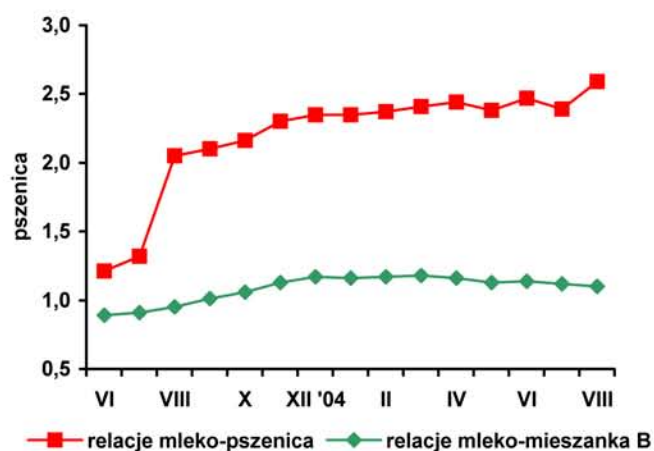
Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie wstępnych danych CIHZ, MRiRW i MF.

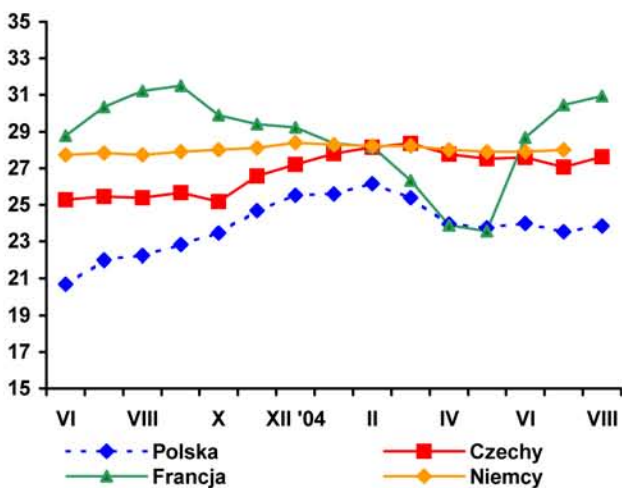
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

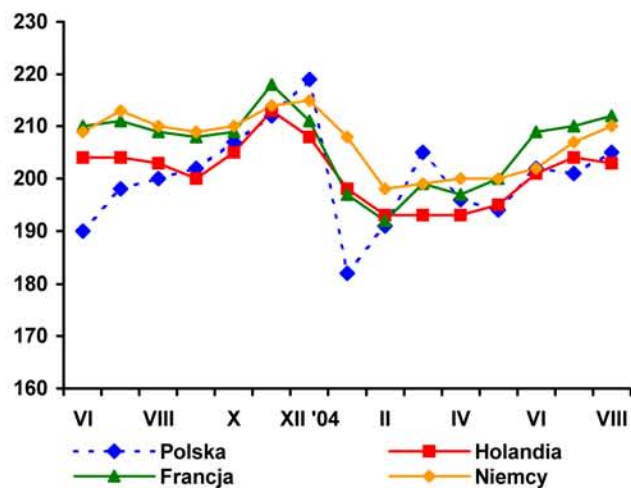
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

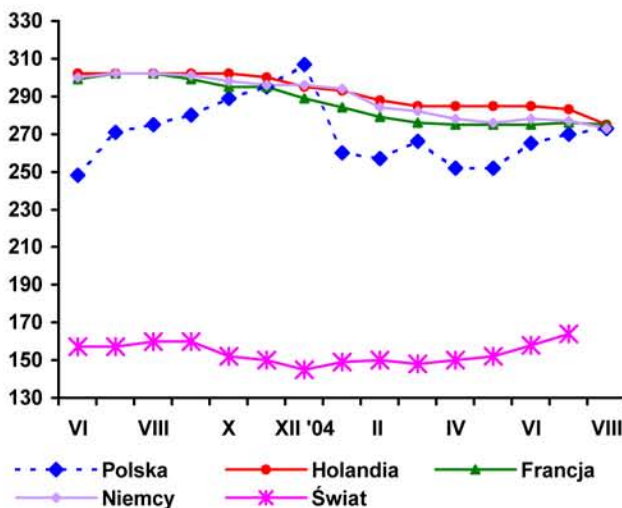
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

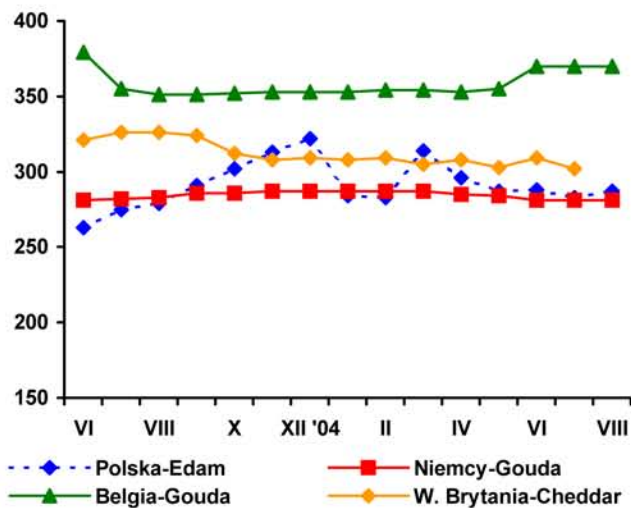
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtłuszczonego w proszku (EUR/100kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Milk Products i Preserved Milk.

Rynek wołowiny

Danuta Rycombel

W sierpniu 2005 r. ceny skupu żywca wołowego wynosiły 4,18 zł/kg wobec 4,23 zł/kg w poprzednim miesiącu, a w końcu września br. obniżyły się do 4,01 zł/kg. W IV kwartale 2005 r. na poziom cen skupu bydła będą wpływały niższe ceny skupu trzody chlewnej powodowane wzrostem jej podaży.

W Polsce we wrześniu br. ceny buhajków klasy R3 wynosiły 230-233 EUR/100kg tusz schłodzonych i były niższe w porównaniu do cen buhajków w UE-15 oraz w Słowenii, na Węgrzech i Czechach. Natomiast cen krów kształtowały się w granicach kl.O3 193-196 EUR/100kg tusz i były wyższe w porównaniu do cen tusz krów w tej samej klasie: w Hiszpanii (o 21-24%), na Węgrzech (o 1-2%), w Słowenii (o 31-48%), w Czechach (o 7-8%), Portugalii (o 4-8%), a przede wszystkim w Estonii (o 37%) i na Litwie (o 52%).

W lipcu i sierpniu br. skup żywca wołowego wyniósł 24,2 tys. ton miesięcznie i był o 20% większy w porównaniu do analogicznego okresu ub. roku. W II półroczu 2005 r. produkcja żywca wołowego w Polsce wyniesie prawdopodobnie ok. 300 tys. ton wobec 291 tys. ton w II półroczu 2004 r., co oznacza, że w najbliższych miesiącach skup żywca wołowego będzie kształtował się na wyższym poziomie niż przed rokiem (Raport Rynek Mięsa nr 29). Uboje przemysłowe żywca wołowego i cielęcego w dużych zakładach mięsnych są również większe niż w ub. roku, a wahania w poziomie produkcji spowodowane są sezonowymi wahaniami podaży.

W lipcu br. eksport żywca, mięsa, przetworów i podrobów wołowych wyniósł 13,8 tys. ton w ekwiwalencie mięsa i był o 2,6 tys. ton większy

niż w lipcu 2004 r. Nastąpiły niewielkie zmiany w poziomie cen uzyskiwanych a eksporcie:

- cieląt – w lipcu br. wynosiły one 3.03 EUR/kg wagi żywej wobec 3,18 EUR/kg w czerwcu br. i 3,0 EUR/kg w maju br.,
- mięsa wołowego chłodzonego – 2,20 EUR/kg w lipcu br. wobec 2,16 EUR/kg w czerwcu br. i 2,39 w maju br.

W ciągu siedmiu miesięcy br. eksport bydła i cieląt wyniósł 462,56 tys. sztuk, w tym samych cieląt 317,8 tys. sztuk. W tym okresie eksport mięsa wołowego osiągnął 65,7 tys. ton. Do państw członkowskich UE polscy handlowcy sprzedali 55,2 tys. ton mięsa wołowego, a na rynki państw trzecich 10,5 tys. ton. Eksport mięsa wołowego do państw z poza UE był wspierany subsydiami, które w lipcu br. zostały znacznie zredukowane (Rozporządzenie Komisji Europejskiej nr 1110/2005). W II półroczu 2005 r. możliwości wspierania eksportu do krajów Bałkańskich i WNP są mniejsze. Powodem podjęcia takiej decyzji przez Komisję Europejską jest sytuacja popytowo-podażowa w UE-25, a zwłaszcza malejąca samowystarczalność w produkcji tego gatunku mięsa. W 2005 r. produkcja wołowiny w UE-25 wyniesie 7,9 mln ton i będzie o ok. 1% mniejsza niż w roku ub. Eksport tego gatunku mięsa na rynek światowy sukcesywnie spada i jednocześnie rośnie jego import. UE-25 jest importerem netto mięsa wołowego, o ujemnym saldzie obrotów handlu zagranicznego, rzędu 176-283 tys. ton w latach 2004-2005. W takiej sytuacji utrzymywanie refundacji eksportowych na wysokim poziomie nie ma uzasadnienia.

Tab. 1. Produkcja, skup, eksport i import wołowiny (tys. ton)

Wyszczególnienie	Skup żywca wołowego i cielęcego w ekw. mięsa	Eksport wołowiny w ekw. mięsa			Import wołowiny	
		ogółem	żywiec	mięso		
I-XII 2003	274,2 ^a	92,5	37,7	44,3	5,2	
I-XII 2004	255,7 ^b	117,2	43,4	66,6	3,7	
2004	VI	10,3	11,3	4,5	6,3	0,7
	VII	10,4	11,2	4,6	6,1	0,4
	VIII	9,6	9,9	3,8	5,5	0,2
	IX	11,4	10,8	3,8	6,3	0,7
	X	11,4	11,3	3,8	6,2	0,5
	XI	11,3	10,5	3,1	6,9	0,1
	XII	11,4	10,2	3,0	6,6	0,1
2005	I	9,6	10,9	3,3	6,9	0,3
	II	9,8	11,5	3,2	7,7	1,2
	III	11,8	13,0	3,6	8,8	1,3
	IV	12,9	15,7	4,6	10,4	0,7
	V	13,0	15,5	4,3	10,4	1,1
	VI	12,4	14,8	4,3	9,9	1,4
	VII	12,6	13,8	3,5	9,7	2,0
	VIII	11,6	-	-	-	-

^a obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 10 osób

^b obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 50 osób

Źródło: Na podstawie danych GUS – miesięcznych informacji o produkcji i handlu zagranicznym, skup na podstawie Biuletynu GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie	Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością		
					zbytu	detalicznej	
2004	VI	4,01	10,08	13,20	14,04	3,29	3,50
	VII	3,90	9,01	13,74	15,42	3,52	3,95
	VIII	3,81	8,59	13,67	15,50	3,59	4,07
	IX	3,86	8,96	13,83	15,52	3,58	4,02
	X	3,81	9,63	13,94	15,63	3,66	4,10
	XI	3,78	9,48	13,96	15,77	3,69	4,15
	XII	3,78	9,40	13,95	15,84	3,69	4,19
2005	I	3,82	9,30	14,01	15,86	3,36	4,15
	II	4,06	9,57	14,11	15,86	3,47	3,90
	III	4,17	10,31	14,23	15,98	3,41	3,83
	IV	4,18	9,95	14,26	16,08	3,41	3,85
	V	4,18	9,64	14,33	16,18	3,43	3,87
	VI	4,28	9,79	14,35	16,24	3,35	3,79
	VII	4,23	9,53	14,43	16,41	3,41	3,88
	VIII	4,18	9,56	14,64	16,50	3,45	3,94
w % ceny	sprzed roku	109,70	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	98,8	-	-	-	-	-

Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Cena targowiskowa, cena zbytu i cena referencyjna wołowiny

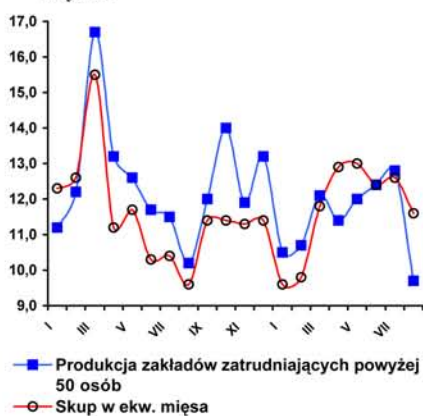
Wyszczególnienie	II 2005	III 2005	IV 2005	V 2005	VI 2005	VII 2005	VIII 2005	IX 2005	X ^a 2005
	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach w zł/kg wagi żywej:									
Bydło ogółem	3,74	4,19	4,19	4,15	4,18	4,24	4,22	4,21	4,01
Buhaje kl. R	4,22	4,46	4,57	4,49	4,52	4,92	4,68	4,49	4,44
Krowy R+O+P	3,12	3,57	3,64	3,56	3,59	3,67	3,61	3,58	3,33
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg w zł/kg wagi żywej	8,76	8,96	9,53	8,83	8,93	9,35	8,82	8,82	8,93
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych w zł/tonę:									
Ćwierci z buhajów do 2 lat	9 065	9 562	9 783	10 089	9 562	9 746	10 817	9 889	9 516
Ćwierci z krów rzeźnych	6 849	7 709	8 166	8 109	7 438	7 912	7 720	7 763	7 367
Cena referencyjna w euro/100 kg tuszy schłodzonej ^b :									
UE-25	283,10	291,52	301,71	301,05	298,52	289,84	285,6	287,01	286,01
Polska	221,32	224,88	218,46	215,98	220,50	226,01	219,28	218,90	232,34

^a z powodu braku danych podany jest ostatni tydzień miesiąca

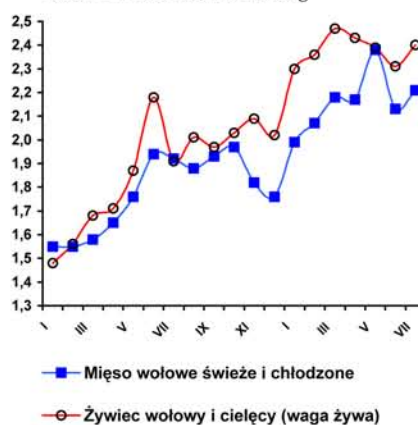
^b ceny referencyjne, są to ceny otrzymywane przez producentów żywca wołowego, których notowania pochodzą z rynków reprezentatywnych państw członkowskich UE i są przekazywane co tydzień do Komisji Europejskiej. Są one porównywane z ceną bazową, ustaloną przez Komisję Europejską w wysokości 2224 EUR/tonę kl. R3. Jeśli ceny referencyjne wykazują tendencję spadkową i stanowią mniej niż 103% ceny bazowej, wówczas kraj członkowski może ubiegać się o dopłaty do magazynowania, które od 01.07.2002 są podstawowym instrumentem utrzymania równowagi na tym rynku

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Wspólnej Organizacji Rynków.

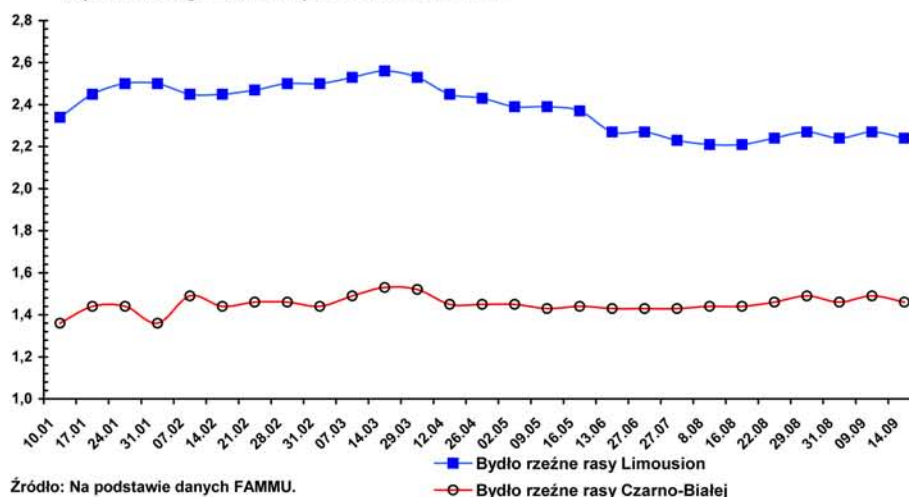
Rys. 1. Produkcja przemysłowa i skup żywca wołowego i cielęcego w m-cach I 2004 – VIII 2005 r. w tys. ton

Rys. 2. Ceny uzyskiwane w eksporcie mięsa wołowego chłodzonego i żywca wołowego i cielęcego w m-cach I 2004 – VII 2005 roku w EUR/kg

Rys. 3. Ceny płacone za młode bydło rzeźne rasy Limousion i Czarno-Białej w EUR/kg wagi żywej. Notowania cen z rynku włoskiego w okresie styczeń-wrzesień 2005 roku

Źródło: Na podstawie danych FAMMU.

Rynek wieprzowiny

Jan Małkowski

Zgodnie z wcześniejszymi przewidywaniami w drugiej połowie 2005 r. nastąpił przełom w rozwoju podaży i cen trzody chlewnej. Badanie przeprowadzone przez GUS wykazało, że w lipcu 2005 r. pogłowie trzody chlewnej wynosiło 18,1 mln sztuk i było wyższe aniżeli w lipcu 2004 r. o około 1,1 mln sztuk, czyli o 6,6%, w tym prosiąt o wadze do 20 kg o 9,6%, warchlaków o wadze 20-50 kg o 3,6%, trzody na ubój o wadze 50 kg i więcej o 5,2%, a loch prośnych o 11,1%. Duży wzrost pogłowia loch prośnych zapowiada dalszy wzrost pogłowia. Konsekwencją dotychczasowego i przewidywanego wzrostu pogłowia będzie wzrost podaży i spadek cen trzody, który w okresie zimowym i późniejszym osłabi zainteresowanie chowem, zwłaszcza w przypadku spodziewanego wzrostu cen zbóż. Mimo to przewiduje się, że w połowie 2006 r. pogłowie trzody chlewnej może być wyższe niż w połowie 2005 r. i wynieść około 18,7 mln sztuk, a więc mniej więcej tyle ile liczyło w latach 2002-2003.

W I półroczu 2005 r. produkcja trzody była jeszcze niższa o 5,3% niż w I półroczu 2004 r. i o 15% niższa niż w I półroczu 2003 r. Dlatego też ceny skupu trzody w I półroczu 2005 r. utrzymywały się na dość wysokim poziomie, zwłaszcza w I kwartale. Dość wysoki poziom cen trzody występował jeszcze w III kwartale, ale był on już znacząco niższy, zwłaszcza we wrześniu niż w III kwartale 2004 r. Był to skutek rozpoczynającej się w tym okresie wzrostowej fazy podaży trzody.

Ocenia się, że w II półroczu 2005 r. podaż będzie wyższa aniżeli w II półroczu 2004 r. o około 5%. W I półroczu 2006 r. produkcja trzody bę-

dzie wyższa o około 10%, a w II półroczu o około 8% niż w analogicznych półroczach 2005 r. Przewidywany wzrost produkcji trzody spowoduje dalszy spadek cen żywca i mięsa wieprzowego oraz wzrost jego spożycia. W I półroczu 2006 r. ceny skupu trzody mogą spaść do poziomu 3,30-3,50 zł/kg żywca, a w IV kwartale 3,00-3,30 zł/kg w zależności od cen kształtujących się w tym czasie na rynkach Europy Północno-Zachodniej, zwłaszcza w Danii. Z dotychczasowych obserwacji wynika, że tendencje zmian cen w Polsce i w pozostałych krajach Unii są zbieżne. Kwestią trudną do przewidywania w tak długim horyzoncie czasowym jest jedynie skala tych zmian.

W ubiegłym roku na skutek wzrostu cen wieprzowiny o około 20%, jej spożycie zmalało o około 2 kg/osobę. W sierpniu br. ceny wieprzowiny były niższe niż w grudniu 2004 r. o 7%. Do końca roku przewiduje się dalszy spadek tych cen i wzrost popytu. Kolejny spadek cen wieprzowiny w 2006 r. powinien doprowadzić do silniejszego wzrostu jej spożycia.

W I półroczu 2005 r. eksport mięsa wieprzowego i jego przetworów wyniósł około 110 tys. ton, a import około 75 tys. ton, podczas gdy w I półroczu 2004 r. odpowiednio 122 i 33 tys. ton. Wobec przewidywanej wysokiej podaży i niskich cen wieprzowiny spodziewać się należy dalszego wzrostu eksportu w 2006 r. oraz co najmniej zahamowania wzrostu jej importu.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów		Import mięsa, podrobów i przetworów	
	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b		Wskaźniki zmian ^b
2003 I-XII	2 006,0	129,4	250,5	288,9	58,6	98,2
2004 I-XII	1 886,0	94,0	207,6	82,9	123,5	210,8
I	106,3	94,0	24,0	.	0,4	.
II	103,5	90,3	28,5	.	1,5	.
III	120,1	107,5	27,5	.	4,5	.
IV	107,5	110,3	18,3	.	2,8	.
V	99,9	109,4	12,9	.	8,7	.
VI	96,7	101,0	11,2	.	15,4	.
I-VI	978,5	98,2	122,5	124,6	33,3	168,2
VII	93,2	95,9	13,6	.	15,5	.
VIII	91,0	88,3	9,5	.	14,7	.
IX	97,2	95,3	12,6	.	15,8	.
X	94,0	104,8	15,4	.	14,3	.
XI	93,7	98,7	16,1	.	17,0	.
XII	108,4	114,5	17,4	.	12,9	.
2005						
I	85,4	80,3	15,4	64,2	10,5	.
II	95,5	92,3	15,5	54,4	12,1	.
III	116,0	96,6	18,8	68,4	14,7	326,7
IV	102,5	95,3	19,5	106,6	11,9	425,0
V	115,9	116,0	20,6	159,7	11,8	135,6
VI	113,1	116,9	23,4	208,9	11,5	74,7
I-VI	914,2	93,4	108,7	88,7	72,5	217,7
VII	104,1	111,7	20,5	150,7	11,5	74,2
VIII	111,7	128,8	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki

^b analogiczny okres poprzedniego roku = 100

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, żyta, mieszanki T2, Provit i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Targowiskowa cena żyta w zł/dt	Relacje cen trzoda: żyto	Cena mieszanki T2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka T2	Cena Provit w zł/dt	Relacja cen trzoda: Provit	Cena prosiąt w zł/szt.
2004 I-XII	4,11	44,40	9,2
I	3,04	46,32	6,5	86,5	3,5	166,5	1,8	78
II	3,25	48,34	6,7	90,0	3,6	171,0	1,9	75
III	3,80	49,08	7,7	91,4	4,2	173,5	2,2	81
IV	3,97	49,17	8,1	94,1	4,2	177,4	2,2	89
V	4,06	49,29	8,7	98,2	4,1	184,8	2,2	95
VI	4,60	49,55	9,3	99,4	4,6	186,4	2,5	105
VII	4,69	49,08	9,4	99,4	4,7	185,1	2,5	116
VIII	4,65	39,72	11,7	98,8	4,7	181,2	2,6	115
IX	4,95	37,96	13,0	97,5	5,1	176,3	2,8	120
X	4,65	38,92	11,9	93,8	5,0	173,5	2,7	116
XI	4,55	38,01	12,0	92,3	4,9	171,6	2,7	124
XII	4,41	37,38	12,8	90,4	4,9	169,5	2,6	130
2005								
I	3,86	38,13	10,1	87,9	4,4	168,2	2,3	132
II	3,95	38,01	10,4	86,0	4,6	166,9	2,4	136
III	3,95	38,16	10,4	84,7	4,7	164,2	2,4	139
IV	3,60	36,95	9,7	83,7	4,3	163,2	2,2	140
V	3,58	35,13	10,2	82,8	4,3	163,0	2,2	123
VI	3,68	34,08	10,8	82,1	4,5	162,3	2,3	128
VII	3,98	31,82	12,5	81,4	4,9	162,1	2,5	128
VIII	4,19	32,49	12,9	81,2	5,2	162,4	2,6	129

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		Schabu Środk. z/k	Szynki gotowanej	Kielbasy toruńskiej	Schabu średk. z/k	Szynki gotowanej	Kielbasy toruńskiej	Schabu średk. z/k	Szynki gotowanej	Kielbasy toruńskiej
2004 I-XII	5,27	12,65	15,68	9,92	14,15	19,83	11,78	.	.	.
I	3,90	10,95	14,38	9,08	12,28	18,54	11,09	112,1	128,9	122,1
II	4,17	10,85	14,32	9,00	12,16	18,47	11,04	112,1	129,0	122,7
III	4,87	11,47	14,65	9,20	12,47	18,57	11,02	108,7	126,8	119,8
IV	5,09	11,99	14,95	9,39	13,25	18,91	11,21	110,5	126,5	119,4
V	5,30	12,33	15,18	9,42	13,64	19,11	11,32	110,6	125,9	120,2
VI	5,90	13,44	15,99	10,07	14,46	19,29	11,64	107,6	120,6	115,6
VII	5,90	13,80	16,35	10,39	15,52	20,85	12,16	112,5	127,5	117,0
VIII	5,95	13,66	16,48	10,41	15,36	20,73	12,16	112,4	125,8	116,8
IX	6,35	13,60	16,49	10,48	15,36	20,75	12,31	112,9	125,8	117,5
X	5,96	13,49	16,50	10,56	15,34	20,87	12,49	113,7	126,5	118,3
XI	5,83	13,22	16,48	10,94	15,14	20,75	12,45	114,5	125,9	113,8
XII	5,65	13,02	16,24	10,53	15,78	20,60	12,45	121,2	126,8	118,2
2005										
I	4,95	12,42	15,91	10,17	14,42	20,47	12,40	116,1	128,7	121,9
II	5,06	12,17	15,75	10,08	13,87	20,21	12,20	114,0	128,3	121,0
III	5,06	12,08	15,70	9,96	13,75	20,10	12,10	113,8	128,0	121,5
IV	4,62	11,84	15,61	9,85	13,65	20,00	12,03	115,3	128,8	122,1
V	4,59	11,55	15,59	9,84	13,31	19,84	11,92	115,2	127,3	121,1
VI	4,72	11,58	15,65	9,85	13,07	19,80	11,86	118,3	126,5	120,5
VII	5,10	11,71	15,67	9,83	13,16	19,74	11,84	112,4	126,0	120,4
VIII	5,51	12,01	15,76	9,93	13,49	19,88	11,90	112,3	126,1	119,8

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

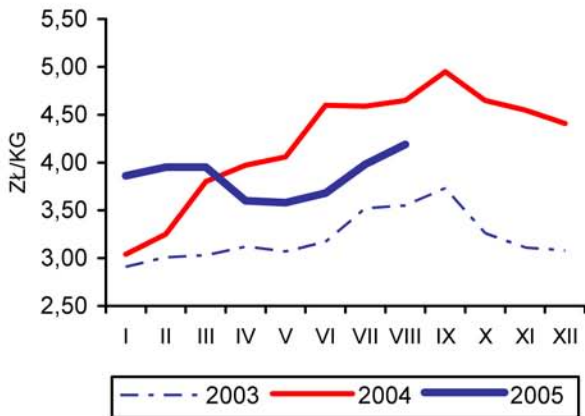
Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata i miesiące	UE-25	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-25	Niemczech	Danii
2004 I-XII							
I	115,57	.	117,40	101,72	.	.	.
II	125,84	.	130,80	105,98	.	.	.
III	136,40	.	141,75	118,25	.	.	.
IV	132,35	.	135,97	120,05	.	.	.
V	129,60	120,61	132,87	115,44	93,1	90,8	104,5
VI	145,74	137,65	149,38	122,47	94,4	92,1	112,4
VII	150,12	143,51	156,79	128,89	95,6	91,5	111,3
VIII	143,59	147,17	159,86	128,39	102,5	92,1	114,6
IX	151,53	155,62	164,23	131,27	102,7	94,8	118,5
X	142,51	151,23	151,26	125,98	106,1	100,0	120,0
XI	140,66	149,29	150,96	126,09	106,1	98,9	118,4
XII	143,02	146,70	154,30	123,93	102,6	95,1	118,4
2005							
I	136,98	134,35	144,70	119,69	98,1	92,8	112,2
II	140,82	137,29	150,98	122,03	97,5	90,9	112,5
III	140,33	135,11	147,54	125,83	96,2	91,6	107,4
IV	131,36	124,00	136,21	121,87	94,6	92,5	101,0
V	132,56	118,30	143,40	116,20	89,2	82,5	101,9
VI	142,85	126,10	151,81	118,42	88,3	83,1	106,5
VII	143,15	135,13	147,54	123,49	94,4	91,6	109,4
VIII	145,53	142,78	152,35	124,10	98,1	93,7	115,1

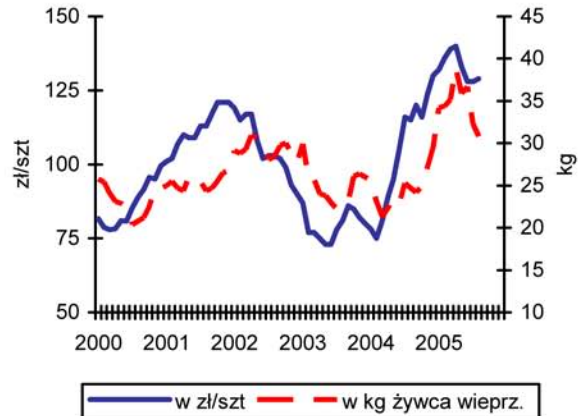
Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

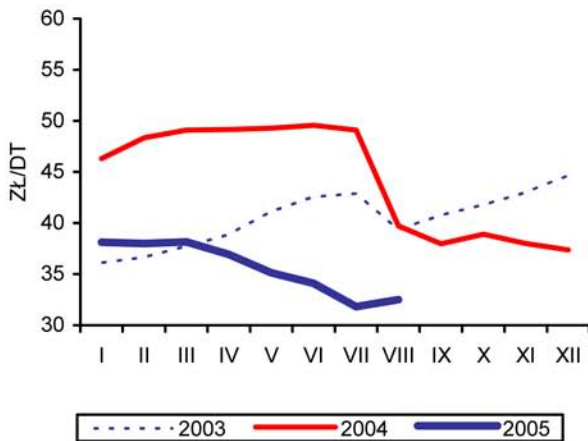
Rys.1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

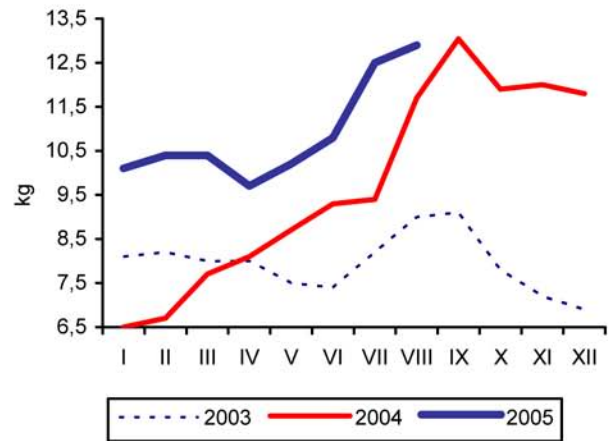
Rys.2. Ceny prosiąt w Polsce

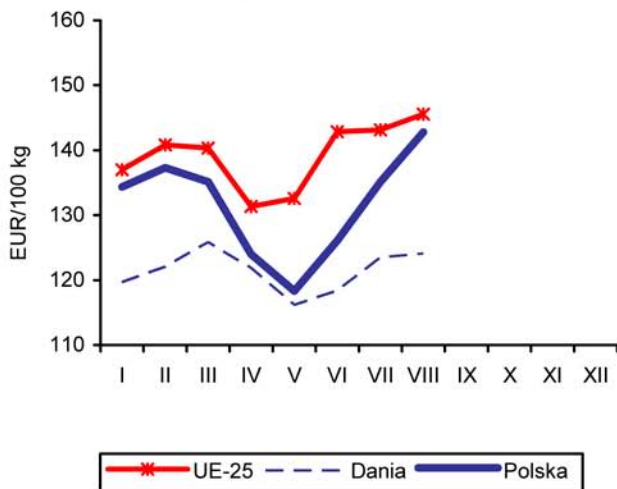
Rys.3. Targowiskowe ceny żyta w Polsce

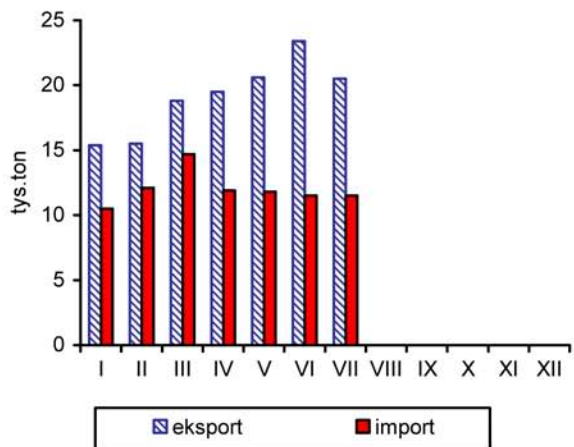
Rys. 4 Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

Rys.5. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys.6. Polski handel zagraniczny wieprzowiną

Źródło: GUS, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Rynek mięsa drobiowego i jaj

Mira Kobuszyńska
Grzegorz Dybowski

Rynek mięsa drobiowego

W poszczególnych miesiącach 2005 r. obserwuje się silny wzrost przemysłowej produkcji mięsa drobiowego. W pierwszym półroczu 2005 r. produkcja ta była o 20% większa niż przed rokiem. Tendencja ta wystąpiła również w lipcu i sierpniu.

Rosną, w relacji do tych samych miesięcy roku poprzedniego, obroty handlu zagranicznego mięsem drobiowym, zarówno po stronie importu, jak i eksportu. Poziom importu wykazuje jednak dość silne wahania z miesiąca na miesiąc. Natomiast miesięczny eksport ustabilizował się na poziomie 11,5-13,5 tys. ton.

W lipcu i sierpniu poprawiły się relacje cen na rynku drobiu. W dalszym ciągu taniały przemysłowe mieszanki paszowe dla drobiu. Natomiast ceny skupu żywca drobiowego, w tym indyków, wzrosły. Poprawiło to opłacalność produkcji żywca drobiowego. Po dwóch miesiącach spadku, w sierpniu wzrosła też cena zbytu tuszek drobiowych. Towarzyszyły temu wahania cen detalicznych.

Średnie ceny sprzedaży mięsa kurcząt brojlerów w Unii Europejskiej (średnia UE-25) kształtują się stale na poziomie o 20-30% wyższym niż w Polsce. We wrześniu największe różnice występowały w przypadku Francji, Niemiec i Węgier, a najmniejsze, Czech, Słowacji i Hiszpanii.

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2003	2004	2005
I	55,2	62,0	74,4
II	57,2	58,1	71,0
III	59,2	68,2	84,9
IV	62,1	68,3	82,7
V	57,8	69,0	77,8
VI	56,8	66,2	79,6
VII	63,6	68,4	82,9
VIII	61,0	70,8	86,3
VI	65,1	73,5	
X	67,1	76,4	
XI	58,9	71,4	
XII	62,1	75,3	

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2004	2005	2004	2005
I	616	3 117	6 142	10 395
II	763	4 614	6 359	11 635
III	1 369	3 804	6 925	13 423
IV	8 111	5 083	5 672	13 824
V	4 757	9 704	11 745	11 831
VI	7 769	7 713	10 494	11 911
VII	10 686	8 345	9 285	12 622
VIII	12 032		11 826	
IX	13 416		12 530	
X	10 719		15 844	
XI	9 941		15 474	
XII	5 106		13 621	
RAZEM	85 287		125 917	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 3. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/osobę miesięcznie)

Kwartał	Mięso drobiowe		Wędliny drobiowe	
	2004	2005	2004	2005
I	1,41	1,46	0,20	0,20
II	1,46		0,21	
III	1,54		0,22	
IV	1,62		0,22	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Dynamika cen na rynku kurcząt brojlerów (miesiąc poprzedni = 1)

Miesiąc	Mieszanka DK grower		Pisklęta		Żywiec (skup)		Tuszka (zbyt)		Tuszka (detal)	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005
I	1,019	0,993	0,947	1,001	1,000	0,940	0,988	1,060	1,018	1,083
II	1,031	0,3981	0,916	1,019	1,040	0,993	0,996	0,931	1,044	0,976
III	1,024	0,975	1,000	1,028	1,000	1,011	0,994	1,040	1,033	1,019
IV	1,031	0,982	1,092	1,000	1,017	0,986	1,031	1,114	1,030	1,029
V	1,046	0,992	0,916	1,000	1,017	1,057	1,058	1,073	1,011	1,108
VI	1,018	0,992	1,071	1,000	1,084	1,010	1,118	0,968	1,216	1,019
VII	1,000	0,901	1,000	1,000	0,991	1,020	1,000	0,993	0,988	0,983
VIII	0,985	0,917	1,000	1,009	0,956	1,013	0,914	1,040	0,859	1,023
IX	0,981		1,010		0,974	0,971	1,024	0,890	0,955	
X	0,988		1,000		0,983		0,960		1,011	
XI	0,988		1,009		0,993		1,009		1,009	
XII	0,986		1,000		1,040		0,942		1,014	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 5. Dynamika cen na rynku indyków brojlerów (miesiąc poprzedni = 1)

Wyszczególnienie	Pisklęta		Żywiec (skup)		Tuszka (zbyt)	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005
I	1,000	1,000	0,931	0,956	0,971	1,035
II	1,000	1,000	0,969	0,947	0,950	0,992
III	1,000	1,000	1,032	1,005	1,020	0,923
IV	1,000	1,000	1,052	1,048	0,983	1,083
V	0,880	1,000	0,993	1,101	1,023	0,967
VI	1,050	1,000	1,009	1,009	1,015	1,041
VII	1,000	1,000	1,059	0,986	1,016	1,003
VIII	1,000	1,000	1,002	1,012	0,953	1,026
IX	1,000	1,000	0,957	1,007	1,037	
X	1,000		0,982		0,987	
XI	1,000		0,989		1,004	
XII	1,000		0,947		1,055	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

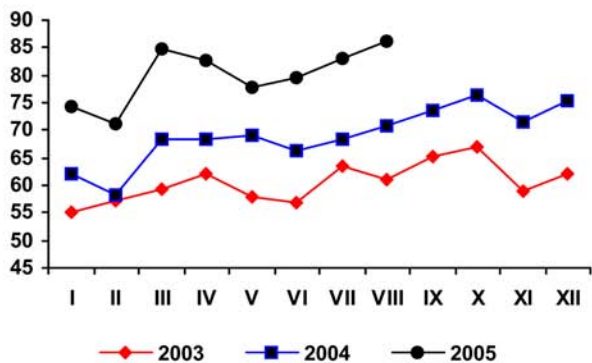

Tab. 6. Relacja ceny sprzedaży mięsa kurcząt w Polsce do cen w wybranych krajach UE-25 (Polska = 1,00)

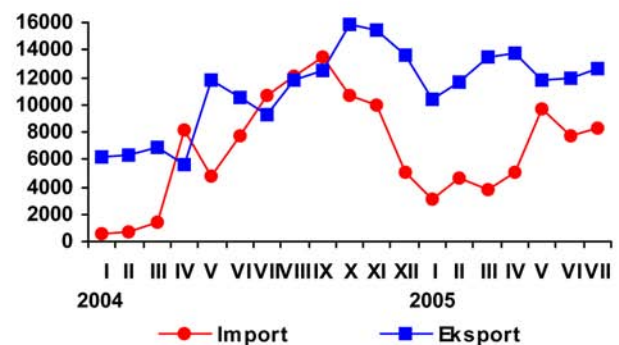
Wyszczególnienie	Niemcy	Słowacja	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE-25
2004 XII	1,35	1,25	1,21	1,32	1,20	1,22	1,32	1,26
2005 I	1,49	1,42	1,28	1,48	1,37	1,35	1,44	1,39
II	1,41	1,33	1,25	1,41	1,48	1,28	1,35	1,31
III	1,36	1,30	1,22	1,32	1,41	1,22	1,38	1,32
IV	1,45	1,33	1,29	1,40	1,57	1,34	1,44	1,36
V	1,23	1,10	1,06	1,15	1,34	1,13	1,26	1,21
VI	1,39	1,17	1,09	1,26	1,56	1,18	1,16	1,27
VII	1,33	1,11	1,05	1,20	1,50	1,13	1,13	1,21
VIII	1,28	1,10	1,05	1,19	1,41	1,09	1,17	1,18
IX	1,38	1,19	1,15	1,28	1,53	1,18	1,11	1,22

Źródło: Dane MRiRW.

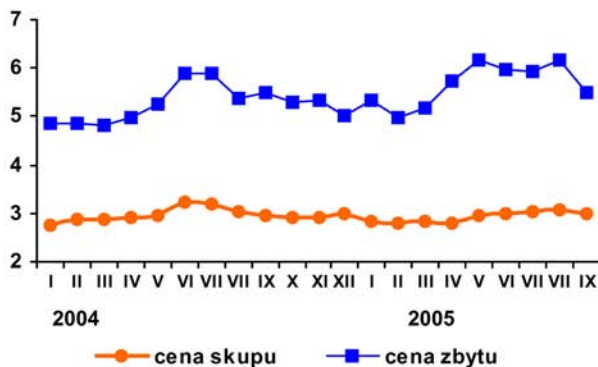
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

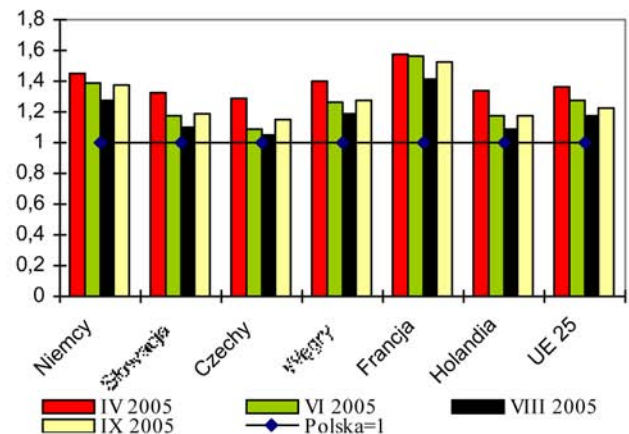
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Relacja cen zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE-25 w kwietniu 2005 r.

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

Tab. 7. Zróżnicowanie regionalne cen (w zł/kg)

Miesiące	SKUP												ZBYT					
	Brojler kurczęcia				Brojler indyka				Tuszka kurczęcia				Tuszka indyka					
	Pln.	Centr.	Pld- Wsch	Zach.	Pln.	Centr.	Pld- Wsch	Zach.	Pln.	Centr.	Pld- Wsch	Zach.	Pln.	Centr.	Pld- Wsch	Zach.		
2004 I	2,72	2,76	2,72	2,79	4,09	4,05	-	4,36	4,34	4,84	-	5,16	-	-	-	6,66		
II	2,77	2,87	3,01	2,85	4,01	-	-	4,17	4,63	4,68	-	5,14	-	7,33	-	6,05		
III	2,87	2,84	2,85	2,92	4,19	3,99	-	4,25	4,30	5,31	-	5,29	-	7,36	-	6,33		
IV	2,88	2,88	2,94	2,99	4,39	-	-	4,50	4,61	4,33	-	5,12	6,38	7,30	-	6,28		
V	2,92	2,93	3,01	3,05	4,22	4,34	-	4,55	4,85	5,82	-	5,51	7,08	7,17	-	6,29		
VI	3,13	3,19	3,40	3,27	4,38	-	-	4,49	5,52	5,91	-	6,02	-	-	-	6,31		
VII	3,11	3,19	3,22	3,22	4,65	-	-	4,73	5,20	-	-	6,39	-	-	-	6,29		
VIII	3,07	3,01	3,00	3,10	-	4,26	-	4,68	5,00	-	-	5,67	-	7,38	-	6,42		
IX	2,93	3,01	2,87	2,98	4,46	-	-	4,57	5,10	-	-	5,91	-	6,83	-	6,53		
X	2,95	2,90	2,95	2,92	4,36	-	-	4,60	4,95	-	-	5,63	-	7,45	-	6,48		
XI	2,92	2,90	2,98	2,88	4,28	-	-	4,46	5,00	-	-	5,79	-	7,40	-	-		
XII	2,94	2,94	2,94	3,01	4,07	-	-	4,27	5,15	4,60	-	4,63	7,40	7,52	-	6,59		
2005 I	2,81	2,83	2,85	2,85	3,93	-	-	4,01	5,09	-	-	5,67	7,46	7,48	-	6,94		
II	2,79	2,78	2,81	2,86	3,71	-	-	3,82	4,83	4,67	-	5,10	7,44	-	-	-		
III	2,78	2,87	2,95	2,81	3,77	3,45	-	3,79	5,02	5,11	-	5,31	6,59	7,21	-	6,22		
IV	2,81	2,75	2,79	2,84	4,06	-	-	3,87	5,30	-	-	6,08	7,37	7,50	-	6,68		
V	-	3,00	3,07	2,93	4,35	-	-	4,35	5,71	-	-	6,33	7,48	7,91	-	6,72		
VI	3,02	3,01	3,06	2,94	4,45	4,22	-	4,31	5,77	-	-	6,02	6,50	7,94	-	6,93		
VII	3,05	3,08	3,10	3,00	4,33	-	-	4,34	5,88	-	-	6,03	6,96	7,92	-	6,65		
VIII	3,02	3,11	3,15	3,11	4,43	-	-	4,28	5,93	5,93	-	6,36	6,60	7,90	-	6,85		
IX	3,02	3,02	3,00	2,98	4,54	-	-	4,54	5,62	-	-	5,51	6,91	7,92	-	7,04		

Źródło: Dane MRiRW.

Rynek jaj

W lipcu 2005 r. przerwana została długotrwała spadkowa tendencja cen jaj klasy A sprzedawanych przez polskie zakłady pakujące. Ceny jaj wszystkich klas wagowych wzrosły nieznacznie, przy czym skala tego wzrostu była największa w przypadku jaj klas wagowych M i S, tzn. jaj mniejszych. W sierpniu ponownie wystąpił wzrost cen jaj, a we wrześniu tempo tego wzrostu uległo przyspieszeniu. Najszybciej drożały jaja średniej wielkości, tj. klas wagowych L i M.

Również na rynku jaj kierowanych do przetwórstwa odwrócony został długookresowy spadkowy trend cen płaconych przez zakłady przerobu jaj. Od czerwca ceny skupu jaj przemysłowych wykazują silny wzrost, a we wrześniu przekroczy-

ły 3 tys. zł/tonę, poziom nie notowany od pierwszego kwartału 2004 r.

Szybko rośnie eksport jaj. Zwiększa się też ich import. Jednak średni miesięczny poziom eksportu jest 1,5-rza większy niż importu. W obrotach handlowych z zagranicą, zarówno po stronie importu, jak i eksportu, dominują partnerzy z Unii Europejskiej.

Średnie unijne ceny sprzedaży jaj konsumpcyjnych (średnia cena klas L i M) również w lipcu były wyższe niż w Polsce. Jednak jeśli brać pod uwagę głównych producentów jaj we Wspólnocie ich ceny kształtują się poniżej poziomu cen polskich. W lipcu różnica ta wynosiła od 2% w Czechach do 17% w Holandii.

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005
I	80	865	2 301	3 815	64	65	96	345
II	120	1 502	3 174	3 733	19	92	204	343
III	101	1 256	1 684	3 317	46	66	51	207
IV	97	1 386	847	3 766	27	45	52	235
V	91	616	3 084	3 785	31	69	139	221
VI	191	280	2 684	5 367	52	115	73	237
VII	344	531	2 230	3 952	55	119	55	185
VIII	138		2 156		41		104	
IX	241		3 844		63		130	
X	1 478		2 310		66		107	
XI	1 718		2 096		50		331	
XII	956		2 689		69		301	
RAZEM	5 556		29 099		583		1 643	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 2. Dynamika cen sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (poprzedni miesiąc = 1)

Miesiące	XL		L		M		S	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005
I	0,930	0,974	0,852	0,945	0,875	0,916	0,985	0,975
II	0,934	0,921	0,961	0,987	0,957	1,033	0,947	1,033
III	1,017	1,068	0,996	1,055	1,013	1,022	0,959	0,877
IV	0,950	0,977	0,823	0,963	0,781	0,994	0,814	1,171
V	0,896	0,981	0,858	0,907	0,867	0,904	0,819	0,852
VI	1,095	0,949	1,171	0,993	1,060	0,983	1,025	0,933
VII	0,961	1,010	0,945	1,047	0,979	1,048	1,164	1,023
VIII	1,006	1,111	0,988	1,123	0,991	1,129	0,908	1,178
IX	1,009	1,010	1,019	1,171	1,042	1,185	0,990	1,055
X	1,040		1,049		1,045		1,021	
XI	0,991		0,978		1,002		1,022	
XII	0,977		0,991		0,978		0,972	

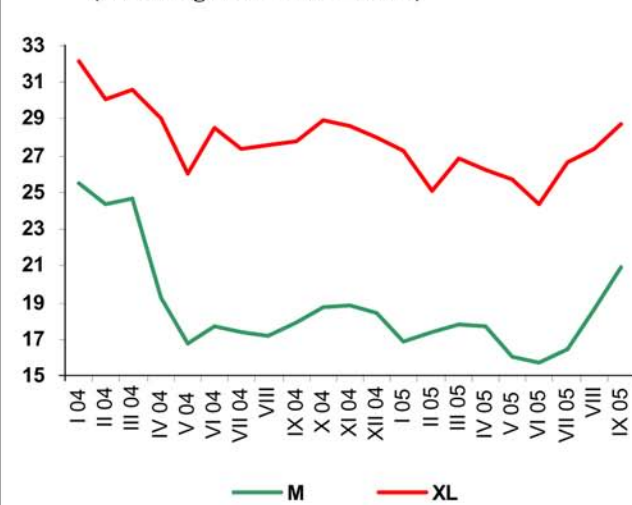
Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Relacja cen sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), cena polska =1,00

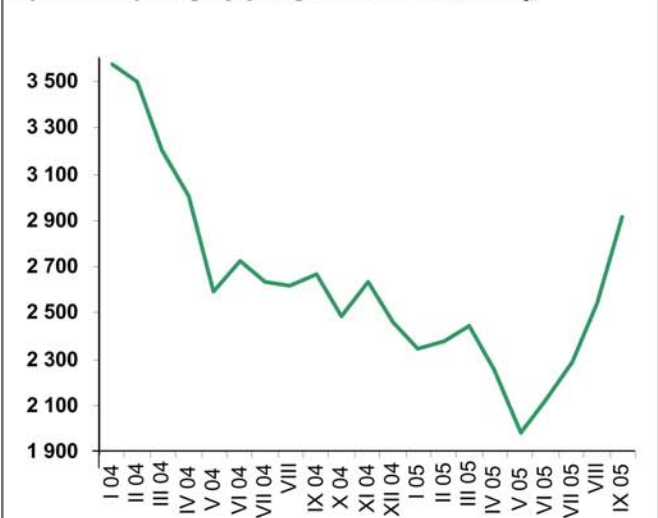
Miesiące	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE-25
2004 V	1,39	1,02	0,94	1,05	-
VI	1,21	0,96	0,95	0,93	-
IX	1,10	0,90	0,95	0,84	-
2005 II	1,02	0,98	0,93	0,78	1,06
III	0,99	1,02	1,00	0,76	1,09
IV	0,98	0,78	0,73	0,77	0,96
V	1,01	0,84	0,75	0,75	1,04
VI	1,00	0,91	0,92	0,79	1,08
VII	0,98	0,96	1,00	0,98	1,11

Źródło: Dane MRiRW.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL – zł/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tonę)

Rynek baraniny

Danuta Zawadzka

W Unii Europejskiej, od początku II kwartału 2005 r. rozwija się spadkowa faza produkcji baraniny. W I półroczu uboje owiec w 25 krajach wyniosły 31,1 mln sztuk i były o około 2% mniejsze aniżeli rok wcześniej. W II półroczu 2005 r. ukształtują się one prawdopodobnie na poziomie około 32 mln sztuk i będą o około 3% niższe aniżeli przed rokiem. Następstwem tego jest wzrostowa tendencja cen jagniąt. We wrześniu br. przeciętna ich cena w UE-25 wynosiła 710 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o prawie 20% wyższa aniżeli we wrześniu 2004 r. Powoli zaczynają też rosnać ceny owiec ciężkich. We wrześniu przeciętna ich cena w 25 krajach wynosiła 378 EUR/100 kg wagi poubojowej i była wyższa o 3% niż przed rokiem o tej porze. Nadal jednak trwa spadkowa tendencja cen owiec w Wielkiej Brytanii powodowana wzrostem ubojów o charakterze redukcji stada podstawowego. W I półroczu 2005 r. brytyjskie uboje owiec ukształtowały się na poziomie około 5 777 tys. sztuk, czyli o 4% wyższym od ubiegłorocznego. W III kwartale wyniosą one prawdopodobnie około 3 640 tys. i będą o 3% wyższe aniżeli III kwartale 2004 r.

W Polsce ceny skupu owiec pozostają pod wpływem cen unijnych. Ich poziom zależy jednak od udziału jagniąt i owiec ciężkich w skupie. Duży udział jagniąt powoduje, że zarówno absolutny jak i względny, tj. w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku, poziom tej ceny jest wysoki. W sierpniu przeciętna cena owiec wyniosła 6,17 zł/kg wagi żywej i była o 7% wyższa aniżeli w sierpniu 2004 r.

Ocenia się, że do końca br. produkcja baraniny w Unii Europejskiej będzie malała, a ceny, zwłaszcza jagniąt będą rosły. Rosnąć więc też powinny, choć w znacznie mniejszym stopniu, przeciętne ceny skupu owiec w Polsce.

W I kwartale unijny import mięsa baraniego i jagnięcego ograniczały wyższe aniżeli rok wcześniej ceny jagniąt w Nowej Zelandii. Wyższe niż przed rokiem były też ceny elementów jagnięcych importowanych do Unii Europejskiej. W II i III kwartale mieliśmy do czynienia z odmienną sytuacją. Ceny jagniąt tak na rynku nowozelandzkim jak i w imporcie do Unii Europejskiej były nieco niższe niż przed rokiem. Skutkowało to wzrostem unijnego importu, który w II kwartale, a prawdopodobnie również w III kwartale był nieco wyższy niż przed rokiem.

Ceny owiec i jagniąt w Australii, od początku roku, kształtują się poniżej poziomów ubiegłorocznych. Pomimo to, w I półroczu unijny import baraniny i jagnięciny, wynoszący 9,8 tys. ton był mniejszy o około 20% aniżeli rok wcześniej. Powodem tego był niekorzystny kurs dolara australijskiego w stosunku do euro. Jednakże pogłębienie się spadku cen jagniąt australijskich w lipcu i sierpniu wpłynęło na ożywienie tego importu. W III kwartale wyniesie on ok. 3 tys. ton i będzie wyższy aniżeli w III kwartale 2004 r. o ponad 30%.

W I półroczu 2005 r. polski import baraniny i jagnięciny wyniósł około 33 tony, w tym z Australii i Nowej Zelandii około 14 ton. W obu wypadkach był on niższy niż w I półroczu 2004 r. odpowiednio o około 40 i 50%. Przewiduje się, że w II półroczu skala spadku tego importu będzie znacznie mniejsza, ale i tak w całym 2005 r. będzie on istotnie niższy aniżeli w 2004 roku.

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2003	2004	2005 P	Zmiana w % 2005/2004
I półrocze	1 393	1 477	1 474	0
II półrocze	1 248	1 146	1 150 S	0
Rok	2 641	2 623	2 624	0

P - prognoza, S - szacunek

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ – PIB.

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Wyszczególnienie	2003		2004		2005 P	
	ogółem	w tym: I półrocze	ogółem	w tym: I półrocze	ogółem	w tym: I półrocze S
Eksport	1 256	853	1 339	731	1 400	897
Import	394	37	140	53	100	33
Saldo	+862	+816	+1199	+555	+1 500	+864

S - szacunek, P - prognoza

Źródło: Dane CIHZ oraz prognoza IERiGŻ – PIB.

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
2004	6,49	7,75	8,36	7,66	5,03	6,37	5,95	5,77	6,29	4,92	6,46	7,97	6,59
2005	7,36	5,85	7,63	6,67	6,53	6,43	5,91	6,17	x	x	x	x	X
miesiąc roku poprzedniego = 100	113,4	75,5	91,3	87,1	129,8	101,0	99,3	106,9	x	x	x	x	X

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ – PIB.

Tab. 4. Ceny zakupu wybranych kategorii wagowych owiec i jagniąt w Polsce

Wyszczególnienie	Jagnięta o wadze 13-16 kg				Owce o wadze 36-40 kg			
	Cena za wagę żywą		Cena za wagę poubojową		Cena za wagę żywą		Cena za wagę poubojową	
	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg
27.02.2005	-	-	-	-	6,5	1,66	13,8	3,53
27.03.2005	9,2	2,23	19,6	4,76	6,4	1,55	13,6	3,33
24.04.2005	8,2	1,94	17,4	4,11	5,9	1,39	12,6	2,98
22.05.2005	-	-	-	-	5,9	1,42	12,6	3,04
19.06.2005	-	-	-	-	5,9	1,44	12,6	3,08
17.07.2005	-	-	-	-	5,8	1,43	12,3	3,04
14.08.2005	-	-	-	-	5,8	1,44	12,3	3,05
11.09.2005	-	-	-	-	6,0	1,52	12,8	3,25

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
2004	18,20	18,30	18,90	19,00	19,70	19,70	21,00	22,80	22,10	22,10	23,70	24,20	20,80
2005	24,12	23,52	24,16	24,16	24,28	23,37	23,46	23,87	x	x	x	x	x
miesiąc roku poprzedniego = 100	132,5	128,5	127,8	127,2	123,2	118,6	111,7	104,7	x	x	x	x	x

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ-PIB

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-25 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
UE-25													
2004	617,3	540,1	522,0	516,2	484,9	461,0	522,8	554,2	593,3	635,6	645,1	613,1	558,8
2005	558,2	498,2	539,8	561,7	512,0	536,5	566,4	603,0	709,7	x	x	x	X
miesiąc roku poprzedniego = 100	90,4	92,2	103,4	108,8	105,6	116,4	108,3	108,8	119,6	x	x	x	X
Włochy													
2004	627,3	529,6	527,2	572,6	550,5	514,6	511,8	570,2	578,8	625,5	634,7	652,1	574,6
2005	564,4	535,3	664,5	559,9	553,2	626,0	619,1	628,2	641,2	x	x	x	X
miesiąc roku poprzedniego = 100	89,9	101,1	126,0	97,8	100,5	121,6	121,0	110,2	110,8	x	x	x	X

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec w UE-25 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
UE-25													
2004	403,9	424,0	430,0	444,5	427,5	403,4	384,9	377,9	366,0	385,4	391,2	330,9	331,3
2005	397,3	385,9	397,9	410,2	423,7	407,9	382,7	378,9	377,0	x	x	x	X
miesiąc roku poprzedniego = 100	98,4	91,0	92,5	92,3	99,1	101,1	99,4	100,3	103,0	x	x	x	X
Wielka Brytania													
2004	371,6	408,6	418,2	440,5	431,8	412,7	377,0	361,5	357,0	343,3	340,2	350,7	384,4
2005	357,1	358,8	365,8	395,8	431,2	403,8	353,4	342,7	332,4	x	x	x	X
miesiąc roku poprzedniego = 100	96,1	87,8	87,5	89,9	99,9	97,8	93,7	94,8	93,0	x	x	x	X

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt i owiec w Nowej Zelandii oraz mięsa jagnięcego w eksporcie do UE, w 2005 roku

Miesiące	Jagnięta o wadze 15 kg		Owce o wadze 21 kg		Ceny w eksporcie do UE				NZD/EUR
	NZD/sztukę	Zmiana ceny w stosunku do analogicznego. miesiąca sprzed roku (%)	NZD/sztukę	Zmiana ceny w stosunku do analogicznego. miesiąca sprzed roku (%)	Udźca jagnięcego		Połędwicy jagnięcej		
					NZD/100 kg cwe	w % ceny sprzed roku	NZD/100 kg cwe	w % ceny sprzed roku	
II	59,73	105,8	40,10	99,0	887	120,4	1 088	102,5	0,549
III	59,65	105,1	39,17	94,6	855	111,5	1 073	99,0	0,554
IV	60,70	107,8	40,19	98,9	844	107,9	1 074	106,8	0,562
V	57,96	95,5	42,07	96,3	836	103,2	1 062	91,4	0,566
VI	63,97	99,9	44,15	93,6	816	98,7	1033	89,5	0,583
VII	65,81	100,1	42,39	91,2	831	99,8	1054	91,3	0,566
VIII	66,77	96,2	43,22	88,5	814	100,0	1049	91,9	0,566
IX	67,45	95,0	42,82	86,1	798	97,6	1042	90,8	0,570

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Agro-Fax i Fencepost, New Zealand.

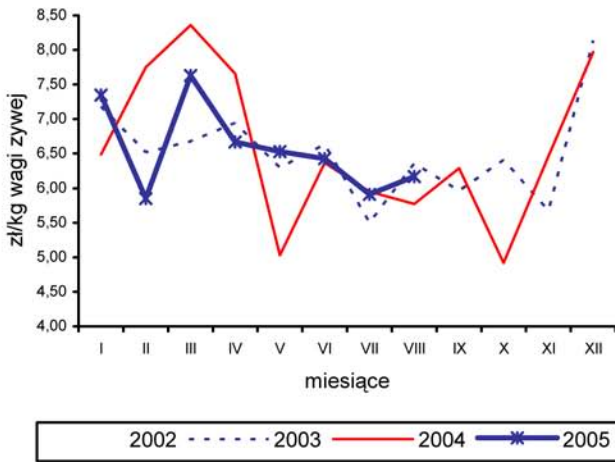
Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

Wyszczególnienie	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2004												
AUD/100 kg cwe	373	366	352	349	370	422	509	475	374	337	351	335
2005												
AUD/100 kg cwe	351	348	343	335	341	390	407	407	384	x	x	X
miesiąc roku poprzedniego = 100	94	95	97	96	92	92	80	86	103	x	x	X

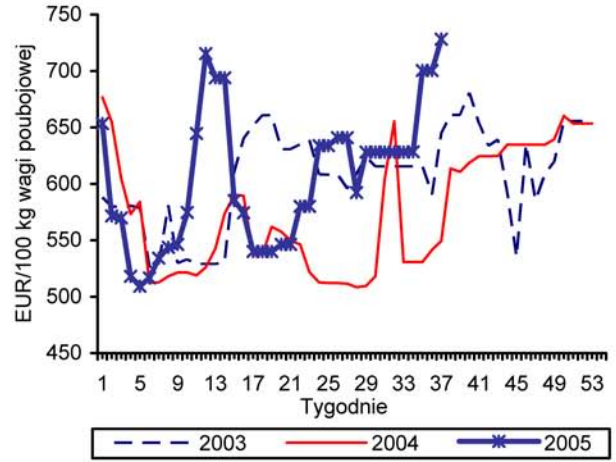
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Ernst&Young Food&Agrobusiness oraz MLA, Australia.

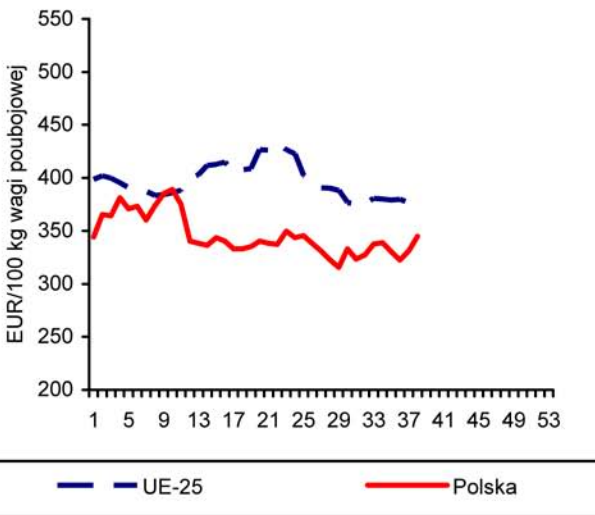
Rys.1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

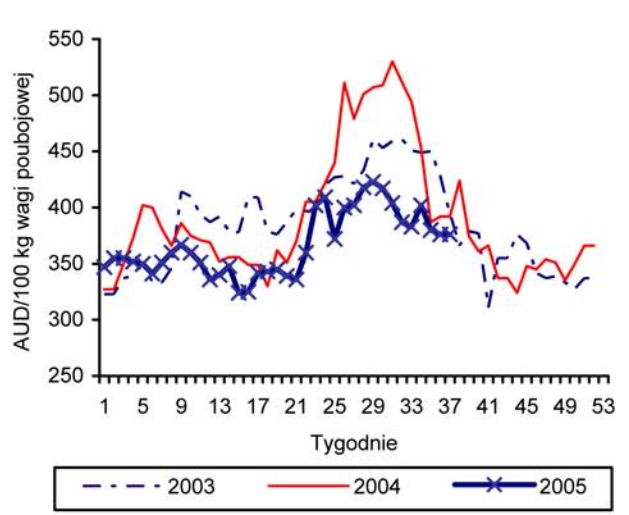
Rys. 4. Ceny jagniąt we Włoszech

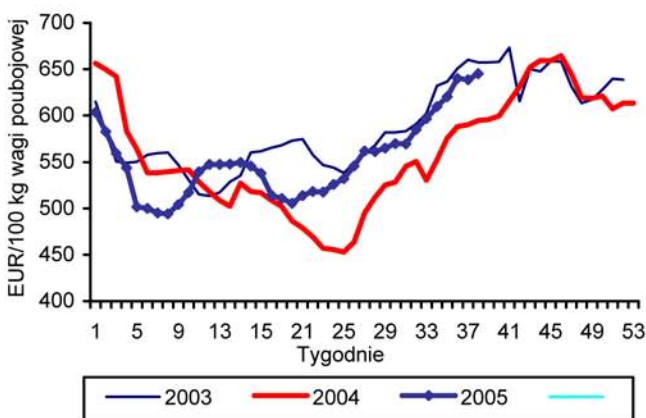
Rys. 2. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-25 i w Polsce

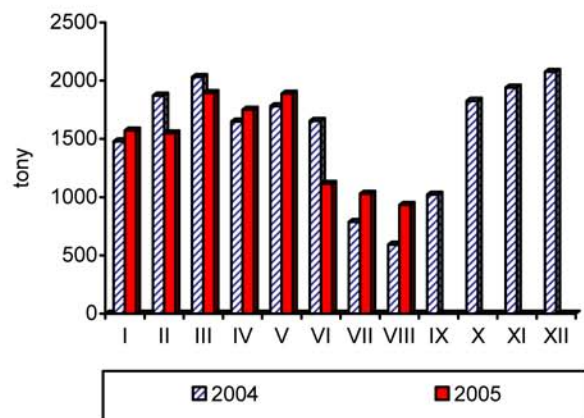
Rys. 5. Ceny jagniąt w Australii

Rys. 3. Ceny jagniąt w UE-25

Rys. 8. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

Rynek ryb

Krzysztof Hryszko

W sierpniu polscy rybacy odłowili zaledwie 3 770 ton ryb oraz 2 350 ryb liczonych w sztukach (łososie, trocie). Jest to odpowiednio o 57% mniej i o 42% więcej niż w sierpniu roku ubiegłego. Bardzo niskie były zwłaszcza połowy szprotów (spadek o 82%) oraz śledzi (spadek o 18,6%). Na stałym poziomie utrzymują się połowy storni, natomiast znacznie więcej niż przed rokiem poławiamy troci i dzikich łososi.

Finalna produkcja przemysłu rybnego (zakłady zatrudniające 50 i więcej osób) wyniosła w lipcu br. 18,8 tys. ton i była o ponad 50% wyższa niż przed rokiem. Zwiększyła się zwłaszcza produkcja asortymentu mrożonego (2,3-krotnie), w tym: całych ryb morskich z 397 do 1 635 ton oraz filetów z ryb morskich z 1 369 do 2 581 ton. Więcej wyprodukowano także przetworów i konserw (o 30%) oraz ryb solonych, suszonych i wędzonych (o 33%). Przetwórstwo ryb stymulowane jest w dużym stopniu przez możliwości zbytu produktów na rynkach unijnych (zwłaszcza niemieckim), gdzie udanie konkurują zarówno pod względem cenowym, jak i jakościowym. Od początku roku produkcja ryb i przetworów rybnych wyniosła 169 tys. ton tj. o 31% więcej niż w ciągu 7 miesięcy ubr.

Według wstępnych danych eksport ryb i przetworów rybnych¹ wzrósł w lipcu 2005 r. o kolejne 8,3% (w stosunku do lipca 2004 r.) i wyniósł 10,5 tys. ton. Wpływy z eksportu zwiększyły się o 30% do 146,4 mln zł. Tradycyjnie największy wzrost dotyczył ryb wędzonych, których wywóz zwiększył się z 0,7 do 1,8 tys. ton. Średnia cena uzyskana ze sprzedaży wędzonych łososi wyniosła 34,8 zł/kg i była zbliżona do poziomu ubiegłorocznego, natomiast wędzone pstrągi nieznacznie potaniały (o 1,3% – 32,6 zł/kg). W okresie styczeń-lipiec 2005 r. eksport ryb i produktów rybnych wyniósł 86,2 tys. ton o wartości 1 019 mln zł i był odpowiednio o 10,3 i 16,9% wyższy niż przed rokiem. Import zwiększył się w lipcu aż o 33,6%. Zdecydowanie więcej niż przed rokiem sprowadziliśmy ryb świeżych i chłodzonych (o 130,2% – głównie łososi, które były tańsze o 30% niż w czerwcu) oraz ryb przetworzonych i konserwowanych (o 50,6% – głównie tuńczyków). Po majowej obniżce cen importowanych filetów ze śledzi, w lipcu ich cena wzrosła do 4,69 zł/kg (Norwegia)

i była o ponad 60% wyższa niż przed rokiem. Podrożała także holenderska mrożona makrela (o 18,6% – 4,34 zł/kg), natomiast tańsze niż w roku ubiegłym były filety z mintaja sprowadzane z Chin (o 7,2% – 6,46 zł/kg) oraz argentyńskie filety z morskczuka (o 5,7% – 6,60 zł/kg). Od początku roku sprowadziliśmy 156,5 tys. ton ryb i przetworów rybnych za kwotę 1 057 mln zł – o 10,5 i 13,6% więcej niż w 7 miesiącach 2004 r.

W lipcu wzrosły cen zbytu ryb i produktów rybnych. Wskaźnik zmian cen produkcji sprzedanej przemysłu rybnego wyniósł 101,2%. Mrożone filety z morskczuka podrożały o 2,5% (8,91 zł/kg), a żywe karpie o 2,8% (8,76 zł/kg). Przełożyło się to także na wzrost cen w obrocie detalicznym. W sierpniu finalni konsumenci płacili za ryby i przetwory rybne średnio o 0,25% więcej niż w lipcu (od początku roku o 1,47%). Największy wzrost cen dotyczył asortymentu szprotowego: ryby w oleju zdrożały o 0,86%, w sosie pomidorowym o 0,82%, a szproty wędzone o 0,45%. Droższe niż w lipcu były także mrożone filety z mintaja (o 0,61% – 13,22 zł/kg), jednak w przekroju rocznym ceny tych ryb są stabilne i wahają się w granicach 13,10-13,25 zł/kg. Największe spadki cen dotyczyły owoców morza: paluszki z krabów staniały o 1,32% (od początku roku o 4,38%), a krewetki o 0,73% (2,08%).

Przeciętne miesięczne spożycie ryb i przetworów rybnych w gospodarstwie domowym w I półroczu 2005 r. wyniosło 0,36 kg/osobę i było takie samo jak w roku ubiegłym. Spadło spożycie przetworów rybnych (z 0,96 do 0,90 kg/osobę), przy wzroście spożycia ryb świeżych i mrożonych (z 1,20 do 1,26 kg/osobę). Miesięczne wydatki na tę grupę towarów żywnościowych w I kroczu 2005 r. wyniosły 4,88 zł/osobę.

Od połowy września, po 4,5-miesięcznej przerwie, polscy rybacy mogą znowu poławiać dorsze. Ceny uzyskiwane ze sprzedaży tych ryb są o ok. 10% wyższe od ubiegłorocznych, ale nieco niższe od cen uzyskiwanych przed okresem ochronnym i wynoszą od 5,20 do 5,80 zł/kg. Za śledzie w asortymencie D. zakłady przetwórcze oferują w granicach 1,35-2,00 zł/kg, a za flądry 1,70-1,80 zł/kg.

¹ bez eksportu z burt statków

Tab. 1. Polowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki		
	Szprot	Śledź	Dorsz	Płaskie	Pozostałe	Razem	Troć wędrowna	Łosoś atlantycki	Pstrąg tęczowy
2003 I-XII	84 098	30 703	16 029	7343	4 513	142 686	-	-	-
2004 I-XII	96 658	28 410	15 120	8 798	4 819	153 804	158 459	14 941	1 425
2004 VIII	440	2 867	1 183	797	591	5 878	1 628	30	0
IX	643	2 835	1 064	850	553	5 944	2 542	102	0
X	2 218	4 373	1 044	724	538	8 896	15 396	1 557	140
XI	2 726	2 721	1 265	741	251	7 704	17 365	2 097	167
XII	4 113	1 912	1 788	584	212	8 610	15 177	6 241	140
2005 I	7 911	606	743	1 512	114	10 886	11 389	884	70
II	9 641	720	912	1 956	126	13 355	11 104	732	43
III	13 777	753	1 097	1 391	112	17 130	13 147	1 083	82
IV	18 752	3 752	1 584	490	600	25 178	44 545	4 731	462
V	10 625	2 536	335	842	693	15 031	32 804	3 455	512
VI	1 817	2 766	118	925	317	5 943	578	21	0
VII	603	1 603	65	804	265	3 340	1 413	61	10
VIII	78	2 334	100	771	487	3 770	2 274	74	2
Wskaźnik zmian (%)									
<u>VIII 2005</u> <u>VIII 2004</u>	-82,3%	-18,6%	-91,5%	-3,3%	-17,6%	-57,3%	39,7%	146,7%	x

Źródło: Dane MIR i MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety oraz mięso z ryb świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				Razem	w tym			
					Śledzie	Sardynki, sardele i szproty	Makrele	
2004 I-XII	16 127	56 648	37 021	119 622	67 377	17 629	7 841	229 418
2004 VII	195	1 958	1 860	8 396	4 906	1 048	573	12 409
VIII	336	3 067	2 043	8 581	4 929	1 214	601	14 027
IX	428	4 644	2 839	9 904	5 575	1 496	735	17 815
X	429	4 192	3 905	11 001	6 067	1 817	703	19 527
XI	584	4 972	4 226	11 899	7 219	1 567	670	21 681
XII	741	8 863	4 555	12 837	8 077	1 486	686	26 996
2005 I	724	4 324	3 520	13 067	5 290	1 144	721	21 635
II	2 518	6 321	3 627	15 298	7 813	1 505	793	27 764
III	2 838	7 585	4 559	16 102	7 416	1 585	757	31 084
IV	4 250	6 527	3 233	14 111	5 254	1 151	573	28 121
V	2 043	4 981	2 760	11 768	4 856	684	497	21 552
VI	825	4 187	2 830	12 219	4 813	704	507	20 061
VII	847	4 547	2 484	10 961	4 893	690	423	18 839
Wskaźnik zmian (%)								
<u>VII 2005</u> <u>VII 2004</u>	334,4%	132,2%	33,5%	30,6%	-0,3%	-34,2%	-26,2%	51,8%

^a Dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej.

Źródło: Obliczenia IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	Razem	Przetwory i konserwy	Filety i mięso	Ryby solone, suszone i wędzone	Ryby mrożone	Razem	Filety i mięso	Ryby mrożone	Przetwory i konserwy	Ryby świeże lub chłodzone
2003 I-XII	109,80	42,04	26,22	7,14	10,44	248,17	116,28	64,37	24,13	21,06
2004 I-XII	126,89	47,38	30,64	11,72	10,01	286,73	130,15	71,90	31,15	25,85
2004 VII	9,71	4,36	2,25	0,70	0,66	15,03	6,49	3,67	1,80	1,29
VIII	8,89	3,46	2,21	0,81	0,32	16,43	7,88	3,25	1,19	1,60
IX	9,90	4,02	2,52	0,69	0,34	25,07	13,05	5,21	2,21	2,10
X	8,31	3,04	2,33	1,03	0,40	29,84	13,83	8,40	3,17	2,28
XI	10,94	5,23	2,21	1,61	0,69	39,93	19,99	8,31	3,22	2,93
XII	10,69	3,86	2,29	2,45	0,87	33,86	16,57	6,48	3,44	4,20
2005 I	9,02	4,06	2,52	1,02	0,50	24,59	10,18	7,64	2,41	1,94
II	12,64	4,90	2,78	1,58	1,03	27,10	11,53	7,37	2,44	3,16
III	15,81	4,57	3,44	1,93	2,01	24,51	10,45	5,89	2,42	2,99
IV	15,54	3,83	3,34	1,60	1,64	18,28	6,22	4,51	2,16	2,21
V	11,95	3,91	2,99	1,32	0,87	21,15	6,84	7,18	1,79	2,00
VI	10,74	3,80	2,75	1,51	1,20	20,80	8,95	4,80	1,59	2,39
VII	10,52	3,95	2,29	1,87	0,91	20,08	6,94	4,53	2,71	2,97
Wskaźnik zmian (%)										
<u>VII 2005</u> <u>VII 2004</u>	8,3%	-9,4%	1,8%	167,1%	37,9%	33,6%	6,9%	23,4%	50,6%	130,2%

^a bez eksportu z burt statków

Źródło: Obliczenia IERiGŻ – PIB na podstawie wstępnych danych MRiRW i MF.

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia		Mrożona makrela			Filety z mintaja		Filety z morszczuka	Łosoś świeży	Konserwy z tuńczyka
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	Chiny	USA	Argentyna	Norwegia	Tajlandia
2004 VII	2,88	3,84	3,66	3,62	2,81	6,96	7,30	7,00	11,54	6,77
VIII	2,80	3,60	3,64	3,70	3,55	6,52	6,80	6,88	12,86	7,51
IX	3,01	3,78	3,61	3,71	3,76	6,70	7,14	6,76	12,17	6,32
X	3,85	3,83	3,78	3,90	3,47	6,96	7,01	6,63	11,76	7,26
XI	4,57	4,47	3,58	4,01	3,67	6,30	6,46	6,41	11,10	5,63
XII	4,18	4,80	3,25	3,91	3,89	5,86	5,74	6,18	12,47	5,20
2005 I	4,86	4,60	3,66	3,90	3,90	5,99	6,58	6,06	12,34	4,96
II	4,64	4,83	4,13	3,99	3,68	5,92	6,83	6,04	14,42	5,56
III	5,02	4,90	4,22	3,63	3,30	6,12	5,49	5,95	12,70	5,02
IV	5,14	-	4,27	3,91	3,78	6,40	6,46	6,32	13,19	6,16
V	4,08	5,34	4,26	3,78	3,71	6,14	6,57	6,42	13,89	6,29
VI	4,60	5,37	4,16	3,63	3,36	6,75	8,18	6,77	14,49	5,49
VII	4,69	5,37	4,34	3,55	-	6,46	10,31	6,60	10,01	7,36
Wskaźnik zmian (%)										
<u>VII 2005</u> <u>VII 2004</u>	62,8%	39,8%	18,6%	-1,9%	x	-7,2%	41,2%	-5,7%	-13,3%	8,7%

Źródło: Obliczenia IERiGŻ – PIB na podstawie wstępnych danych MRiRW i MF.

Tab. 5. Ceny ryb eksportie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi	Filety z dorsza		Łosoś wędzony	Pstrąg wędzony	Krewetki przetworzone		Filety z flądry
	Niemcy	W.Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Holandia	Dania
2004 VII	8,31	19,19	18,54	34,72	33,01	49,17	58,43	12,12
VIII	8,50	17,81	19,10	34,11	32,93	41,28	59,11	12,21
IX	8,30	18,27	19,35	51,64	31,69	42,23	56,70	11,31
X	.	18,68	18,79	35,30	31,49	39,33	45,46	11,96
XI	7,58	18,72	19,43	38,78	30,66	41,23	52,51	11,66
XII	7,90	17,83	17,79	46,11	30,65	41,52	49,70	11,69
2005 I	7,44	18,27	18,06	35,22	31,29	38,48	47,51	11,34
II	7,08	18,09	17,13	32,41	30,71	41,29	45,66	10,83
III	7,26	18,32	15,42	32,81	31,26	42,98	50,59	10,81
IV	8,04	18,65	15,17	34,07	32,23	58,63	49,58	11,23
V	8,01	19,54	17,98	34,87	31,52	52,83	49,98	11,07
VI	7,94	19,63	14,68	34,39	30,42	50,97	50,42	10,71
VII	8,00	18,75	17,75	34,84	32,58	49,35	48,66	10,53
Wskaźnik zmian (%)								
VII 2005 VII 2004	-3,7%	-2,3%	-4,3%	0,3%	-1,3%	0,4%	-16,7%	-13,1%

Źródło: Obliczenia IERiGŻ – PIB na podstawie wstępnych danych MRiRW i MF.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odglowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi	
2003 I-XII	8,61	-	8,66	59%	9,17	67%	8,08	60%	6,06	77%	7,81	80%
2004 I-XII	8,85	-	8,18	55%	8,65	66%	7,77	60%	5,96	76%	7,29	76%
2004 VIII	9,16	-	8,33	56%	8,58	65%	7,92	60%	6,23	79%	7,47	79%
IX	9,10	-	8,27	56%	8,64	66%	7,97	61%	5,84	74%	7,41	78%
X	8,95	-	7,86	53%	8,79	67%	8,07	61%	5,48	69%	7,25	76%
XI	8,80	-	7,73	52%	8,73	66%	8,00	61%	5,49	69%	7,16	75%
XII	8,57	-	7,80	52%	8,96	68%	7,91	60%	5,58	69%	7,31	73%
2005 I	8,57	-	7,84	52%	8,76	67%	7,90	60%	5,69	69%	7,33	71%
II	8,59	-	8,14	54%	8,76	67%	7,84	59%	5,67	69%	7,37	71%
III	8,59	-	8,11	54%	8,78	67%	7,86	60%	5,70	69%	7,37	71%
IV	8,37	-	8,07	54%	8,71	67%	7,76	59%	5,83	70%	7,19	69%
V	8,20	-	7,97	53%	8,69	67%	7,80	59%	5,89	70%	7,31	69%
VI	8,39	-	7,97	53%	8,69	67%	7,78	59%	5,93	70%	7,35	70%
VII	8,52	-	7,82	52%	8,69	67%	7,79	59%	5,89	70%	7,34	69%
VIII	8,76	-	7,71	51%	8,91	68%	7,85	59%	5,92	70%	7,40	70%
Wskaźnik zmian (%)												
VIII 2005 VIII 2004	-4,4%	x	-7,4%	x	3,8%	x	-0,9%	x	-5,0%	x	-0,9%	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny skupy ryb bałtyckich w portach (zł/kg)

Miesiące	Śledź D			Szprot			Dorsz		
	Kołobrzeg	Kołobrzeg	Władysławowo	Kołobrzeg	Kołobrzeg	Władysławowo	Kołobrzeg	Kołobrzeg	Władysławowo
2003 I-XII	1,22	1,44	1,46	0,57	0,62	0,55	5,48	5,46	5,28
2004 I-XII	1,31	1,36	1,56	0,63	0,62	0,47	5,61	5,55	5,45
2004 VIII	1,10	-	-	0,50	-	0,40	-	-	-
IX	1,20	1,20	-	0,65	-	0,45	5,00	-	4,65
X	1,50	-	1,40	0,75	-	0,45	6,20	-	5,20
XI	1,50	1,40	1,50	0,70	0,65	-	5,70	5,90	5,70
XII	-	-	1,70	-	-	0,50	-	-	6,00
2005 I	1,30	-	1,70	0,60	-	0,50	6,20	-	6,00
II	-	-	1,60	-	-	0,60	-	-	5,70
III	1,40	1,35	1,60	0,65	0,63	0,60	5,80	5,60	5,70
IV	1,40	1,35	1,60	0,65	0,63	0,60	5,70	5,60	5,80
V	1,30	1,20	2,00	0,60	-	0,45	-	-	-
VI	1,20	1,30	-	-	-	0,40	-	-	-
VII	1,30	1,20	1,50	-	-	0,45	-	-	-
VIII	1,30	1,20	1,50	-	-	0,45	-	-	-
IX	1,35	1,45	2,00	-	-	0,40	5,50	5,75	5,20
Wskaźnik zmian (%)									
<u>IX 2005</u> <u>IX 2004</u>	12,5%	20,8%	x	x	x	-11,1%	10,0%	x	11,8%

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych Rynku Ryb – dodatku do Magazynu Przemysłu Rybnego.

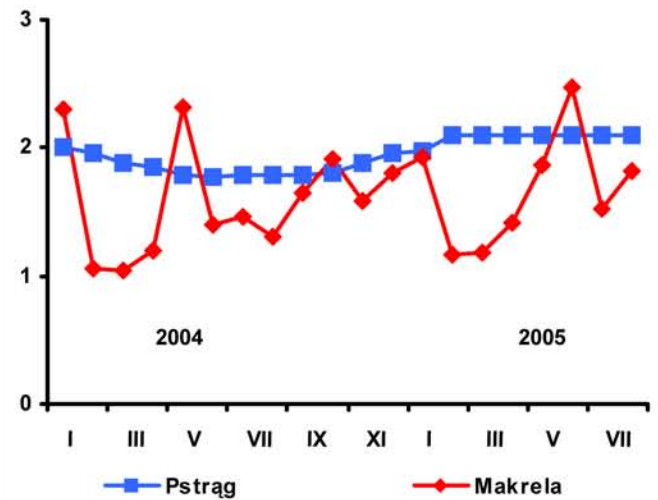
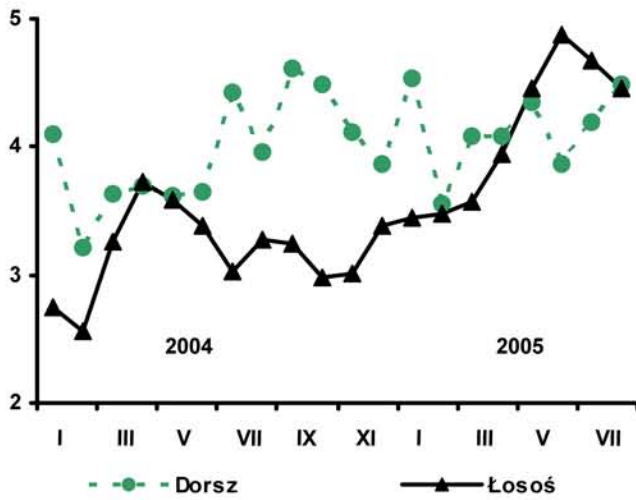
Tab. 8. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

Miesiące	Filety		Ryby wędzone			Konserwy			Płaty śledziowe	Dorsz patroszony	Karp świeży
	morszczuk	mintaj	losoś	szprot	makrela	śledź w sosie pom.	szprot w sosie pom.	tuńczyk w sosie wł.			
2003I-XII	13,65	13,56	56,30	6,12	10,77	11,90	11,01	19,66	9,73	10,22	10,95
2004I-XII	13,05	13,04	56,20	6,34	11,12	12,15	11,16	18,86	9,56	10,84	11,64
2004VIII	13,10	13,10	56,50	6,37	11,05	12,29	11,30	18,65	9,50	10,86	11,82
IX	13,14	13,17	56,60	6,38	11,12	12,29	11,35	18,88	9,48	10,91	11,89
X	13,16	13,22	56,70	6,44	11,54	12,35	11,40	19,06	9,49	10,95	11,86
XI	13,20	13,19	56,70	6,50	11,74	12,42	11,45	19,24	9,61	11,05	11,85
XII	13,16	13,23	56,80	6,59	11,89	12,48	11,40	19,35	10,05	11,15	11,57
2005I	13,14	13,24	56,60	6,62	11,96	12,48	11,45	19,41	10,26	11,21	11,48
II	13,12	13,18	56,80	6,66	12,03	12,52	11,55	19,59	10,37	11,32	11,48
III	13,05	13,20	56,60	6,69	12,02	12,64	11,70	19,59	10,41	11,32	11,48
IV	13,05	13,18	56,50	6,68	12,13	12,84	11,95	19,76	10,44	11,38	11,58
V	12,99	13,16	56,60	6,69	12,16	12,93	12,05	19,82	10,53	11,37	-
VI	12,99	13,18	57,00	6,70	12,17	13,00	12,10	19,88	10,54	11,48	-
VII	12,99	13,14	57,10	6,70	12,22	13,06	12,15	19,94	10,57	11,53	-
VIII	13,03	13,22	57,10	6,73	12,20	13,13	12,25	19,94	10,60	11,53	-
Wskaźnik zmian (%)											
<u>VIII 2005</u> <u>VIII 2004</u>	-0,5%	0,9%	1,1%	5,7%	10,4%	6,8%	8,4%	6,9%	11,6%	6,2%	x

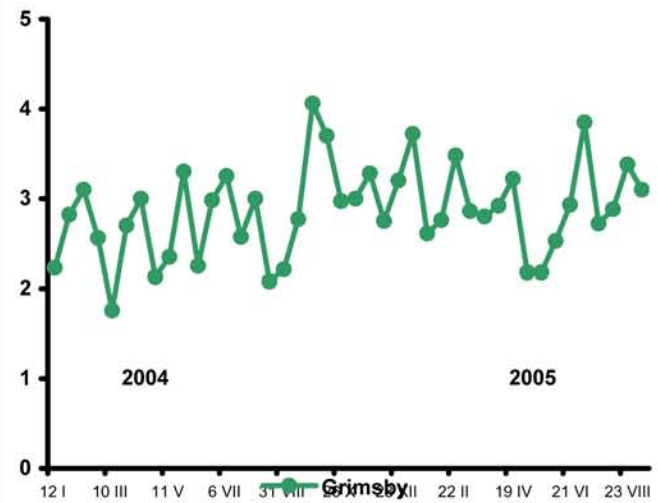
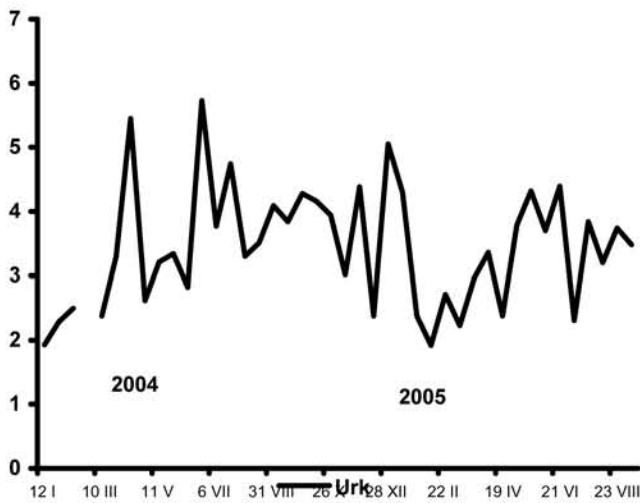
Źródło: Dane GUS.

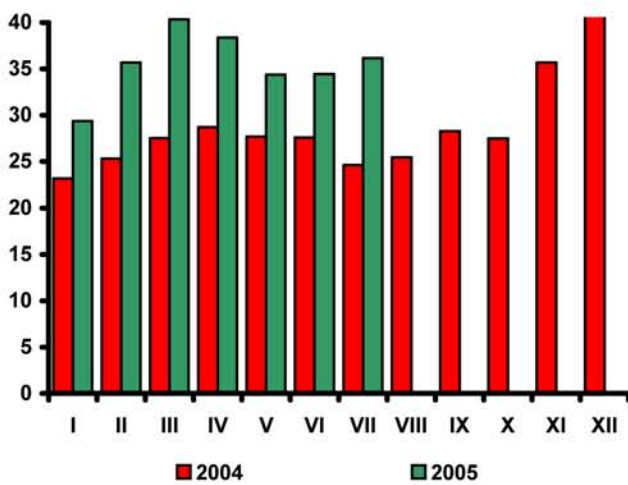
Rys. 1. Ceny świeżych ryb na aukcji w Hiszpanii (EUR/kg)

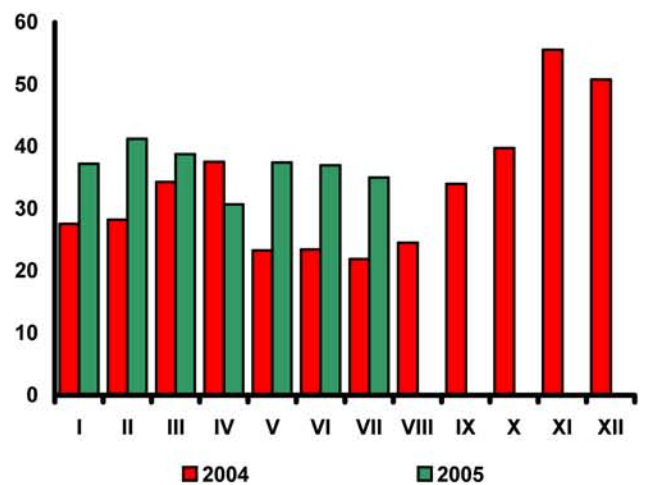
Rys. 2. Ceny dorszy w portach w Holandii i Wielkiej Brytanii (EUR/kg)

Rys. 3. Eksport ryb i produktów rybnych (mln EUR)

Rys. 4. Import ryb i produktów rybnych (mln EUR)

Źródło: Rys. 1 – www.mercabarna.es, Rys. 2 – Worldfish Report, Rys. 3 i 4 – dane CIHZ, MRiRW oraz MF.

Rynek żywnościowy

Krystyna Świetlik

W sierpniu br. nastąpił dalszy, notowany od czerwca, sezonowy spadek cen żywności. W porównaniu z lipcem br. łączne ceny detaliczne artykułów żywnościowych i napojów bezalkoholowych zmalały o 0,6% (wobec 1,7% w lipcu i 1,2% w czerwcu). Zadecydowała o tym znacząca obniżka cen warzyw (o 19,4%), w tym zwłaszcza korzeniowych, takich jak marchew (o 28,8%) i buraki (o 23,1%), oraz pomidorów (o 22,6%), ogórków (o 8,2%) i ziemniaków (o 9,6%). Zmiany pozostałych grup żywności były różnokierunkowe. Niższe niż przed miesiącem były ceny cukru (o 0,8%) i mąki (o 0,7%). Nieznacznie potaniało pieczywo i produkty zbożowe (o 0,1%), w tym ryż (o 0,3%), a pieczywo (o 0,2%). Mniej niż w lipcu br. konsumenci płacili za oleje roślinne (o 0,4%), tłuszcze zwierzęce (o 0,2%) oraz artykuły mleczarskie (o 0,1%). W grupie tłuszczów zwierzęcych zmniejszyły się głównie ceny tłuszczów tkankowych (o 0,6%), przy nieznacznej redukcji cen masła (o 0,1%). Droższe były natomiast owoce (o 3,1%) oraz artykuły mięsne (o 0,8%). Istotnie podniosły się ceny mięsa wieprzowego (o 1,4%) i drobiowego (o 1,2%), przy niewielkim wzroście cen mięsa wołowego (o 0,3%) i wędlin (o 0,5%). Ryby podrożały o 0,3%. Ceny wyrobów cukierniczych i napojów bezalkoholowych wzrosły po 0,2%

W okresie grudzień 2004 r. – sierpień 2005 r. ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych obniżyły się o 2,5%, podczas gdy w analogicznym okresie przed rokiem odnotowano wysoki, bo sięgający 4,7% ich wzrost. Spadek cen żywności był efektem ustąpienia impulsów cenowych obserwowanych w okresie poprzedzającym akcesję i w pierwszych miesiącach członkostwa Polski w Unii Europejskiej oraz zmian uwarunkowań wewnętrznych związanych z produkcją rolniczą. Miał on istotny wpływ na spowolnienie dynamiki cen towarów i usług konsumpcyjnych (inflacji). Dotyczył głównie tych grup żywności, w których w ubiegłym roku odnotowano największe podwyżki, tj. artykułów mięsnych, cukru, produktów zbożowych oraz tłuszczów jadalnych. W sierpniu br., w stosunku do grudnia 2004 r., ceny mięsa i przetworów zmalały średnio o 2,0%, w tym mięsa wieprzowego o 6,3%, wędlin o 2,3% i podrobów świeżych o 5%. Ceny cukru obniżyły się o 11,4%, a tłuszczów jadalnych o 3,2%, w tym masła o 3,5% i tłuszczów tkankowych o 13,7%. Spadły również ceny pieczywa i produktów zbożowych (o 0,6%), w tym ryżu o 7,1%, mąki o 6,0%, a pieczywa o 1,3%. Zmalały ceny warzyw (o 18,2%) i jaj (o 6,9%). Podniosły się natomiast ceny mięsa wołowego

(o 3,1%) i drobiowego (o 3,2%), owoców (o 4,7%), ryb (o 1,5%), wyrobów cukierniczych (o 1,3%) i czekolady (o 3,2%) oraz napojów bezalkoholowych (o 0,5%).

Bezwzględny spadek cen wielu podstawowych towarów żywnościowych w pierwszych ośmiu miesiącach br. nie zrekomensował wydatnego ich wzrostu w 2004 r. W rezultacie w okresie styczeń-sierpień 2005 r. nominalne ceny żywności i napojów bezalkoholowych ukształtowały się na poziomie średnio o 3,2% wyższym niż w analogicznym okresie przed rokiem (realne wzrosły o 0,7%). Istotnie, bo o 6,0% zwiększyły się w porównywanym okresie ceny mięsa i przetworów, w tym mięsa wołowego o 23,8%, wieprzowego o 5,2% i drobiowego o 2,4%. Ceny cukru i wyrobów cukierniczych podniosły się o 5,7%, w tym cukru o 7,9%. Wzrost cen tłuszczów wyniósł 5,0%, w tym tkankowych 21,7%, a masła o 6,8%. Artykuły mleczarskie podrożały średnio o 4,5%, o czym zadecydował głównie wzrost cen śmietany o 6,3% i serów dojrzewających o 6,0%. Średni poziom cen ryb i przetworów rybnych wzrósł o 3,1%, a pieczywa i przetworów zbożowych o 2,0%, w tym ryżu o 13,3%.

W okresie ośmiu miesięcy br., w porównaniu z analogicznym okresem 2004 r., odnotowano nieznaczny wzrost płac realnych (o 0,2%, wobec wzrostu o 1,9% przed rokiem). Siła nabywczą emerytur i rent brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych utrzymała się na poziomie zbliżonym do notowanego w okresie styczeń – sierpień 2004 r. (wobec wzrostu o 1,2% odpowiednio przed rokiem). Realna wartość przeciętnych miesięcznych emerytur i rent brutto rolników indywidualnych zmniejszyła się o 1,1% (wobec spadku o 0,4% w okresie styczeń – sierpień 2004 r.). Żywność podrożała względem dochodów. Nastąpił spadek siły nabywczej płac i świadczeń społecznych w odniesieniu do wielu podstawowych artykułów żywnościowych, zwłaszcza cukru, tłuszczów wieprzowych, wyrobów mleczarskich, mięsa wołowego, wędlin, ryb, makaronów i ryżu. Wyniki badań budżetów rodzinnych za I półrocze br. potwierdzają spadek spożycia tych produktów. W IV kwartale br. możliwe jest zahamowanie tych tendencji z uwagi na spodziewany niższy niż przed rokiem wzrost cen żywności i poprawę sytuacji dochodowej ludności.

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w sierpniu 2005 r.

Wyszczególnienie	VIII 2005			I-VIII 2005
	VII 2005=100	XII 2004=100	VIII 2004=100	I-VIII 2004=100
OGÓŁEM	99,9	100,3	101,6	102,5
Żywność i napoje bezalkoholowe	99,4	97,5	100,5	103,2
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,2	102,5	102,8	102,6
Odzież i obuwie	98,8	94,0	94,2	94,9
Mieszkanie	100,1	101,8	102,7	103,6
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,1	102,2	103,1	104,0
w tym nośniki energii	100,2	102,4	103,9	103,6
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,0	100,2	100,6	101,7
Zdrowie	100,1	102,3	102,5	102,5
Transport	101,2	104,7	106,3	105,0
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	102,3	111,3	114,7	110,5
Łączność	100,0	100,0	100,0	99,9
Rekreacja i kultura	100,0	101,3	100,4	100,8
Edukacja	100,0	100,3	103,7	103,8
Restauracje i hotele	100,1	101,4	103,0	104,1
Inne towary i usługi	100,0	100,2	100,5	100,9

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w sierpniu 2005 r.

Wyszczególnienie	VIII 2005			I-VIII 2005
	VII 2005=100	XII 2004=100	VIII 2004=100	I-VIII 2004=100
Żywność i napoje bezalkoholowe	99,4	97,5	100,5	103,2
Żywność	99,3	97,3	100,4	103,3
Pieczywo i produkty zbożowe	99,9	99,4	99,6	102,0
Pieczywo	99,8	99,2	99,4	100,9
Makarony	100,0	100,0	100,7	102,4
Ryż	99,7	92,9	92,1	113,3
Mięso i przetwory	100,8	98,0	98,7	106,0
Mięso wieprzowe	101,4	93,7	93,9	105,2
Mięso wołowe	100,3	103,1	104,1	123,8
Drób	101,2	103,2	102,8	102,4
Przetwory mięsne i wędliny	100,5	97,7	98,8	106,0
Ryby	100,3	101,5	102,9	103,1
Mleko, sery i jaja	99,9	99,1	101,0	101,7
Artykuły mleczarskie	99,9	100,1	102,5	104,5
Mleko	100,1	101,8	104,0	104,8
Sery twarogowe	100,0	100,3	102,0	103,7
Sery dojrzewające i topione	99,6	98,1	101,6	105,7
Jaja	100,3	93,1	92,2	87,0
Oleje i pozostałe tłuszcze	99,8	96,8	99,2	105,0
Masło	99,9	96,5	97,9	106,8
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	99,4	86,3	104,6	121,7
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	99,9	100,3	100,1	100,9
Oleje roślinne	99,6	98,4	97,7	99,7
Owoce	103,1	104,7	105,9	98,1
Jabłka	100,0	130,7	86,2	96,5
Owoce cytrusowe	99,0	109,5	95,7	91,2
Banany	95,9	104,4	135,1	138,7
Warzywa	88,1	81,8	111,0	100,9
Ziemniaki	90,4	144,0	129,8	102,9
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby	99,8	96,2	95,4	105,7
Cukier	99,2	88,6	85,4	107,9
Napoje bezalkoholowe	100,2	100,5	100,8	101,4

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2004	100,5	100,3	100,8	102,1	100,6	102,7	99,2	98,4	100,4	101,1	100,8	100,6
	2005	99,8	99,7	100,2	100,5	100,9	98,8	98,3	99,4				
Pieczywo i produkty zbożowe	2004	100,8	101,0	100,8	100,7	100,6	100,6	100,6	100,3	100,3	100,1	100,0	99,8
	2005	100,1	100,1	99,8	99,9	99,8	99,9	99,9	99,9				
Mięso	2004	100,0	99,9	101,0	102,0	101,5	105,8	105,2	98,5	100,0	100,8	100,1	99,9
	2005	98,8	98,7	99,7	99,9	100,3	99,8	99,8	100,8				
Ryby	2004	100,1	99,9	99,9	100,1	100,2	100,4	100,3	100,3	100,2	100,4	100,4	100,4
	2005	100,2	100,2	100,0	100,3	100,2	100,1	100,1	100,3				
Mleko, sery, jaja	2004	100,4	100,4	100,3	100,0	100,2	100,5	100,5	100,6	100,5	100,7	100,5	100,6
	2005	100,5	100,3	99,9	99,7	99,7	99,5	99,6	99,9				
Tłuszcze	2004	100,4	100,4	100,1	99,6	100,7	103,6	102,1	100,6	100,6	100,9	100,7	100,3
	2005	100,6	99,5	99,4	99,5	99,3	99,6	99,8	99,8				
Owoce	2004	99,1	99,2	102,3	104,1	109,6	100,5	88,4	90,0	93,8	109,5	103,2	103,1
	2005	100,5	99,7	102,2	107,0	107,8	81,9	105,0	103,1				
Warzywa	2004	103,4	100,5	101,9	103,6	94,4	107,2	77,1	86,7	107,6	104,7	107,7	107,3
	2005	100,9	101,3	104,3	102,9	106,0	98,9	80,6	88,1				
Cukier i wyroby	2004	99,7	101,9	101,0	115,9	101,4	102,3	101,3	100,7	99,9	99,8	99,9	99,6
	2005	99,5	99,0	98,7	99,7	100,2	99,5	99,9	99,8				
Cukier	2004	98,6	105,2	102,2	148,5	102,4	104,3	102,2	100,9	99,1	99,0	99,4	98,8
	2005	98,4	97,2	96,3	98,9	100,0	98,6	99,5	99,2				
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2004	100,4	100,1	100,3	100,8	101,0	100,9	99,9	99,6	100,3	100,6	100,3	100,1
	2005	100,1	99,9	100,1	100,4	100,3	99,8	99,8	99,9				
III. Średnia płaca ^a	2004	87,4	102,2	102,1	100,0	97,0	102,2	101,0	99,4	101,1	97,8	105,0	109,7
	2005	86,8	101,1	102,9	99,6	98,1	103,7	99,8	99,0				

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2004	102,2	102,7	103,3	104,7	105,2	108,1	109,1	109,3	108,1	107,7	107,7	107,8
	2005	106,7	105,9	105,3	103,7	104,3	100,4	99,2	100,5				
Pieczywo i produkty zbożowe	2004	102,6	103,8	104,7	105,5	106,0	105,3	105,6	105,7	106,1	106,1	106,2	105,8
	2005	105,0	104,0	103,0	102,2	101,4	100,7	100,0	99,6				
Mięso	2004	99,3	100,6	102,4	105,4	106,5	112,1	116,3	114,2	113,2	114,5	115,1	115,6
	2005	114,0	112,6	111,1	108,9	107,5	101,6	96,5	98,7				
Ryby	2004	98,8	99,0	99,2	99,5	99,7	100,3	100,7	101,1	101,4	101,8	102,3	102,8
	2005	102,9	103,1	103,3	103,5	103,4	103,1	102,9	102,9				
Mleko, sery, jaja	2004	106,5	106,5	106,5	106,0	105,7	106,0	106,6	107,1	106,2	102,3	101,5	101,4
	2005	101,6	101,9	101,9	102,0	102,2	102,0	101,4	101,0				
Tłuszcze	2004	107,4	108,0	108,3	108,0	108,8	112,7	115,1	115,1	113,7	111,5	110,7	110,4
	2005	109,5	108,5	107,7	107,6	106,1	102,2	100,0	99,2				
Owoce	2004	110,1	108,8	109,8	107,7	103,8	108,5	97,3	96,5	95,6	99,4	100,1	100,2
	2005	99,6	100,1	99,8	102,3	103,3	82,2	93,5	105,9				
Warzywa	2004	101,1	99,5	97,1	93,3	94,2	102,9	101,3	108,8	98,1	94,9	95,1	96,7
	2005	94,3	94,3	96,3	96,5	109,5	103,4	106,2	111,0				
Cukier i wyroby	2004	98,6	100,3	101,2	117,4	119,0	121,8	123,2	124,2	124,2	124,3	124,5	124,8
	2005	124,2	120,6	117,9	101,6	100,4	97,6	96,3	95,4				
Cukier	2004	92,4	97,3	99,7	148,6	152,6	159,5	162,7	165,0	164,5	164,5	165,0	167,1
	2005	166,8	154,1	145,1	96,6	94,4	89,3	86,9	85,4				
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2004	101,6	101,6	101,7	102,2	103,4	104,4	104,6	104,6	104,4	104,5	104,5	104,4
	2005	103,7	103,6	103,4	103,0	102,5	101,4	101,3	101,6				
III. Średnia płaca ^a	2004	103,5	106,3	107,0	104,6	104,4	104,5	103,6	105,1	103,7	102,4	102,7	103,2
	2005	102,6	101,4	102,2	101,8	103,0	104,5	103,2	102,8				

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw

Źródło: Dane GUS.

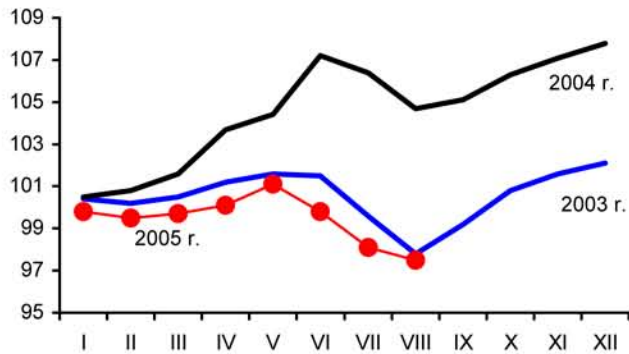
Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

Wyszczególnienie a – 2004 r. b – 2005 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	1,94	1,95	1,99	2,06	2,25	2,55	2,85	3,05	3,15	3,11	3,02	2,59
	b	2,96	2,91	2,88	2,81	2,76	2,73	2,71	2,69				
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	1,35	1,38	1,39	1,39	1,39	1,39	1,39	1,39	1,39	1,39	1,38	1,37
	b	1,37	1,36	1,35	1,35	1,35	1,35	1,34	1,34				
Makaron jajeczny „Malma” – 400 g	a	3,76	3,77	3,81	3,86	3,90	3,96	4,00	4,02	4,05	4,06	4,06	4,05
	b	4,07	4,08	4,07	4,12	4,11	4,11	4,12	4,12				
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	1,53	1,59	1,65	1,71	1,74	1,75	1,75	1,75	1,73	1,70	1,67	1,64
	b	1,62	1,60	1,59	1,57	1,56	1,54	1,50	1,49				
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	11,11	11,11	11,25	11,50	12,28	14,04	15,42	15,50	15,52	15,63	15,77	15,84
	b	15,86	15,86	15,98	16,08	16,18	16,24	16,41	16,50				
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	14,72	14,74	14,88	15,21	16,18	18,42	20,51	20,42	20,49	20,50	20,51	20,46
	b	20,50	20,56	20,64	20,79	20,79	20,80	20,99	21,06				
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	12,28	12,16	12,47	13,25	13,64	14,46	15,52	15,36	15,36	15,34	15,14	14,78
	b	14,42	13,87	13,75	13,65	13,31	13,07	13,16	13,49				
Kurczę patroszone – 1 kg	a	4,98	5,20	5,37	5,53	5,59	6,80	6,72	5,77	5,51	5,57	5,62	5,70
	b	5,45	5,32	5,42	5,58	6,18	6,30	6,19	6,33				
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	18,54	18,47	18,57	18,91	19,11	19,79	20,85	20,73	20,75	20,87	20,75	20,60
	b	20,47	20,21	20,10	20,00	19,84	19,80	19,74	19,88				
Kiełbasa „Zwyczajna” – 1kg	a	8,15	8,11	8,21	8,40	8,47	8,81	9,38	9,37	9,41	9,53	9,51	9,45
	b	9,43	9,25	9,21	9,15	9,02	8,98	8,95	9,03				
Dorsz odgłowiony – 1 kg	a	10,58	10,65	10,67	10,71	10,80	10,87	10,85	10,86	10,91	10,98	11,05	11,15
	b	11,21	11,32	11,32	11,38	11,37	11,48	11,53	11,53				
Mleko 3,0 – 3,5% tł. sterylizowane, w kartonie – 1 l	a	2,36	2,37	2,37	2,37	2,38	2,38	2,38	2,39	2,39	2,40	2,40	2,42
	b	2,45	2,46	2,46	2,47	2,47	2,46	2,46	2,46				
Jogurt naturalny – 150 g	a	1,04	1,03	1,02	1,02	1,02	1,02	1,01	1,00	1,01	1,02	1,02	1,02
	b	1,02	1,01	1,00	1,00	0,99	0,99	0,98	0,97				
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	8,87	8,88	8,92	8,90	8,91	8,97	9,02	9,06	9,11	9,17	9,23	9,28
	b	9,33	9,39	9,41	9,41	9,42	9,41	9,41	9,42				
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	15,57	15,69	15,62	15,51	15,47	15,66	15,89	16,02	16,25	16,58	16,86	17,08
	b	17,15	17,22	17,10	16,83	16,49	16,24	16,04	15,91				
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 500g	a	3,89	3,89	3,90	3,91	3,93	3,98	4,02	4,09	4,14	4,20	4,18	4,25
	b	4,26	4,17	4,19	4,22	4,21	4,23	4,26	4,35				
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,42	0,41	0,40	0,39	0,38	0,36	0,36	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35
	b	0,34	0,34	0,34	0,34	0,33	0,33	0,32	0,32				
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	2,81	2,82	2,81	2,76	2,79	3,07	3,18	3,22	3,24	3,26	3,26	3,26
	b	3,27	3,23	3,19	3,16	3,14	3,14	3,12	3,12				
Margaryna „Palma” w kostkach – 250 g	a	1,24	1,25	1,25	1,25	1,26	1,26	1,27	1,27	1,27	1,27	1,27	1,26
	b	1,26	1,26	1,25	1,25	1,24	1,24	1,24	1,23				
Olej rzepakowy – 1l	a	4,71	4,72	4,74	4,72	4,75	4,79	4,81	4,83	4,84	4,83	4,81	4,75
	b	4,76	4,78	4,76	4,74	4,74	4,74	4,73	4,72				
Ślönina – 1 kg	a	3,10	3,08	3,12	3,21	3,27	3,51	3,79	3,83	4,10	4,68	5,01	5,24
	b	5,06	4,74	4,63	4,53	4,39	4,24	4,09	4,06				
Smalec – 250 g	a	1,07	1,06	1,07	1,07	1,08	1,10	1,13	1,14	1,18	1,31	1,44	1,53
	b	1,54	1,52	1,50	1,47	1,43	1,40	1,37	1,32				
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	1,93	2,11	2,18	3,30	3,27	3,51	3,59	3,62	3,58	3,54	3,52	3,47
	b	3,41	3,31	3,18	3,14	3,14	3,09	3,07	3,04				
Jabłka – 1 kg	a	1,85	1,85	1,86	1,91	2,16	2,54	3,22	2,74	2,06	1,82	1,78	1,79
	b	1,79	1,79	1,82	1,97	2,13	2,26	2,35	2,36				

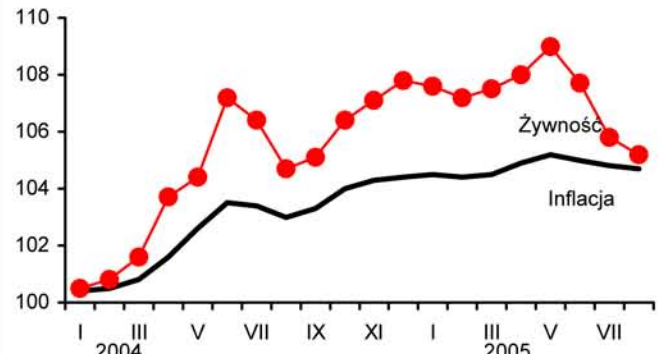
Źródło: Dane GUS.

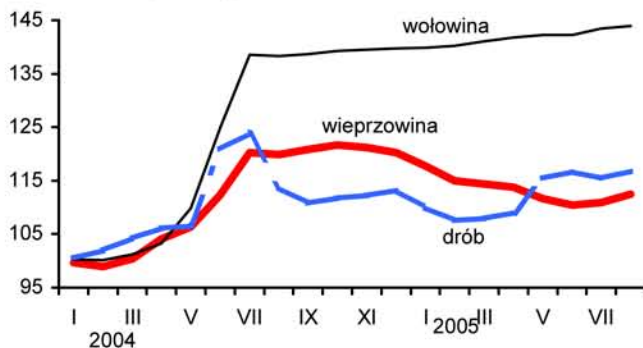
Rys. 1. Wskaźniki cen detalicznych żywności (XII roku poprzedniego = 100) (w %)

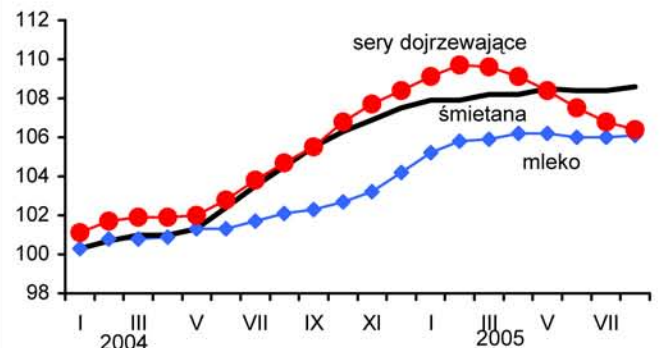
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2003 = 100) (w %)

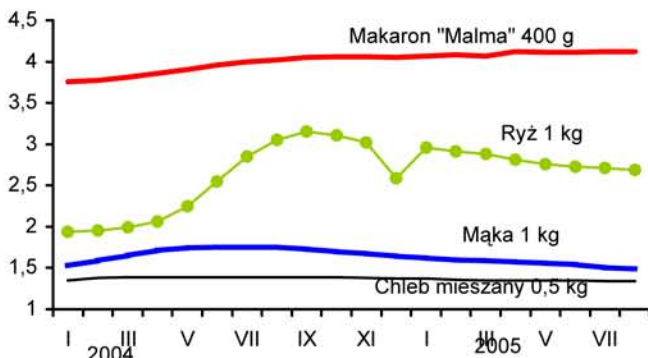
Rys. 3. Dynamika cen detalicznych wybranych rodzajów mięsa (XII 2003 = 100) (w %)

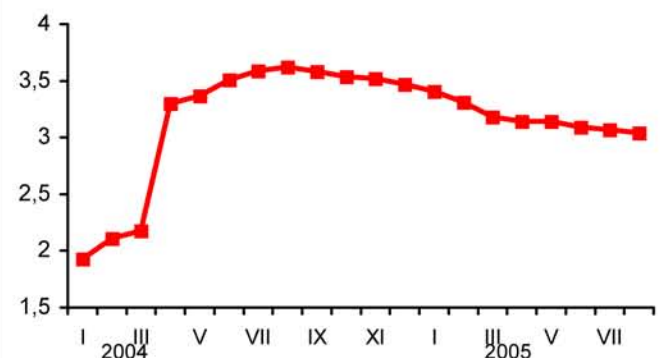
Rys. 4. Dynamika cen detalicznych nabiału (XII 2003 = 100) (w %)

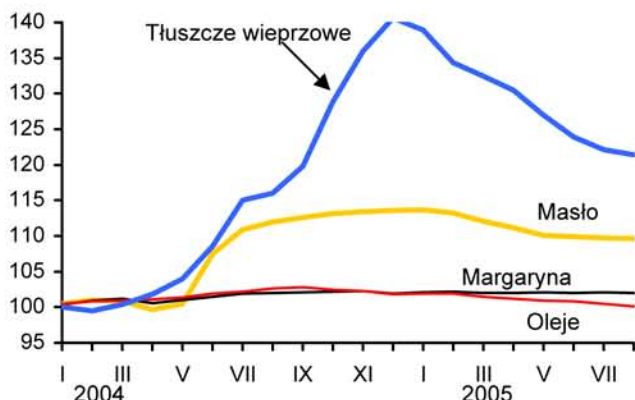
Rys. 5. Ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (w złotych)

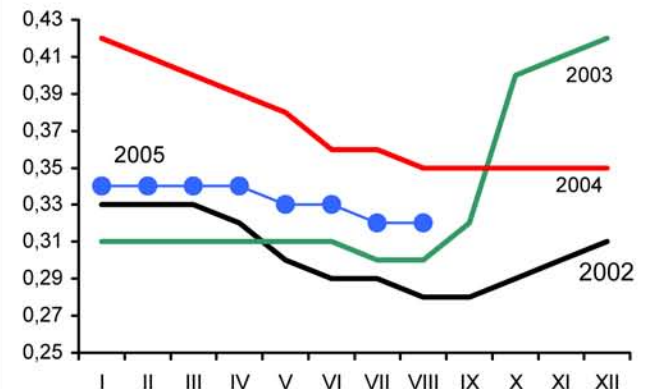
Rys. 6. Ceny detaliczne cukru w zł/kg (cukier biały kryształ)

Rys. 7. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2003 = 100) (w %)

Rys. 8. Ceny detaliczne jaj (w zł za 1 szt.)

Źródło: Dane GUS.

Rynek środków produkcji dla rolnictwa

Aldon Zalewski

Relacje cenowe uzyskane przez rolników w sierpniu 2005 r. były znacznie gorsze od uzyskiwanych w analogicznym okresie ubiegłego roku.

W sierpniu 2005 r. ceny nawozów mineralnych uległy średnio obniżeniu o 0,5%. Na spadek cen nawozów mineralnych wpłynęły obniżki cen dochodzące do 1,5% wszystkich nawozów azotowych. Ceny pozostałych nawozów mineralnych nie zmieniły się. Mimo obniżki cen nawozów mineralnych, przy znacznie większej obniżce cen zbóż wzajemne relacje cen nieznacznie pogorszyły się. Na zakup 1 kg NPK należało wydatkować w sierpniu br. równowartość 5,9 kg pszenicy a w miesiącu poprzednim 5,6 kg. Ceny nawozów mineralnych od grudnia 2004 do końca sierpnia 2005 r. wzrosły o 2,4% a ciągu 12 m-cy (sierpień 2005 r. – sierpień 2004 r.) o 6,1%.

Rynek środków ochrony roślin jest bardzo stabilny. Charakteryzuje go bogata różnorodność podaży zarówno preparatów produkcji krajowej głównie generyków oraz środków ochrony roślin importowanych. W sierpniu br. ceny środków ochrony roślin obniżyły się średnio o 0,1%, od początku roku o 0,2% a od sierpnia 2004 r. do sierpnia 2005 r. pozostały na tym samym poziomie. Jedyna podwyżka ceny dotyczyła Karate Zeon 050 CS (o 0,4%).

Utrzymuje się tendencja spadku zużycia i obniżek cen paliw stałych. Drożeją natomiast ropopochodne nośniki energii. Najgłębsza była obniżka cen koksu opałowego: w sierpniu o 2,3%, od początku roku o 12,7%, a w ciągu 12 miesięcy o 3,7%. Pozostałe nośniki energii zdrożały. W sierpniu olej opałowy podrożał o 2,9%, a od początku roku

o 34%, benzyna odpowiednio o 2,4 i 14,8%, a olej napędowy do ciągników o 1,3 i 10,3%. Średni wzrost cen paliw płynnych od początku roku wyniósł 5,3% a w okresie 12 m-cy 9,4%. Średni wzrost cen bezpośrednich nośników energii w sierpniu br. wyniósł 0,9%.

Rynek materiałów budowlanych znajdujący się w pełni sezonu i funkcjonuje na zasadach marketingowych. W sierpniu 2005 r. ceny materiałów budowlanych obniżyły się średnio o 0,7%, od początku roku i w okresie 12 miesięcy o 0,4%. W ciągu roku tylko nieliczne materiały zdrożały np.: na drzwi płytowe o 8,0%, tarcica iglasta o 5,7%, okna drewniane o 3,7% i wapno o 2,0%.

Na rynku maszyn przy stosunkowo małych obrotach ceny w sierpniu br. utrzymały się niemal na tym samym poziomie co przed miesiącem. Podwyżki cen nielicznych maszyn spowodowały, że w ciągu miesiąca przeciętny wzrost cen wyniósł 0,3%. Od początku roku średnia podwyżka wyniosła 7,1%. W tym czasie najsilniej zdrożały przyczepy samowładowcze (wzrost o 20,4%), rozrzutniki obornika (o 14,2%), kopaczki elewatorowe (o 13,5%) i pługi 3-skibowe (o 12,2%). Średnie podwyżki maszyn rolniczych w okresie jednego roku wyniosły 9,1%, przy dużym zróżnicowaniu od 2% dojarka 2-konwiowa do 22,9% przyczepa samowładowcza.

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do: w VI 2005	
		VIII 2004	XII 2004	VIII 2005	VIII 2005 VII 2005	VIII 2005 XII 2004	VIII 2005 VIII 2004	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	dt	67,48	69,68	69,96	98,6	100,4	103,7	7,24	6,63
Saletra amonowa 34%N	„	72,08	75,80	75,64	98,4	99,8	104,9	6,45	5,31
Mocznik 46%N	„	86,04	92,72	95,80	100,0	103,3	111,3	6,03	4,97
Superfosfat prosty 20%N	„	54,36	55,04	56,12	100,0	102,0	103,3	8,13	6,70
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	80,63	80,80	86,36	99,5	106,9	107,1	4,06	5,15
Fosforan amonu 18%N i 46% P ₂ O ₅	„	109,44	110,44	109,88	100,2	99,5	100,4	4,97	4,10
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	74,80	83,40	90,04	100,2	108,0	120,4	4,35	3,58
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	102,64	103,52	105,64	100,0	102,1	102,9	5,46	4,50
Nawóz trójskładnikowy z dodatkiem mikroelementów 10%N, 20%P, 20%K	„	103,96	105,08	104,76	98,8	99,7	100,8	6,07	5,00
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	45,62	46,63	47,02	100,4	100,8	103,1	2,27	1,87

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		VIII 2004	XII 2004	VIII 2005	VIII 2005 VII 2005	VIII 2005 XII 2004	VIII 2005 VIII 2004	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Zolone 350	1 l	66,09	65,34	61,39	99,8	94,0	95,7	17,78	14,65
Nurelle D 550 FC	100 ml	43,20	43,18	42,98	99,9	99,5	99,5	12,45	10,26
Karate Zeon O50 CS	100 ml	19,91	19,95	19,99	100,4	100,4	100,4	5,79	4,77
Decis 2,5 EC	250 ml	23,42	23,45	24,24	100,2	103,5	103,5	7,02	5,79
Dithane M-45	1 kg	23,52	23,53	23,28	100,0	99,0	99,0	6,74	5,56
Zaprawa nasienna "Funaben T"	0,8 kg	28,44	28,23	28,39	99,8	99,8	99,8	8,22	6,78
Bravo	1 l	43,40	43,73	42,79	100,0	98,6	98,6	12,40	10,21
Nimrod 250 EC	1 l	94,70	94,87	96,37	100,0	101,8	101,8	27,92	23,00
Roundup	1 l	23,31	23,05	23,04	99,7	98,8	98,8	6,67	5,50
Granstar	8 g	17,81	17,84	17,89	100,1	100,5	100,5	5,18	4,27
Fusilade Forte	1 l	113,12	112,63	112,31	100,0	99,3	99,3	32,53	26,80
Chwastox extra	1 l	14,03	13,99	14,17	100,1	101,0	101,0	4,10	3,38
Reglane 200 SL	1 l	78,97	79,51	77,79	99,6	98,5	98,5	22,53	18,57
Ziarno zatrute fosforem cynku, 1AB	1 kg	18,44	18,77	19,00	99,3	103,0	103,0	5,50	4,53

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		VIII 2004	XII 2004	VIII 2005	VIII 2005 VII 2005	VIII 2005 XII 2004	VIII 2005 VIII 2004	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	t	469,67	479,47	479,48	101,0	100,0	102,1	138,90	114,43
Koks opałowy	t	950,95	1044,61	916,07	97,7	87,7	96,3	265,37	218,63
Benzyna „Euro Super” 95	l l	3,85	3,72	4,27	102,4	114,8	110,9	1,24	1,02
Olej napędowy	l l	3,21	3,49	3,85	101,3	110,3	119,9	1,12	0,92
Olej opałowy, Ekoterm Plus	l l	1,94	1,88	2,52	102,9	134,0	129,9	0,73	0,60
Gaz propan-butan „LPG”	l l	1,69	1,98	1,81	102,8	91,4	107,1	0,52	0,43
Olej silnikowy „Sektrol” 20 W/40	l l	10,65	10,52	11,19	100,4	106,4	105,1	3,24	2,67
Olej silnikowy „Elf” SJ SAE 15W/40	l l	20,59	20,81	20,90	99,9	100,4	101,5	6,05	4,99
Smar stały (do łożysk)	0,9 kg	10,04	10,22	10,54	100,3	103,1	105,0	3,05	2,52
Płyn do chłodziac „Petrygo”	l l	7,88	9,03	9,89	100,2	109,5	125,5	2,87	2,36
Energia elektryczna	10 kWh	4,10	4,10	4,20	100,5	100,5	100,5	1,19	0,98

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		VIII 2004	XII 2004	VIII 2005	VIII 2005 VII 2005	VIII 2005 XII 2004	VIII 2005 VIII 2004	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Cement	50 kg	17,88	17,76	17,96	99,7	101,1	100,4	5,20	4,29
Wapno	l t	404,34	411,35	412,56	100,1	100,3	102,0	119,51	98,46
Płyta styropianowa PS-E FS 15	l m ³	166,10	163,63	141,75	99,1	86,6	85,3	41,06	33,83
Stal płaska (płaskownik)	l t	3791,27	3716,09	3013,24	97,6	81,1	79,5	872,90	719,15
Rura stalowa ocynkowana 12	l m	11,29	11,20	10,35	98,6	92,4	91,7	3,00	2,47
Dwuteownik gruby	l t	3391,11	3423,54	3149,23	99,4	92,0	92,9	912,29	751,61
Blacha dachowa	l m ²	32,93	32,25	29,34	98,3	91,0	89,1	8,50	7,00
Tynk „Atlas”	25 kg	41,23	40,93	41,64	100,5	101,7	101,0	12,06	9,94
Cegła pełna kl. 15	l szt.	0,74	0,73	0,73	100,0	100,0	98,6	0,21	0,47
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklane	l szt.	798,83	783,97	740,62	94,5	94,5	92,7	214,55	176,76
Tarcica iglasta grubość 19-25 mm	l m ³	511,01	532,49	540,35	100,1	101,5	105,7	156,53	128,96
Płyta wiórowa 11-18 mm	l m ²	25,80	25,82	25,93	100,3	100,4	100,5	7,51	6,19
Okno drewniane szklane	l szt.	1127,70	1148,16	1169,54	100,7	101,9	103,7	338,80	279,13
Drzwi płytowe 2000mmx800 zewnętrzne	l szt.	873,41	908,68	943,49	100,8	103,8	108,0	273,32	225,18

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	VIII 2004	XII 2004	VIII 2005	VIII 2005 VII 2005	VIII 2005 XII 2004	VIII 2005 VIII 2004	pszenicy dt	żyw. wiepr. dt
Kombajn zbożowy TC 54 Hydro	451976,20	357645,48	379510,17	100,0	90,8	84,0	1099,51	905,75
Kombajn do ziemniaków	45449,63	46192,07	48224,44	100,0	104,4	106,1	139,70	115,09
Samochód Lublin	56468,15	56683,70	61078,32	100,1	107,8	108,2	176,94	145,77
Rozrzutnik obornika 1-osiowy	14181,66	14630,88	16710,89	101,3	114,2	117,8	48,41	39,88
Siewnik zbożowy 25 redlic	11192,54	11630,68	12786,56	100,1	109,9	114,2	37,04	30,52
Ciągnik „Ursus” 3512	67131,22	67269,46	71932,86	100,0	106,9	107,2	208,38	171,68
Ciągnik 90 kW	137803,74	141940,48	149140,09	100,1	105,1	108,2	431,93	355,94
Przyczepa do ciągnika samowyladowcza	17951,88	18749,86	22056,80	100,5	120,4	122,9	63,90	52,64
Kopaczka elewatorowa	8345,12	8620,01	9784,39	100,1	113,5	117,2	27,80	23,35
Agregat uprawowy do siewnika	12586,71	11521,92	12859,97	100,9	111,6	102,2	36,53	30,69
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	5042,08	5121,64	5587,76	100,4	109,1	110,8	16,19	13,34
Glebogryzarka	4110,34	4278,34	4714,94	100,4	110,2	114,7	13,66	12,25
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	30946,58	31504,65	32710,07	100,4	105,4	105,7	94,76	70,07
Opryskiwacz 300 l	2555,95	2661,38	2664,45	100,2	100,1	104,2	7,66	6,36
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	3848,35	3968,39	4448,46	100,5	112,1	115,6	12,89	10,62
Rozsiewacz nawozów	1401,75	1436,43	1436,86	100,1	105,3	102,5	4,16	3,43
Sadzarka 2 rzędowa	2064,31	2298,63	2468,32	99,9	107,4	119,6	7,15	5,89
Pług 3 skibowy	2783,60	3050,34	3422,30	100,4	112,2	120,7	9,91	8,17
Kultywator 14-18 zębony	1253,82	1282,14	1343,81	99,9	104,8	107,2	3,89	3,21
Dojarka 2 konwie ^a	7733,79	7724,16	7886,98	100,3	102,1	102,0	22,86	88,28
Dojarka z rurociągiem ^a	42154,59	44127,75	43710,16	100,1	99,1	103,7	126,62	489,26
Schładzarka do mleka 500 l ^a	16483,78	16838,47	17449,77	100,5	103,6	105,9	50,55	195,32

^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Rynek usług dla rolnictwa

Albin Klementowski
Lucyna Mieszkowska

Utrzymuje się wzrost popytu na usługi rolnicze związane z produkcją zwierzęcą. Liczba krów ocenianych w sierpniu br. wyniosła 515 tys. i była wyższa o 6,8% w porównaniu z w sierpniem 2004 r. Przeciętne oceniane stado liczyło 30 krów, o 10% więcej niż przed rokiem. Nastąpił również wzrost inseminacji krów i loch. W skali roku od czerwca 2004 r. do czerwca br. liczba zabiegów inseminacyjnych krów wzrosła o 3,9%, a inseminacji loch o 29,7% (przy wzroście ich pogłowia o ok. 9%); a w II kwartale br. wobec I kwartału br. odpowiednio o 28,6 i o 9,3%.

Liczba zarejestrowanych przedsiębiorstw usług rolniczych wzrosła w czerwcu br. do 20,8 tys. wobec 20,3 tys. w czerwcu 2004 r. Od czerwca 2004 r. liczba baz usług mechanizacyjnych zwiększyła się o 10,1%, do 9,7 tys.; zmniejszyła się zaś liczba placówek weterynaryjnych do 8,3 tys. i zootechnicznych do 2,8 tys., tj. odpowiednio o 2,0 i 1,3%.

W sierpniu br. ceny usług dla rolnictwa obniżyły się o 0,1% wobec miesiąca poprzedniego, natomiast wzrosły o 2,9% w porównaniu z sierpniem 2004 r., przy wskaźniku inflacji 1,6% (tab. 3). W okresie 8 miesięcy 2005 r., w porównaniu z analogicznym okresem ubr., ceny usług wzrosły średnio o 5,4%, przy wskaźniku inflacji 2,5%. Wzrost cen usług rolniczych (o 5,4%) i usług pośrednich dla rolnictwa był podobny (o 5,5%). Bardziej zdrożały usługi weterynaryjno-zootechniczne (o 7,6%), w tym zwłaszcza inseminacyjne (o 8,8%), niż usługi mechanizacyjne (o 5,4%). Wśród tych ostatnich najbardziej wzrosły ceny usług siewu sadzenia (6,4%) i uprawowych (o 7,1%), a najmniej usług chemizacyjnych (o 4,9%) i zbioru płodów (o 4,2%). Nieznacznie

staniały usługi robocizny przy pracach polowych (o 0,5%). Z usług pośrednio rolniczych najbardziej wzrosły ceny usług naprawczych (o 9,9%) i finansowych (o 9,1%). Przy tym ceny usług ubezpieczeniowych zwiększyły się o 14,6%, bankowych zmalały o 1,8%, a w mniejszym stopniu wzrosły ceny usług transportowych (o 3,2%) i handlowych (o 1,3%). W okresie od sierpnia 2004 r. do sierpnia br. cena zabiegu sztucznego unasiwienia krowy wzrosła z 43,31 do 45,50 zł, a składka ubezpieczenia autocasco ciągnika z ok. 604 do 664 zł. Wysokość odsetek rocznych od kredytu średnio-terminowego w kwocie 50 tys. zł zmalała z 5932 do 5590 zł.

W sierpniu 2005 r. nieco poprawiły się relacje cen produktów rolnych do cen usług dla rolnictwa (tab. 2). Wyjątkiem były relacje cen produktów zwierzęcych i usług weterynaryjno-zootechnicznych, Cena unasiwienia krowy, wyrażona w litrach mleka, wzrosła z 50 l w sierpniu 2004 r. do 51 l w sierpniu br., zaś wysokość opłaty za projekt inwentarsko-składowy, wyrażony w dt kukurydzy, zwiększyła się w tym czasie z 15,5 do 25,3 dt. Cena względna pakietu 21 usług (tab. 5), wyrażona w ekwiwalentnej cenowo masie produktów rolnych – w sierpniu br. wzrosła o 3,1% wobec lipca br. i o 17,3% wobec sierpnia 2004 r. A w ciągu 8 miesięcy br., w porównaniu z tym samym okresem 2004 r., zwiększyła się o 11,1%. Przy tym wzrost względnych cen usług w tych wszystkich okresach był zdecydowanie wyższy w przypadku wyrażenia ich w produktach roślinnych, niż w produktach zwierzęcych.

Tab. 1. Popyt na wybrane usługi rolnicze i sieć placówek

Okresy	Rodzaje usług i placówek	Średnia liczba krów ocenianych tys.	L. gospodarstw stosujących ocenę tys.	L. krów w gospod. stosujących ocenę szt.	L. krów inseminowanych ^a tys.	L. loch inseminowanych tys.	L. placówek usług mechanicznych	L. placówek usług weterynaryjnych	L. placówek usług zootechnicznych
2003	I-XII	471	18,6	25,2	1 630	922	9 746	8 457	3 261
2004	I-XII	480	17,8	26,9	1 669	991	9 066	8 466	2 748
	III	477	18,1	26,4	408	226	8 405	8 483	2 748
	VIII	482	17,8	27,1	x	x	x	x	x
	IX	480	17,6	27,3	444	234	9 073	8 491	2 815
	X	480	17,5	27,4	x	x	x	x	x
	XI	482	17,5	27,6	x	x	x	x	x
	XII	485	17,4	27,8	351	295	9 066	8 466	2 748
2005	I	489	17,2	28,4	x	x	x	x	x
	II	494	17,2	28,6	x	x	x	x	x
	III	500	17,3	28,9	377	280	9 232	8 392	2 822
	IV	505	17,3	29,3	x	x	x	x	x
	V	510	17,3	29,5	x	x	x	x	x
	VI	513	17,3	29,7	485	306	9 666	8 336	2 829
	VII	515	17,3	29,7	x	x	x	x	x
	VIII	515	17,3	29,8	x	x	x	x	x
Wskaźnik zmian cen (%)									
VI 2005 VI 2004		106,2	96,1	110,4	103,9	129,7	110,1	98,0	98,7
VIII 2005 VIII 2004		106,8	97,2	110,0	x	x	x	x	x

^a dane w tej i następnym pozycjach dotyczące okresów kwartalnych umieszczone są w rubrykach odnoszących się do ostatnich miesięcy danego kwartału

Źródło: Dane Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt, MRiRW oraz GUS (REGON).

Tab. 2. Relacje cen produktów rolnych^a do cen usług dla rolnictwa

Okresy	Wskaźniki zmian cen	Wskaźnik wobec poprzedniego okresu	Produktów sprzedawanych i usług dla rolnictwa	Produktów sprzedawanych i usług rolniczych	Produktów roślinnych i usług mechanicznych	Produktów zwierzęcych i usług wet-zoot.	Produktów sprzedawanych i pośrednich usług dla rolnictwa
2003	I-XII		98,2	95,9	104,1	92,5	98,4
2004	I-XII		106,7	105,6	104,1	116,3	107,6
	VIII		86,0	86,0	76,0	98,2	86,0
	IX		96,8	97,0	92,2	101,2	96,7
	X		96,1	96,0	94,1	98,2	96,3
	XI		99,2	99,1	98,9	99,4	99,2
	XII		105,2	105,4	110,6	98,8	105,2
	2005	I		97,5	97,7	.	94,5
II			100,0	98,5	.	99,2	100,3
III			99,1	98,7	.	100,1	99,1
IV			96,9	96,4	96,3	97,1	97,0
V			98,1	98,2	95,4	101,1	98,1
VI			102,6	103,1	104,2	101,9	102,8
VII			98,1	96,6	93,3	100,4	98,7
VIII			99,6	99,4	98,0	101,0	99,7
VIII 2005 VIII 2004			92,0	90,9	86,3	96,6	92,7
I-VIII 2005 I-VIII 2004			90,4	90,4	89,8	89,3	89,8

^a dla poszczególnych miesięcy wyliczono średnią wzrost cen 9 podstawowych produktów rolnych (pszenicy, żyta, ziemniaków (bez okresu styczeń-marzec), kukurydzy, jęczmienia, żywca bydła, trzody chlewnej i drobiu oraz mleka) i cen usług

Źródło: Dane GUS i obliczenia IERiGŻ – PIB.

Tab. 3. Dynamika cen usług dla rolnictwa

Rodzaje usług	2003		2004												2005												2005 VIII		I-VIII 05	
	I-XII	I-XII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	2004 VIII	%	I-VIII 04	I-VIII 05											
	% wobec poprzedniego okresu																													
Wskaźnik zmian cen usług	101,3	104,0	100,4	99,8	100,1	100,1	100,1	101,0	100,5	100,5	100,5	100,2	100,2	99,9	100,5	100,2	100,2	99,9	100,5	100,5	102,9	105,4								
I. Usługi rolnicze^a	103,4	105,1	100,3	99,6	100,2	100,2	99,9	100,8	102,0	100,9	100,9	100,7	100,1	99,7	102,1	100,1	100,1	100,1	102,1	102,6	104,2	105,4								
1. mechanizacyjne	103,1	106,2	100,2	100,0	100,1	100,1	100,0	102,3	100,5	99,2	102,6	100,1	100,1	100,1	102,6	100,1	104,4	105,4								
a. uprawowe	103,9	107,9	100,3	99,8	100,0	100,1	100,1	102,1	100,4	.	.	99,9	100,2	100,2	.	106,2	107,1									
b. siewu-sadzenia	102,4	104,7	100,0	100,6	100,0	103,3	100,2	.	.	100,5	100,5	100,5	.	106,9	107,4									
c. chemiczne	103,6	109,3	100,9	100,1	100,2	100,0	99,8	102,1	99,3	101,6	101,6	101,6	100,8	99,8	99,9	100,1	100,1	100,1	102,2	102,2	104,9									
d. zbioru plodów	102,2	106,0	99,9	100,0	100,2	98,8	103,6	99,9	99,9	99,9	103,6	103,8	104,2									
2. usługi robocizny przy pracach polowych	.	.	100,1	88,7	100,0	100,0	95,4	98,2	101,7	99,3	100,6	100,6	100,6	99,3	103,0	99,5									
3. usługi w zakresie produkcji zwierzęcej	105,3	103,3	100,7	101,0	100,6	100,3	99,9	100,8	102,7	100,5	100,5	100,0	100,2	100,1	101,8	100,2	100,2	100,2	101,8	104,0	107,6									
a. weterynaryjne	104,5	101,4	101,1	100,2	101,1	100,6	99,6	100,1	100,0	100,5	100,5	100,6	100,3	100,0	103,6	100,4	100,4	100,4	103,6	103,0	106,5									
b. inseminacyjne	106,1	105,2	100,2	101,8	100,1	100,1	100,5	101,6	105,4	100,6	100,6	99,5	100,1	100,2	100,1	100,1	100,1	100,1	100,1	105,1	108,8									
II. Pośrednie usługi dla rolnictwa^a	100,8	103,2	100,4	99,9	99,9	100,1	100,1	101,0	100,2	100,5	100,5	100,1	100,2	100,0	99,9	100,2	100,2	100,0	99,9	102,2	105,5									
1. transportowe	102,4	103,1	100,3	100,3	100,5	100,7	100,5	99,2	99,8	99,8	99,8	100,6	99,9	100,1	100,0	100,3	100,3	100,3	100,0	101,6	103,2									
2. naprawcze	102,7	104,4	100,2	99,1	100,5	100,3	100,4	100,0	101,0	100,6	100,6	99,9	101,7	99,7	100,0	100,2	100,2	100,2	100,0	105,3	109,9									
3. budowlano-remontowe	101,6	101,7	100,9	100,2	99,7	100,4	100,4	101,5	100,1	100,8	100,8	100,1	100,3	99,9	100,1	100,0	100,0	100,0	100,1	103,5	106,3									
4. młynarskie ^b	102,1	104,0	99,9	98,3	100,0	100,2	98,5	100,5	100,1	100,0	100,0	100,4	100,3	100,9	98,8	98,6	102,1	100,0	98,6	102,1	104,1									
5. handlowe	98,4	103,1	100,2	100,1	99,5	99,5	99,7	100,4	100,1	100,0	100,0	100,0	99,3	100,1	100,1	100,0	100,0	100,0	100,1	99,7	101,3									
6. finansowe	95,3	102,6	100,2	100,3	100,2	99,8	100,1	102,4	100,2	100,6	100,6	100,0	99,5	99,7	99,6	99,4	101,5	100,0	99,6	101,5	109,1									
- ubezpieczeniowe	91,3	97,8	100,1	100,1	100,1	100,5	100,1	102,7	100,5	100,9	100,9	100,3	99,8	100,0	99,8	100,1	105,1	100,1	99,8	105,1	114,6									
- bankowe	100,1	107,9	100,3	100,5	100,3	99,3	100,1	101,7	99,5	100,0	100,0	99,5	98,7	99,1	98,9	97,9	94,3	99,9	98,9	94,3	98,2									
Wskaźnik inflacji	100,8	103,5	99,6	100,3	100,6	100,3	100,1	100,1	99,9	100,1	100,1	100,4	100,3	99,8	99,8	100,3	101,6	100,0	99,8	101,6	102,5									

^a ceny średnie ważone, obliczenia własne

^b przemiał zbóż

Źródło: Dane GUS i obliczenia IERiGŻ – PIB.

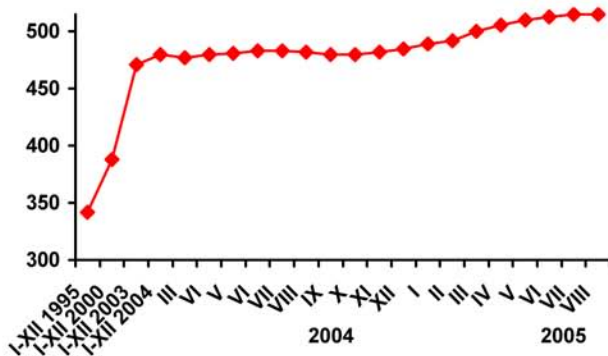
Tab. 5. Ceny detaliczne wybranych usług wyrażone w dt (kg, l) produktów rolnych

Rodzaje usług	Jedn. miary	Wyrażone w dt (kg, l)	2004												2005								2005 VIII		2005 I-VIII	
			2004												2005								2005 VIII		2005 I-VIII	
			I-XII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	2005 VIII	2005 I-VIII	2005 VIII	2005 I-VIII						
Orka pługiem	za 1 godz.	dt pszenicy	1,8	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,2	2,4	2,4	2,4	2,5	2,7	128,6	115,4							
Siew siewn. rzędów.	za 1 godz.	dt pszenicy	1,5	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,9	2,0	2,0	2,1	2,3	135,3	109,1								
Opryskiwanie roślin	na obsz. 1 ha	dt pszenicy	1,2	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,6	1,6	1,6	1,7	1,8	128,6	111,1								
Rozsiew nawozów szt.	na obsz. 1 ha	dt pszenicy	1,2	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,6	1,7	1,7	1,7	1,9	126,7	111,1								
Zbiór zielonek siewk.	za 1 godz.	l mleka	205	198	196	189	189	189	189	189	189	207	208	220	222	222	112,1	116,0								
Sprzet zboż kombajnem	za 1 godz.	dt pszenicy	4,5	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2	6,1	6,6	126,9	108,8								
Kopanie ziemniaków kombajnem ziemn.	za 1 godz.	dt ziemn.	3,8	4,7	4,5	6,0	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	3,0	3,7	82,2	100,0								
Zatrudnienie osoby przy pracach polowych	za 1 dzień	kg żywca drobiu	12,7	12,1	10,8	10,9	11,1	11,1	11,1	11,1	11,1	15,0	14,5	13,2	12,5	12,4	102,5	100,8								
Unasielenie sztuczne krowy	1 szt.	l mleka	55	49	50	49	47	50	47	50	45	46	48	48	50	51	102,0	108,0								
Badanie kliniczne krowy	1 szt.	kg żywca bydła	7,2	6,0	5,3	5,3	5,4	5,4	5,4	5,4	5,4	5,4	5,0	5,0	4,9	5,0	94,3	120,8								
Przewóz samoch. 10 ton cegły	na odległ. 20 km	kg żywca trzody	37,3	30,0	26,7	25,2	26,9	27,7	26,9	27,7	28,8	32,2	31,4	34,5	33,7	31,1	29,7	111,2	103,5							
Naostrzenie lemiesza	1 szt.	kg żyta	29	30	37	35	35	35	35	35	35	36	38	40	42	46	124,3	113,0								
Praca mechanika przy napr. masz. rol.	za 1 godz.	dt pszenicy	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	114,3	125,0								
Opłata prac murarskich	za 1 dzień	dt pszenicy	1,3	1,3	1,5	1,5	1,4	1,5	1,4	1,5	1,5	1,6	1,6	1,7	1,8	1,9	126,7	122,2								
Opłata projektu budynku inw.-skład.	1 szt.	dt kukurydzy	19,4	21,5	18,6	28,2	30,2	27,7	28,2	30,2	29,2	26,2	26,4	27,2	29,0	27,0	25,3	163,2	119,5							
Śrutowanie na paszę	100 kg żyta	kg żyta	23	23	26	27	27	27	27	27	27	28	28	29	30	35	122,2	111,8								
Opłata powierzchni lokalu handlowego	za 1 m ²	kg żywca trzody	7,9	6,2	5,5	5,2	5,5	5,6	5,5	5,6	5,8	6,7	6,6	7,2	7,3	6,5	112,7	104,7								
Składka ubezpiecz. OC ciągnika	1 rok	l mleka	147	120	119	117	114	110	114	110	107	110	111	114	117	118	100,0	102,4								
Składka ubezpiecz. Autocasco ciągnika	1 rok	dt pszenicy	11,5	11,9	14,3	14,3	14,2	14,5	14,2	14,5	14,5	15,4	15,7	17,2	17,3	17,7	134,3	125,9								
Odsetki kredytu krótk. 10 tys. zł	za 1 rok	dt jęczmienia	16,7	14,2	18	18,2	17,1	17	17,1	17	17,3	17,4	17,5	16,0	19,9	19,6	98,9	103,2								
Odsetki kredytu średn. 50 tys. zł	za 1 rok	dt pszenicy	136	123	140	141	141	142	141	142	143	145	146	154	152	152	115,7	101,1								

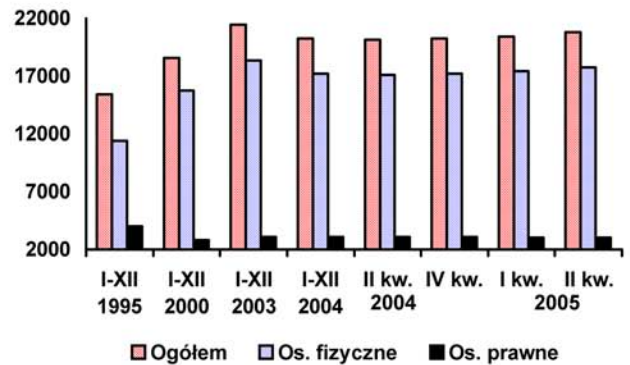
Źródło: Niepublikowane dane GUS (na podstawie badań korespondentów) i obliczenia IERiGŻ – PIB.

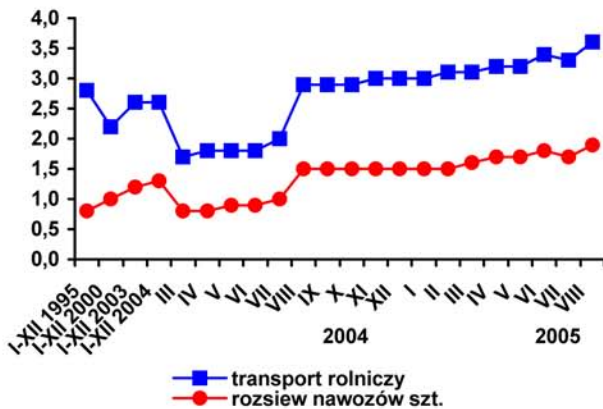
Rys. 1. Liczba krów ocenianych (tys. sztuk)

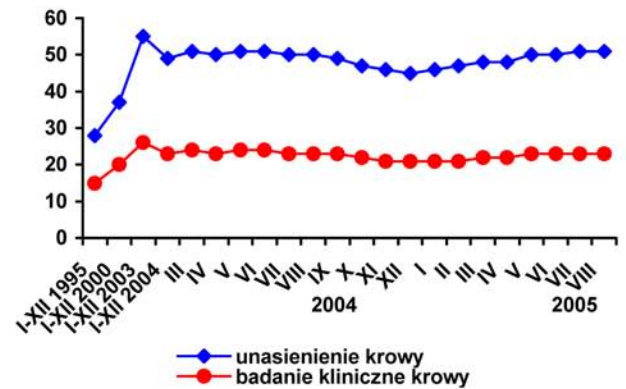
Rys. 2. Liczba placówek usług rolniczych

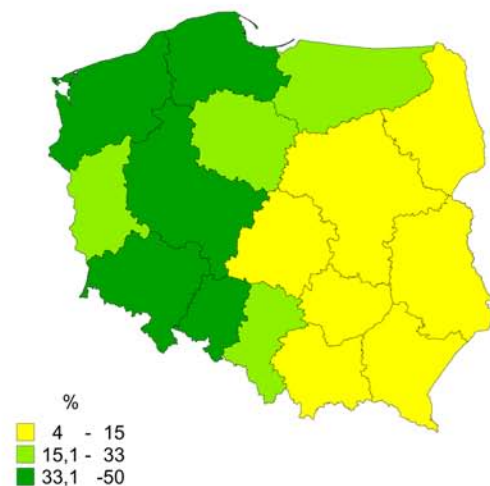
Rys. 3. Ceny wybranych usług wyrażone w dt pszenicy

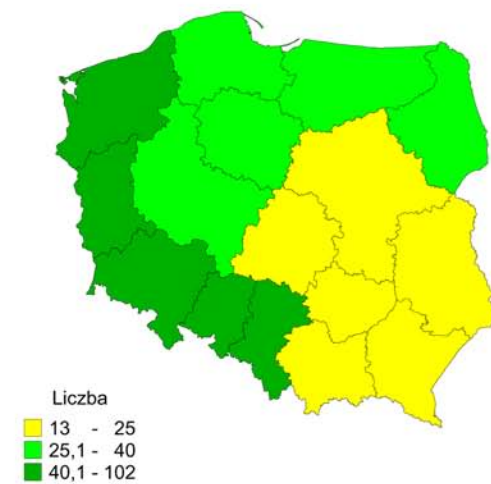
Rys. 4. Ceny wybranych usług weteryn.-zooteczniczych wyrażone w litrach mleka

Rys. 5. Udział krów ocenianych w pogłowie ogółem w sierpniu 2005 roku

Rys. 6. Średnia liczba krów w gospodarstwach ocenianych w sierpniu 2005 roku

Źródło: Jak w tabelach 1 i 5.

Stan ekonomiczno-finansowy przemysłu spożywczego w I połowie 2005 roku

Jadwiga Drożdż

W 2005 r. kontynuowana jest poprawa stanu ekonomiczno-finansowego przemysłu spożywczego, ale jej tempo jest mniejsze niż przed rokiem. W I półroczu bieżącego roku sektor ten generował 2,15 mln zł zysku po opodatkowaniu, tj. o 15% więcej niż w 2004 r. (rys. 1). Rentowność netto tego sektora przemysłu była duża i wyniosła 3,8% przychodów netto. Wysoki był także poziom generowanych środków własnych (7,3% obrotów), (rys. 2), których źródłem w 52 % był zysk netto.

Wraz ze wzrostem wskaźników rentowności producentów żywności poprawiła się ich bieżąca płynność finansowa. Wartość aktywów obrotowych przewyższała zobowiązania krótkoterminowe o 31%. Obniżyła się relacja kredytów i pożyczek krótkoterminowych do majątku obrotowego. W połowie 2005 r., 20% tego majątku było finansowane kredytami krótkoterminowymi, tj. o 3 punkty procentowe mniej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Mniejsze było także zadłużenie długoterminowe, które w relacji do amortyzacji wyniosło 1,78, przy 2,0 przed rokiem. Poprawa wyników finansowych wystąpiła w czternastu branżach przemysłu spożywczego, w pozostałych siedmiu nastąpiło ich pogorszenie. Rentowność netto obniżyła się w trzech sektorach przetwórstwa produktów roślinnych (przemiału zbóż, produkcji tłuszczów roślinnych i cukru), w dwóch branżach przetwórstwa produktów zwierzęcych (mleka i ryb) oraz w produkcji wód mineralnych i wyrobów spirytusowych. Duży spadek rentowności miał miejsce tylko w branży cukrowniczej (o około 20 p. p.) aż do wartości ujemnej. Straty tego przemysłu były rekompensowane wpływami z amortyzacji. O 13 p. p. spadła także rentowność w przemyśle spirytusowym, aczkolwiek obecny jej poziom nie jest niski. Są to dwie branże, w których wskaźniki rentowności wykazują bardzo duże wahania.

Poprawiła się rentowność wszystkich działów przetwórstwa wtórnego, najbardziej w piwowarstwie, winiarstwie, produkcji pasz oraz wyrobów tytoniowych i w przetwórstwie owoców i warzyw. W I półroczu 2005. pieczywa świeżego, kawy i herbaty, pozostałej żywności, pasz, wyrobów tytoniowych i piwa. Niską rentowność (poniżej 2%) miało przetwórstwo mięsa drobiowego oraz produkcja wód mineralnych i win.

W I półroczu 2005 r. nastąpiło znaczne obniżenie aktywności inwestycyjnej producentów artykułów żywnościowych i wyrobów tytoniowych (rys. 3). Nakłady na rozwój i modernizację majątku produkcyjnego w przemyśle spożywczym były o 17% niższe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Na co duży wpływ miało zakończenie dostosowań do standardów Wspólnotowych. Wartość inwestycji wyniosła 2,5 mln zł i była o 24% wyższa niż wartość rocznych odpisów amortyzacyjnych. Taki poziom inwestowania nie jest niski, gdyż pozwala on nie tylko na odtworzenie środków zużytych w procesie produkcyjnym.

Poprawa wyników ekonomiczno-finansowych przemysłu spożywczego nastąpiła przy ponad 5% wzroście sprzedaży. W I półroczu 2005 r. wyniosła ona 55,8 mld zł. Zwiększona sprzedaż kierowana była nie tylko na rynek krajowy, ale i zagraniczny. Świadczy o tym rosnący eksport. W skali całego sektora odnotowano wzrost udziału eksportu bezpośredniego w przychodach firm spożywczych (o 2,8% w relacji do analogicznego okresu roku poprzedniego i o 1,7% w odniesieniu do 2004 r.). W I półroczu 2004 r. firmy produkujące artykuły spożywcze 11,7% swojej sprzedaży lokowały bezpośrednio na rynkach zagranicznych, a w I półroczu bieżącego roku 14,5%. Największy wzrost eksportu bezpośredniego (o 5-10%) wystąpił w przemyśle olejarskim, tytoniowym, cukierniczym i spirytusowym. Znacząco wzrósł (o około 3%) udział eksportu w obrotach przetwórstwa mięsa, zbóż oraz w cukrownictwie.

Sytuacja ekonomiczno-finansowa poszczególnych branż przemysłu spożywczego jest wciąż zróżnicowana i różne były kierunki jej zmian, a mianowicie:

- W przetwórstwie produktów pochodzenia zwierzęcego odnotowano wysoki wzrost sprzedaży. W poszczególnych sektorach była ona o 9-17% wyższa niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Nastąpił także wzrost eksportu, szczególnie w przetwórstwie mięsa, zarówno białego jak czerwonego, gdzie przedmiotem eksportu bezpośredniego było odpowiednio 15 i 8% sprzedaży. Rentowność poszczególnych branż tego przetwórstwa jest niezbyt duża i wynosi około 2-3% przychodów (z wyjątkiem drobiarstwa), a w przetwórstwie mięsa była ona większa niż przed rokiem. Duży jej spadek (o połowę) nastą-

pił w przetwórstwie ryb, lecz nadal jest to sektor będący w bezpiecznej kondycji finansowej. Dobrą i bezpieczną sytuację finansową ma także mleczarstwo, które dysponuje odpowiednią ilością środków własnych w obrocie, a kredyty i pożyczki krótkoterminowe finansują majątek obrotowy tylko w 12%. Zasadniczym źródłem finansowania działalności bieżącej mleczarstwa (63%) są zobowiązania handlowe i skarbowe. Bieżącej płynności finansowej nie miały firmy sektora mięsnego, gdzie aktywa bieżące tylko nieznacznie przekraczają poziom zobowiązań krótkoterminowych. Kredyty i pożyczki w około 1 finansują działalność bieżącą firm, a zobowiązania wobec dostawców i skarbu państwa są źródłem finansowania tej działalności w około 70%. Na uwagę zasługuje fakt wysokiego poziomu zadłużenia długoterminowego w relacji do rocznej amortyzacji w tym przetwórstwie (z wyjątkiem mleczarstwa) w porównaniu do pozostałych kierunków przetwórstwa spożywczego. Zadłużenie to jest 2,5-3 krotnie wyższe niż amortyzacja, przy poziomie o połowę niższym od średniej w przemyśle spożywczym. W całym przetwórstwie produktów zwierzęcych, z wyjątkiem przetwórstwa ryb, nastąpiło duże zmniejszenie aktywności inwestycyjnej podmiotów. W przetwórstwie ryb nakłady były na poziomie roku poprzedniego, a w przetwórstwie drobiu, mleka i mięsa czerwonego zmniejszyły się odpowiednio o 15, 26 i 42%. Uproszczona stopa inwestowania, będąca relacją nakładów do wartości rocznej amortyzacji, pozwala określić jako dostateczną aktywność inwestycyjną drobiarstwa, rybołówstwa i przetwórstwa mięsa czerwonego. W firmach mleczarskich nakłady na rozwój i modernizację majątku produkcyjnego były tylko o 27% większe niż roczne odpisy amortyzacyjne.

- Zmienna była dynamika sprzedaży I półrocza bieżącego roku w sektorach przetwórstwa produktów roślinnych. Tendencję wzrostową miała sprzedaż olejarstwa i cukrownictwa, stabilna była w przetwórstwie owoców i warzyw, a w przetwórstwie ziemniaków i zbóż zanotowano spadek obrotów o 10 i 15%. Znacznie wzrosła aktywność na rynkach zagranicznych branży olejarskiej i zbożowej, gdzie eksport bezpośredni wzrósł odpowiednio o 9,5% i 3,3% w relacji do analogicznego okresu roku poprzedniego. Jednakże są to sektory, gdzie przedmiotem eksportu jest niewielka część produkcji. Duży jest eksport firm owocowo-warzywnych (ponad 1/3 produkcji) i ziemniaczanych (około 1/5). Rentowność poszczególnych działów tego przetwórstwa jest duża (z wyjątkiem cukrownictwa), choć w przemyśle zbóż i olejarstwie obniżyła się w relacji do I półrocza 2004 r. Wszystkie sektory (z wyjątkiem młynarskiego) mają bezpieczną

płynność finansową, ich wskaźniki płynności są większe niż 1,2. Duży jest udział kredytów i pożyczek krótkoterminowych w finansowaniu majątku obrotowego, od 30% w olejarstwie i branży owocowo-warzywnej do 38% w cukrownictwie i 46% w młynarstwie. Tylko przemysł ziemniaczany w niewielkim stopniu korzysta z tej formy finansowania działalności bieżącej. Zasadniczym źródłem finansowania majątku obrotowego sektorów przetwórstwa produktów roślinnych są zobowiązania wobec dostawców i skarbu państwa (40-50%). Zadłużenie długoterminowe w relacji do wartości rocznej amortyzacji waha się on od 0,35 w branży olejarskiej do 3,3 w owocowo-warzywnej. Zróżnicowana była aktywność inwestycyjna przedsiębiorstw poszczególnych rodzajów przetwórstwa. Kilkunastokrotne ograniczenie nakładów miało miejsce w przemyśle ziemniaczanym, w młynarstwie (prawie o połowę), a niewielki spadek wydatków wystąpił w przetwórstwie owoców i warzyw. Obecny poziom inwestowania w przemyśle owocowo-warzywnym można określić jako duży, w cukrownictwie – średni, a niski w olejarstwie, zaś w młynarstwie i w branży ziemniaczanej nakłady na inwestycje były o połowę mniejsze niż wartość rocznych odpisów amortyzacyjnych.

- Tempo rozwoju poszczególnych branż przetwórstwa wtórnego było zróżnicowane. Tylko w cukiernictwie odnotowano wysoki wzrost sprzedaży (o ponad 1/4). Natomiast obroty pozostałych sektorów tego przetwórstwa były niższe niż przed rokiem. Spadły one o niespełna 2% w piekarnictwie oraz o 6-8% w pozostałych sektorach tego przetwórstwa. Dynamiczny rozwój eksportu wystąpił tylko w cukiernictwie, gdzie obecnie 1/3 sprzedaży jest przedmiotem eksportu bezpośredniego (1/4 przed rokiem). Dużą część produkcji sektora koncentratów (14%), kawy i herbaty (20%) oraz paszowego (12%) jest przedmiotem handlu zagranicznego. W bieżącym roku odnotowano niewielki wzrost udziału eksportu w obrotach producentów koncentratów i pasz. Wszystkie branże przetwórstwa wtórnego miały wysoką rentowność netto (ponad 3,5%), a w każdej z nich nastąpił wzrost w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego. Całe przetwórstwo wtórne ma wysoką płynność finansową, z wyjątkiem piekarnictwa i producentów makaronu, gdzie majątek obrotowy jest tylko o 7 i 9% wyższy niż wartość zobowiązań krótkoterminowych. Stan ekonomiczno-finansowy przetwórstwa wtórnego można więc określić jako dobry. Kredyty i pożyczki krótkoterminowe finansują od 10% majątku obrotowego przetwórców kawy i herbaty do 38% producentów makaronu. Znaczącym źródłem finansowania działalności bieżącej

przetwórstwa wtórnego są zobowiązania skarbowe i handlowe (szczególnie w piekarnictwie, w produkcji makaronu), a kapitał własny ma duży udział w finansowaniu działalności pozostałych sektorów tego przetwórstwa. Zróżnicowany jest poziom zadłużenia długoterminowego. Najwyższe było ono w produkcji makaronów (ponad dwukrotnie większe niż średnio w przemyśle spożywczym). Nieco wyższe było także w produkcji pasz oraz w przetwórstwie kawy i herbaty, a najniższe w branży cukierniczej, gdzie w relacji do amortyzacji wyniosło 0,9. Zmienna była aktywność inwestycyjna poszczególnych działów przetwórstwa wtórnego. Miała ona tendencję wzrostową w produkcji pasz, koncentratów, cukiernictwie i piekarnictwie, choć była ona duża tylko w piekarnictwie i wśród producentów koncentratów. Natomiast w pozostałych działach wartość nakładów inwestycyjnych była znacząco niższa niż wartość odpisów amortyzacyjnych lub nieznacznie je przewyższała.

- W bieżącym roku szybko rozwija się produkcja wód mineralnych, wyrobów tytoniowych, soków oraz piwowarstwa. Tempo wzrostu sprzedaży w tych działach kształtowało się od 5,7% w przemyśle piwowarskim do ponad 18% w produkcji wód mineralnych. Obniżyła się natomiast sprzedaż w sektorze winiarskim i spirytusowym. Producenci wszystkich rodzajów napojów umacniają swoją pozycję na rynkach zagranicznych. Nadal są to jednak działy produkujące przede wszystkim na rynek krajowy. Wyjątkiem są producenci wyrobów tytoniowych i spirytusowych, którzy odpowiednio 23% i 13% swojej sprzedaży kierowali na eksport (tj. o 10% i o 5% więcej niż przed rokiem). Większość producentów napojów (z wyjątkiem bezalkoholowych i wyrobów spirytusowych) poprawiło wyniki finansowe, a ich poziom był szczególnie wysoki w piwowarstwie i w branży tytoniowej. W niektórych sektorach występuje niedobór kapitału obrotowego. Dotyczy to szczególnie producentów piwa i wód mineralnych. Tylko w przemyśle spirytusowym i sokowniczym kapitał własny ma znaczący udział w finansowaniu aktywów obrotowych. W pozostałych sektorach jego rola jest znikoma. Głównym źródłem finansowania majątku obrotowego są zobowiązania handlowe i skarbowe, które wynoszą ponad 50%. Niskie jest zadłużenie długoterminowe, które tylko w winiarstwie i w produkcji wód mineralnych jest wyższe niż średnio w przemyśle spożywczym. We wszystkich sektorach (z wyjątkiem winiarstwa) miało ono tendencję malejącą, a obecny jego poziom w sektorze tytoniowym jest znikomy. Na uwagę zasługuje duże ograniczenie aktywności inwestycyjnej producentów napojów. Tylko w winiarstwie nastąpił wzrost wartości inwestycji w I półroczu 2005 roku w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego. Szczególnie duże ograniczenie procesów inwestycyjnych miało miejsce wśród producentów soków. Poziom inwestowania we wszystkich sektorach jest niski, poniżej wartości odpisów amortyzacyjnych, z wyjątkiem piwowarstwa i producentów wód mineralnych, gdzie nakłady były o 20% wyższe od kwoty rocznej amortyzacji.

Tab. 1. Wartość sprzedaży poszczególnych branż przemysłu spożywczego

Wyszczególnienie	Przychody ze sprzedaży (mln zł)		Udział sprzedaży na eksport ^a w przychodach (w %)	
	I-VI 2004	2004	I-VI 2005	2004
Produkcja i przetwórstwo mięsa	8082,1	17296,4	8838,9	4,8
Produkcja mięsa drobiowego	2297,3	5204,3	2689,9	12,1
Przetwórstwo mleka	7241,4	14951,8	8031,0	8,4
Przetwórstwo ryb	1157,4	2447,7	1292,9	46,4
Przetwórstwo zbóż	1728,0	3479,7	1468,2	6,3
Produkcja tłuszczów roślinnych	1105,9	2344,8	1173,2	4,6
Przetwórstwo ziemniaków	677,5	1315,0	610,5	28,4
Przetwórstwo owoców i warzyw	2587,3	5530,1	2596,5	36,5
Produkcja cukru	1838,9	4434,8	2104,3	8,6
Produkcja pasz	3679,8	7095,8	3373,6	10,8
Produkcja pieczywa	1086,0	2277,8	1066,7	7,5
Produkcja makaronów	198,9	447,5	185,6	1,2
Produkcja cukiernicza	2460,2	6176,6	3139,4	25,1
Przetwórstwo kawy i herbaty	712,2	1485,1	665,0	21,2
Produkcja pozostałej żywności	1774,0	3766,6	1665,0	11,7
Produkcja soków	1278,4	2468,5	1361,1	19,5
Produkcja innych napojów bezalkoholowych	1399,1	3177,1	1656,8	5,4
Produkcja wyrobów spirytusowych	3000,8	6426,7	2734,3	8,2 ^b
Produkcja piwa i siodu	4094,8	7877,1	4330,1	1,2 ^b
Produkcja win	464,8	1281,3	414,6	1,7 ^b
Produkcja wyrobów tytoniowych	5794,9	12386,4	6363,6	13,3 ^b
Średnio PKD 15 i 16	52790,7	111871,2	55760,9	11,7^b

^a dotyczy eksportu bezpośredniego, realizowanego przez firmy produkcyjne, ^b w % wartości obrotów liczonych w cenach bazowych

Źródło: Obliczenia własne na podstawie niepublikowanych danych GUS.

Tab. 2. Wskaźniki ekonomiczno-finansowe poszczególnych działów przemysłu spożywczego

Wyszczególnienie	Rentowność netto (w%)		Bieżąca płynność finansowa		Zadłużenie długoterminowe ^a		Kredyty i pożyczki krótkoterminowe ^b	
	I-VI 2004	I-VI 2005	I-VI 2004	I-VI 2005	I-VI 2004	I-VI 2005	I-VI 2004	I-VI 2005
Produkcja i przetwórstwo mięsa	0,92	2,78	0,94	1,01	3,52	3,17	0,29	0,26
Produkcja mięsa drobiowego	0,23	1,43	1,02	1,06	3,14	3,07	0,27	0,24
Przetwórstwo mleka	2,76	2,06	1,29	1,33	1,70	1,32	0,13	0,12
Przetwórstwo ryb	4,13	2,01	1,24	1,24	2,55	2,56	0,28	0,24
Przemiał zbóż	6,94	2,59	1,18	1,13	1,92	1,71	0,38	0,46
Produkcja tłuszczów roślinnych	2,80	2,01	1,82	1,39	0,55	0,35	0,13	0,30
Przetwórstwo ziemniaków	4,13	5,51	1,74	1,24	1,05	2,56	0,10	0,12
Przetwórstwo owoców i warzyw	2,03	4,36	1,42	1,33	4,21	3,30	0,25	0,30
Produkcja cukru	16,39	-3,87	1,20	1,48	1,59	1,72	0,37	0,38
Produkcja pasz	1,95	5,49	1,54	1,93	2,54	1,98	0,21	0,13
Produkcja pieczywa	5,37	6,61	1,00	1,07	1,71	1,60	0,29	0,22
Produkcja makaronów	2,07	3,95	1,11	1,09	3,79	4,85	0,29	0,38
Produkcja cukiernicza	2,36	3,45	1,36	2,15	0,48	0,90	0,23	0,12
Przetwórstwo kawy i herbaty	6,51	6,73	1,96	1,86	2,55	1,99	0,06	0,10
Produkcja pozostałej żywności	7,17	8,17	1,88	1,92	1,16	1,37	0,12	0,12
Produkcja soków	1,80	3,49	1,07	1,32	1,76	1,34	0,34	0,26
Produkcja innych napojów bezalkoholowych	7,02	0,65	1,14	1,09	2,66	2,28	0,21	0,19
Produkcja wyrobów spirytusowych	16,38	3,17	1,63	1,51	1,33	1,07	0,06	0,06
Produkcja piwa i siodu	8,07	13,25	0,85	0,78	2,05	1,44	0,31	0,13
Produkcja win	-4,75	1,34	0,95	1,22	1,51	2,90	0,34	0,26
Produkcja wyrobów tytoniowych	2,69	5,03	1,07	1,20	0,12	0,04	0,18	0,14
Średnio PKD 15 i 16	3,66	3,76	1,22	1,31	2,00	1,78	0,23	0,20

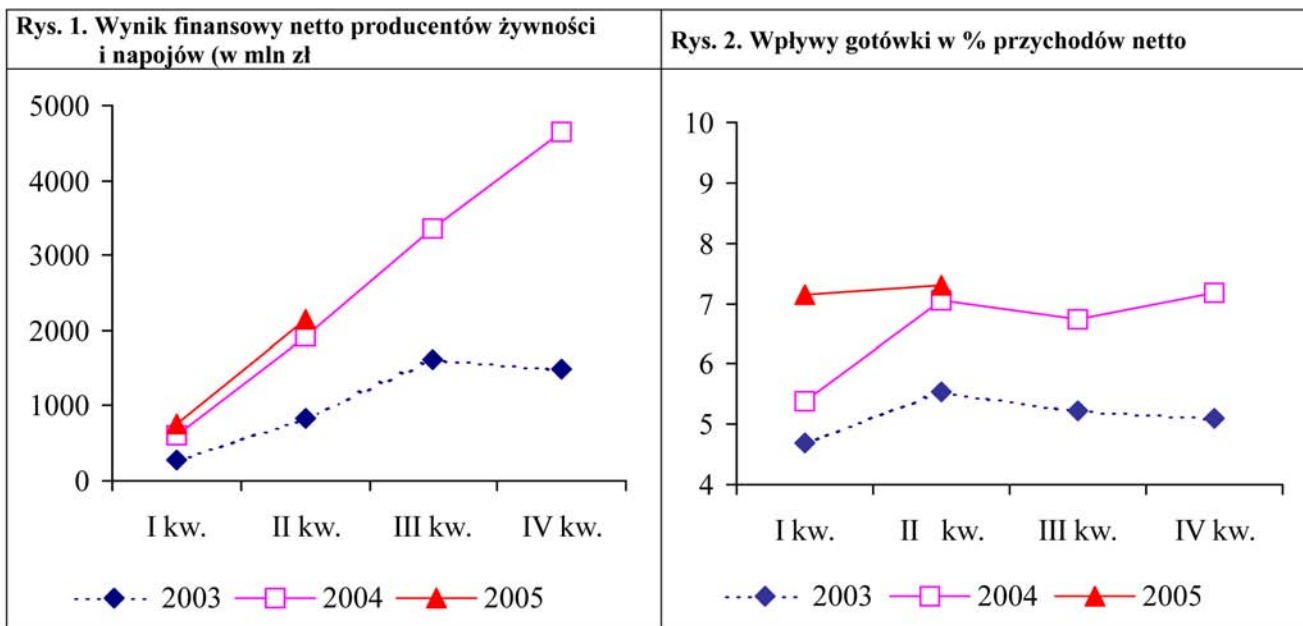
^a zobowiązania długoterminowe w stosunku do rocznej amortyzacji, ^b w relacji do wartości aktywów obrotowych

Źródło: Obliczenia własne na podstawie niepublikowanych danych GUS.

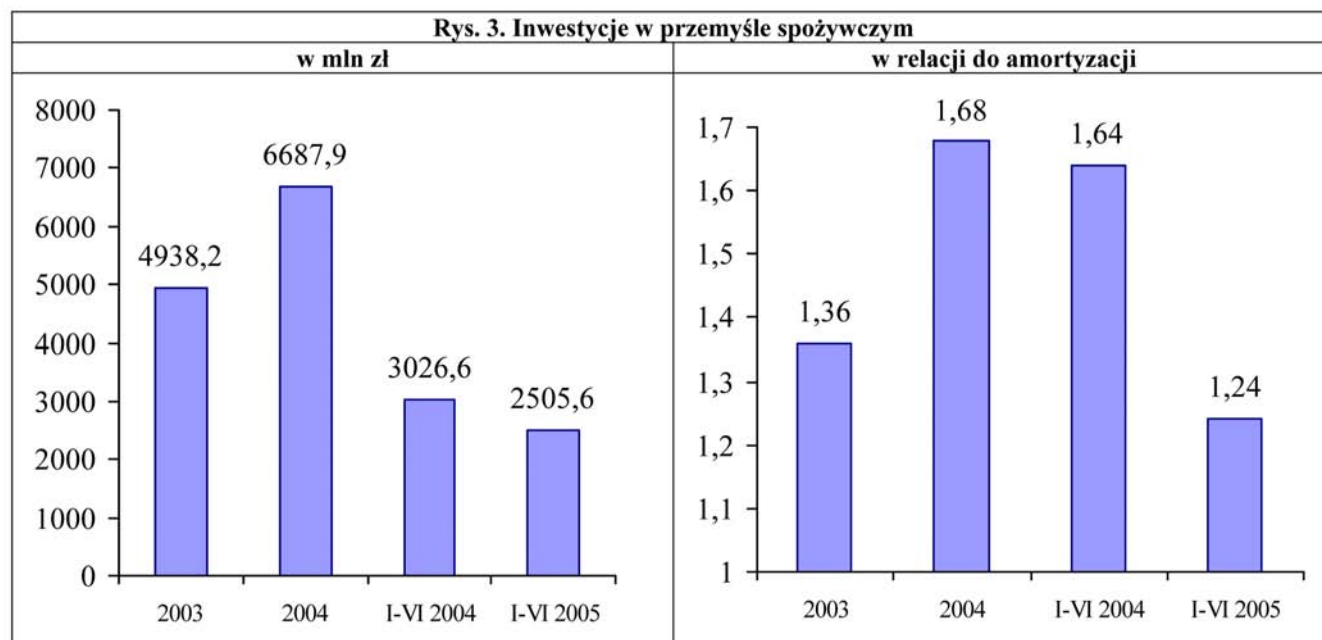
Tab. 3. Aktywność inwestycyjna poszczególnych branż przemysłu spożywczego

Wyszczególnienie	Nakłady inwestycyjne (mln zł)				Stopa inwestowania			
	2003	2004	I-VI 2004	I-VI 2005	2003	2004	I-VI 2004	I-VI 2005
Produkcja i przetwórstwo mięsa	972,0	1551,5	711,4	418,3	2,22	3,11	3,02	1,51
Produkcja mięsa drobiowego	116,7	259,2	120,9	103,4	1,36	2,50	2,54	1,84
Przetwórstwo mleka	663,2	982,2	462,1	342,4	1,42	1,86	1,86	1,27
Przetwórstwo ryb	61,1	163,5	49,8	50,7	1,27	3,22	2,03	1,60
Przemiał zbóż	162,0	162,3	73,3	38,6	1,45	1,22	1,25	0,58
Produkcja tłuszczów roślinnych	67,5	77,1	32,2	40,0	1,18	1,38	1,27	1,19
Przetwórstwo ziemniaków	33,7	119,8	89,4	15,7	0,55	1,89	2,62	0,52
Przetwórstwo owoców i warzyw	242,0	549,2	231,6	210,0	1,39	2,62	2,56	1,92
Produkcja cukru	161,5	251,0	85,0	86,6	0,87	1,29	1,45	1,53
Produkcja pasz	181,3	208,4	99,9	82,6	1,11	1,21	1,18	0,93
Produkcja pieczywa	145,0	183,0	60,5	116,7	1,24	1,39	0,99	1,65
Produkcja makaronów	24,6	32,2	12,1	10,0	0,82	0,99	0,79	1,00
Produkcja cukiernicza	310,7	402,1	171,0	236,4	0,81	0,90	0,92	1,20
Przetwórstwo kawy i herbaty	42,4	78,6	26,5	19,1	0,78	1,21	0,91	0,69
Produkcja pozostałej żywności	181,7	195,5	89,0	106,3	1,36	1,39	1,29	1,60
Produkcja soków	185,8	170,7	107,3	44,8	1,74	1,27	1,41	0,63
Produkcja innych napojów bezalkoholowych	356,8	350,0	148,2	147,5	1,48	1,45	1,36	1,20
Produkcja wyrobów spirytusowych	80,2	85,7	30,5	28,8	1,03	1,09	0,78	0,75
Produkcja piwa i siodu	649,8	614,3	320,4	304,3	1,49	1,41	1,40	1,22
Produkcja win	21,7	40,0	5,9	9,2	0,61	1,09	0,44	0,75
Produkcja wyrobów tytoniowych	258,8	190,0	95,3	83,0	1,21	0,83	0,88	0,68
Razem PKD 15 i 16	4938,2	6687,9	3026,6	2505,6	1,36	1,68	1,64	1,24

Źródło: Obliczenia własne na podstawie niepublikowanych danych GU

Źródło: Opracowanie własne na podstawie niepublikowanych danych GUS.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie niepublikowanych danych GUS.